

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A/A	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΣΕΛΙΔΑ
	ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	1
	ΠΕΡΙΛΗΨΗ	3
	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
1	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο : Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ) – Βιβλιογραφική Προσέγγιση	6
1.1	Η Έννοια της ΕΚΕ	6
1.2	Ιστορική Αναδρομή	9
1.3	Τα Συστατικά της Κοινωνικής Ευθύνης	11
1.4	Η Διαδικασία της ΕΚΕ	17
1.5	Απαραίτητη ή όχι;	20
1.6	Κερδοφορία και ΕΚΕ	24
1.7	Τα Επτά Θανάσιμα Αμαρτήματα των Επιχειρήσεων	27
1.8	Η ΕΚΕ στην Ελλάδα	29
1.9	Η Γνώμη της Κοινωνίας	32
1.10	Σύνοψη	35
2	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο : Η Κοινωνική Ευθύνη των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ)	38
2.1	Η Αποστολή των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων	38
2.2	Θεσμικό Πλαίσιο – Στόχοι του Προγράμματος Κοινωνικής Προσφοράς των Ενόπλων Δυνάμεων	39
2.3	Περιεχόμενο των Δραστηριοτήτων του Προγράμματος Κοινωνικής Προσφοράς των Ενόπλων Δυναμεων	42
2.4	Κοινωνική Προσφορά του Στρατού Ξηράς	54
2.5	Κοινωνική Προσφορά του Πολεμικού Ναυτικού	61
2.6	Κοινωνική Προσφορά της Πολεμικής Αεροπορίας	65
2.7	Η Κοινωνική Προσφορά Άλλων Υπηρεσιών των Ενόπλων Δυνάμεων	69
2.8	Η Συμβολή των Ενόπλων Δυνάμεων στην Διεθνή Ειρήνη	72
2.9	Ανθρώπινοι Πόροι – Ανάπτυξη και Προστασία των Ανθρώπων	84
3	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο : Η Έρευνα	95
3.1	Μεθοδολογία	95

3.2	Ανάλυση Αποτελεσμάτων	98
4	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο : Συμπεράσματα - Προτάσεις	118
	ΠΗΓΕΣ	
A	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	124
B	ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ	125
Γ	ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ	127
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	
A	Ερωτηματολόγιο	128
B	Global Compact	132
Γ	Καθήκοντα Γραφείου Μέριμνας Προσωπικού	134

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα Διπλωματική Εργασία πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια του Διατμηματικού Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών στην Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων (M.B.A. Executive) του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Σκοπός της είναι η ανάλυση της κοινωνικής ευθύνης στο πλαίσιο των οργανισμών γενικότερα και στις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις (ΕΔ) ειδικότερα, η ανάδειξη της σπουδαιότητάς της και η εξακρίβωση της απήχησης που έχει μέσα στις τάξεις των ΕΔ. Αρχικά πραγματοποιείται μια βιβλιογραφική προσέγγιση του θέματος, κατόπιν μια εμπειρική ανάλυση της παρούσας κατάστασης στις ΕΔ και τέλος παρουσίαση των αποτελεσμάτων έρευνας που διεξήχθη εντός των ΕΔ.

Διαπιστώνεται ότι σήμερα, περισσότερο από ποτέ άλλοτε, είναι επιτακτική ανάγκη η επίδειξη «καλής» κοινωνικής συμπεριφοράς εκ μέρους των επιχειρήσεων και ιδιαίτερα των ΕΔ. Παρατηρείται ότι η ίδια η ύπαρξη τους είναι στενά συνδεδεμένη με την κοινωνική τους ευθύνη. Γίνεται αντιληπτό ότι η προσφορά των ΕΔ προς την Ελληνική και διεθνή κοινωνία είναι σημαντική, αλλά αναδεικνύεται ότι υπάρχουν πολλά περιθώρια βελτίωσης αυτής της δράσης προς τους πολίτες και κυρίως προς το ανθρώπινο δυναμικό των ΕΔ. Τέλος, διαπιστώνεται η ύπαρξη αρκετών υποστηρικτών της κοινωνικής δράσης μέσα στις τάξεις των ΕΔ, αλλά παρατηρείται έλλειψη επικοινωνίας αυτής, γεγονός που επιδρά ανασταλτικά προς τη δημιουργία θετικής εικόνας.

Ιδιαίτερη μνεία θα ήθελα να κάνω στους συντελεστές που βοήθησαν στη διεκπεραίωση της παρούσας εργασίας. Θα ήθελα πρωτίστως να ευχαριστήσω τους καθηγητές μου στο μεταπτυχιακό αυτό πρόγραμμα και ιδιαίτερα τον Καθηγητή κ. Γεώργιο Πιπερόπουλο, ο οποίος ήταν ο επιβλέπων αυτής της διπλωματικής εργασίας, για τη συνεχή διαθεσιμότητά του και την παροχή ιδιαίτερα χρήσιμων κατευθύνσεων, συμβουλών και πληροφοριών. Επίσης, ευχαριστώ τα στελέχη των ΕΔ που συμμετείχαν στην έρευνα που διεξήγαγα, διότι χωρίς αυτούς δε θα ήταν δυνατή η κατανόηση του κλίματος που υπάρχει στις ΕΔ γύρω από την κοινωνική ευθύνη. Τέλος, θα ήθελα πάνω από όλους να ευχαριστήσω την σύζυγό μου Φωτεινή Πετρά και τις κόρες μου Μαρία και Δήμητρα για την απόλυτη υποστήριξη και κατανόηση που μου δείξαν αυτά τα δύο έτη που παρακολουθούσα το MBA.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

“Ευθύνη: Ένα αποσπώμενο βάρος που εύκολα μετατοπίζεται στους ώμους του Θεού, στη Μοίρα ή στο Πεπρωμένο, στη Τύχη ή στους ώμους του γείτονά” Ambrose Bierce.

Σήμερα, περισσότερο από ποτέ άλλοτε, είναι επιτακτική ανάγκη η επίδειξη «καλής» κοινωνικής συμπεριφοράς εκ μέρους των επιχειρήσεων. Η παγκοσμιοποίηση και οι τεχνολογικές εξελίξεις προκαλούν ραγδαίες και ριζικές αλλαγές στην οικονομία και στην κοινωνία παγκοσμίως. Πληθώρα προβλημάτων ανακύπτουν (περιβάλλον, φτώχεια, κοινωνική συνοχή, οικονομικά σκάνδαλα) και η ανάγκη για βιώσιμη ανάπτυξη ολοένα και αυξάνεται. Η αποδυνάμωση του παραδοσιακού ρόλου του κράτους (ιδιωτικοποιήσεις, φορολογική μείωση, μείωση του κράτους πρόνοιας) και η ενδυνάμωση της κοινωνίας των πολιτών και της κοινωνίας της πληροφορίας, σε συνδυασμό με την αύξηση του αριθμού και της δύναμης των ΜΚΟ, καθώς και την κρίση εμπιστοσύνης απέναντι στις επιχειρήσεις, συνθέτουν ένα πλέγμα καταστάσεων που οδηγούν τις σύγχρονες εταιρείες στην ανάληψη πρωτοβουλιών και στην υιοθέτηση πρακτικών που αποβλέπουν στην αειφόρο ανάπτυξη και στην κοινωνική ευημερία.

Μέσα από αυτές τις ζυμώσεις προέκυψε η έννοια της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ), της μεγαλύτερης ίσως πρόκλησης για κάθε εταιρεία που θέλει να εισέλθει ή να παραμείνει ανταγωνιστική στο σύνθετο παγκόσμιο οικονομικό περιβάλλον που αναπτύσσεται.

Οι προσδοκίες της κοινωνίας για τον ρόλο και τις ευθύνες των επιχειρήσεων αλλάζουν δραματικά και μαζί με αυτές αλλάζουν και οι προτεραιότητες των εταιρειών, καθιστώντας την ΕΚΕ μία έννοια διαρκώς εξελισσόμενη. Εφεξής, τα οικονομικά αποτελέσματα, τα προϊόντα και οι υπηρεσίες θα συνοπολογίζονται με περιβαλλοντικά και κοινωνικά κριτήρια για την ορθή αξιολόγηση των επιχειρήσεων.

Ένας από τους σοβαρότερους λόγους που συνηγορεί για να στρέψει η επιχείρηση το ενδιαφέρον της στην ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών και να αναλαμβάνει κοινωνικές ευθύνες είναι ότι η επιχείρηση αντλεί τη δύναμή της μέσα από την κοινωνία. Κανείς δεν αμφισβητεί ότι οι πηγές άντλησης κοινωνικής δύναμης της επιχείρησης είναι η

αναγνώριση του κοινωνικού συνόλου και η εκτίμηση, συμπαράσταση των εργαζομένων μελών της. Αυτό έχει γίνει καθολικά παραδεκτό τα τελευταία χρόνια και είναι εκείνο που φέρνει την επιχείρηση κοντά στα προβλήματα των εργαζομένων και της κοινωνίας.

Η επιχείρηση σήμερα έχει κατανοήσει ή αν όχι πρέπει να κατανοήσει ότι η πρόοδος της και επιβίωσή της στηρίζεται στο ισοζύγιο της οικονομικής και κοινωνικής απόδοσης. Η οικονομική δηλαδή ευημερία είναι στενά συνδεδεμένη με την κοινωνική ευθύνη της επιχείρησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο: Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη – Βιβλιογραφική Προσέγγιση

1.1 Η Έννοια της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ)

"Η διοίκηση των επιχειρήσεων δεν σταματά στην πύλη των εργοστασίων, και οι διοικήσεις δεν μπορούν να απομονώσουν τους εαυτούς τους από εκείνες τις ευθύνες που δε γεννούν άμεσα κέρδος" (Charles B. McCoy).

"Αυτό που επιζητούμε δεν είναι μια κοινωνία χωρίς προβλήματα, αλλά μια κοινωνία που να επιλύει προβλήματα" (Herbert D. Doan).

Η Κοινωνική Ευθύνη είναι συνδεδεμένη με το δημόσιο συμφέρον. Είναι η υποχρέωση των ατόμων που λαμβάνουν αποφάσεις να λειτουργούν με τρόπο που προστατεύει και βελτιώνει την ευημερία της κοινωνίας συνολικά ταυτόχρονα με τα δικά τους συμφέροντα. Κτίζει μια καλύτερη ποιότητα ζωής, εναρμονίζοντας τις δράσεις των οργανισμών με τις ανάγκες της κοινωνίας.

Η έννοια της κοινωνικής ευθύνης πηγάζει από το ενδιαφέρον για τις επιπτώσεις των πράξεων ενός στα συμφέροντα κάποιου άλλου. Η ιδέα ενυπάρχει στις περισσότερες θρησκείες και φιλοσοφίες του κόσμου, αλλά συχνά υπάρχει μια τάση να περιορίζεται η εφαρμογή της στις επαφές μεταξύ ατόμων. Η κοινωνική ευθύνη προχωρά ένα βήμα παραπέρα συμπεριλαμβάνοντας τις δράσεις των οργανισμών και την επίπτωσή τους στο όλο κοινωνικό σύστημα. Ένας επιχειρηματίας μπορεί να έχει μια ιδανική προσωπική ζωή αλλά να συνεχίζει να μολύνει το περιβάλλον με το εργοστάσιο το οποίο διοικεί επειδή δεν υπάρχουν άμεσες προσωπικές επιπτώσεις. Θεωρεί τη μόλυνση του περιβάλλοντος ένα «δημόσιο πρόβλημα» που πρέπει να επιλυθεί από δημόσια δράση. Η ιδέα της κοινωνικής ευθύνης όμως απαιτεί απ' αυτόν να αναλογιστεί τις πράξεις του σε σχέση με το όλο κοινωνικό σύστημα και τον καθιστά υπεύθυνο των επιπτώσεων των πράξεών του οπουδήποτε σ' αυτό το σύστημα.

Διάφοροι οργανισμοί δίνουν διαφορετικές ερμηνείες στην έννοια, παρόλο που υπάρχει σημαντικό κοινό έδαφος μεταξύ τους. Ο ορισμός που μπορεί να δοθεί είναι ότι η

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι η προσπάθεια των εταιριών να έχουν μια γενικά θετική επίδραση στη κοινωνία διαμέσου των επιχειρηματικών τους διαδικασιών.

“Ο όρος κοινωνική ευθύνη είναι ένας λαμπρός όρος. Σημαίνει κάτι αλλά όχι το ίδιο στον καθένα. Σε μερικούς μεταφέρει την ιδέα της νομικής ευθύνης, σε άλλους σημαίνει κοινωνικά υπεύθυνη συμπεριφορά υπό την ηθική έννοια. Επίσης σε άλλους η σημασία είναι «υπεύθυνος για» υπό την αιτιολογική του μορφή, μερικοί απλά ισοδυναμούν τον όρο με φιλανθρωπική συνεισφορά. Άλλοι το εκλαμβάνουν ως κοινωνικό ενδιαφέρον, πολλοί από αυτούς που τον ενστερνίζονται πιο θερμά το βλέπουν ως καθαρό συνώνυμο της νομιμότητας, λίγοι το αντιλαμβάνονται ως είδος θεματοφύλακα που επιβάλλει υψηλότερα στάνταρντ συμπεριφοράς στους επιχειρηματίες απ’ ότι στους πολίτες γενικά. Ακόμη και οι αντίθετοι όροι «ανεύθυνος» ή «μη υπεύθυνος» υπόκεινται σε πολλαπλές ερμηνείες.”, (D. Votaw).

Άλλοι Ορισμοί

Η World Business Council for Sustainable Development στην έκδοσή της "Making Good Business Sense" των Lord Holme και Richard Watts, χρησιμοποιεί τον εξής ορισμό: “Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι η συνεχής αφοσίωση των επιχειρήσεων να συμπεριφέρονται ηθικά και να συνεισφέρουν στην οικονομική ανάπτυξη, βελτιώνοντας την ποιότητα της ζωής του εργατικού δυναμικού τους και των οικογενειών τους όπως επίσης της τοπική και ευρύτερης κοινωνίας”. Στο ίδιο άρθρο δίνονται εκδοχές του νοήματος της ΕΚΕ από διάφορες κοινωνίες ανά τον κόσμο. Ορισμοί τόσο διαφορετικοί όπως “ ΕΚΕ είναι το κτίσιμο δυνατότητας για διατήρηση των αναγκών για επιβίωση συστατικών για μια επιχείρηση. Σέβεται πολιτισμικές διαφορές και βρίσκει επιχειρηματικές ευκαιρίες στο κτίσιμο ικανοτήτων των εργαζομένων, στην κοινωνία και στη διοίκηση”, από την Γκάνα, ως “ΕΚΕ είναι σχετικά με το να δίνουν οι επιχειρήσεις πίσω στην κοινωνία”, από τις Φιλιππίνες.

Η ΕΚΕ είναι μια έννοια που διέπει το σύνολο των ενεργειών και των συναλλαγών μιας επιχείρησης. Πέρα από τον σεβασμό των νόμων της πολιτείας, αφορά όλους τους τομείς δραστηριοτήτων: εργασιακές σχέσεις, ανθρώπινα δικαιώματα, ποιότητα προϊόντων και υπηρεσιών, δέσμευση προμηθευτών σε κοινές αξίες, υπεύθυνη διαχείριση του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων και βεβαίως εταιρική φιλανθρωπία και χορηγίες.

Σύμφωνα με τον J. Post ΕΚΕ σημαίνει ότι η εταιρία πρέπει να είναι υπεύθυνη για κάθε δράση της που επιδρά στους ανθρώπους, τις κοινότητες και το περιβάλλον. Προυποθέτει ότι αρνητικές επιπτώσεις της επιχειρήσεως στους ανθρώπους και την κοινωνία πρέπει να αναγνωριστούν και να διορθωθούν.

Ένας άλλος ορισμός που θα μπορούσε να γίνει κοινά αποδεκτός είναι αυτός που διατυπώνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο Πράσινο Βιβλίο: «Έννοια σύμφωνα με την οποία οι εταιρείες ενσωματώνουν σε εθελοντική βάση κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανησυχίες στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες και στις επαφές τους με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη».

Τέλος, όπως αναφέρει ο Robert C. Solomon στο βιβλίο του “The New World of Business”, τα “3 Cs (compliance, contribution, consequences)” της ηθικής των επιχειρήσεων ή της κοινωνικής τους ευθύνης δεν είναι τίποτε περισσότερο από πλήρη γνώση:

- Της ανάγκης για *συμμόρφωση* με τους κανόνες, συμπεριλαμβανομένων των νόμων, των ηθικών αρχών των εθίμων και προσδοκιών της κοινωνίας, των πολιτικών της εταιρίας και γενικά της δικαιοσύνης.
- Της *συνεισφοράς* που μπορεί να έχουν οι επιχειρήσεις στην κοινωνία, διαμέσου των αξιών και ποιότητας των προϊόντων και υπηρεσιών, των εργασιών που προσφέρονται στους εργαζομένους και managers, της ευημερίας και χρησιμότητας των δραστηριοτήτων στην τοπική κοινότητα.
- Της επίγνωσης των *επιπτώσεων* των δραστηριοτήτων εντός και εκτός της επιχείρησης, σκόπιμων ή μη σκόπιμων, συμπεριλαμβανομένης της φήμης μακροπρόθεσμης και βραχυπρόθεσμης.

1.2 Ιστορική Αναδρομή

Η ιδέα ότι η επιχείρηση είχε ένα και μόνο αντικειμενικό σκοπό, τη μεγιστοποίηση των κερδών της, ήταν αυτή που κυριαρχούσε στο μεγαλύτερο τμήμα της ιστορίας. Η πρώτη αντίθετη σ' αυτήν άποψη, ότι δηλαδή οι επιχειρήσεις δεν εξυπηρετούν μονάχα τα συμφέροντα των μετόχων, εμφανίστηκε στη δεκαετία του 1930.

Από τότε άρχισε σιγά-σιγά να προωθείται η άποψη ότι η επιχείρηση οφείλει να εργάζεται και να φροντίζει και το κοινό καλό. Έπρεπε δηλαδή να επέλθει μια ισορροπία μεταξύ των απαιτήσεων των μετόχων, των εργοδοτών, των εργαζομένων, των πελατών, των προμηθευτών και του κοινού γενικότερα. Έτσι μια σπουδαία καινοτομία λαμβάνει χώρα. Είναι η άποψη ότι η επιχείρηση έπρεπε να ασχοληθεί σοβαρά με τα κύρια κοινωνικά προβλήματα. Αν και αυτή η νέου είδους δραστηριότητα εξηγείται κατά ένα μέρος γιατί μπορεί να γινόταν με απώτερο σκοπό το κέρδος, εν τούτοις, υπήρχε μια τάση που διαρκώς κέρδιζε έδαφος, τόσο μέσα όσο και έξω από τους κόλπους της επιχείρησης, σύμφωνα με την οποία, ακόμα και αν δεν υπήρχε πιθανότητα να αποκομισθούν κέρδη, ήταν αναγκαίο για μια μεγάλη επιχείρηση να ασχοληθεί με τα κοινωνικά προβλήματα.

Η έννοια της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης μπορεί να είναι σύγχρονη, όμως οι ρίζες της φτάνουν στα βάθη του χρόνου -πού αλλού;- μα φυσικά στην Ελλάδα του 5^{ου} αιώνα π.Χ. Τότε οι εύποροι Αθηναίοι αναλάμβαναν με προσωπικά τους έξοδα να χρηματοδοτήσουν την προετοιμασία του χώρου για το ανέβασμα έργων αρχαίας τραγωδίας. Αιώνες αργότερα, οι βυζαντινοί αυτοκράτορες αναλάμβαναν με προσωπικά και όχι κρατικά έξοδα την χρηματοδότηση μεγάλων δομικών έργων, ενώ στην Αναγέννηση ήταν πολύ συχνό φαινόμενο η παροχή οικονομικής και όχι μόνο προστασίας στους καλλιτέχνες και διανοούμενους από τους πλούσιους αστούς, καθώς και η χρηματοδότηση θεαμάτων και έκδοσης βιβλίων. Τον 19^ο αιώνα στην Ελλάδα άφησαν το στίγμα τους οι μεγάλοι εθνικοί ευεργέτες (Αβέρωφ, Τοσίτσας, Συγγρός κ.ά.) για να φτάσουμε στον 20^ο αιώνα, στην πρώτη οργανωμένη μορφή ανάληψης κοινωνικής δράσης, με την δημιουργία του Rockefeller Business Committee for the Arts. Το 1976 ιδρύεται στην Αγγλία η ABSA – Association of Business Sponsorship of the Arts, το 1978 στη Γαλλία η Admical και το 1986 στην Ελλάδα ο ΟΜΕΠΟ (Όμιλος Ενίσχυσης Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων). Όλοι οι παραπάνω φορείς είχαν σχεδόν ως αποκλειστικό αντικείμενό τους τις χορηγίες, που

αποτελέσαν πρόδρομο της ΕΚΕ, η οποία αφορά ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων μία από τις οποίες είναι και η χορηγία.

Η πρακτική της κοινωνικά υπεύθυνης στάσης εντάσσεται όλο και περισσότερο στην στρατηγική μεγάλων εταιρειών και οργανισμών στη σημερινή εποχή. Παράλληλα, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα διαμορφώνουν νέα εκπαιδευτικά προγράμματα, με στόχο την ενσωμάτωση της έννοιας αυτής στην διδακτική των νέων στελεχών. Σ' αυτό το πλαίσιο αυτά εντάσσεται και η δημιουργία του European Academy of Business in Society.

Οι διεθνείς και ευρωπαϊκές εξελίξεις αναφορικά με την ΕΚΕ τα τελευταία χρόνια φαίνονται στον παρακάτω Πίνακα 1.1.

Πίνακας 1.1: Σημαντικότεροι Σταθμοί σε Διεθνές και Ευρωπαϊκό Πλαίσιο γύρω από την ΕΚΕ.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΕ	
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	<ul style="list-style-type: none"> • ΟΗΕ (2000): με πρωτοβουλία του Γ. Γ. Κόφι Ανάν συνέταξε το Οικουμενικό Σύμφωνο (Global Compact), έναν κώδικα συμπεριφοράς για μεγάλες εταιρείες. Ο κώδικας αυτός συμπεριλαμβάνει εννέα αρχές των ΗΕ για πολυεθνικές επιχειρήσεις που αναγνωρίζουν ποικίλες μορφές των δικαιωμάτων του ανθρώπου, καθώς επίσης των εργατικών και περιβαλλοντικών δικαιωμάτων. (βλ. παράρτημα Β) • ΟΟΣΑ: σε έκθεσή του παρουσιάζει τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις • ΔΟΕ: τριμερής δήλωση για τις πολυεθνικές εταιρείες και την κοινωνική πολιτική
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	<ul style="list-style-type: none"> • συνέδριο του Λονδίνου (1995): επί προεδρίας J. Delors, το οποίο κατέληξε στην ευρωπαϊκή διακήρυξη του επιχειρηματικού κόσμου κατά του κοινωνικού αποκλεισμού

	<ul style="list-style-type: none">• ιδρύθηκε το Copenhagen Center (1998), μια αυτόνομη οργάνωση που ίδρυσε η κυβέρνηση της Δανίας για να ενθαρρύνει εθελοντικές συμπράξεις μεταξύ κυβερνήσεων και επιχειρήσεων για την προώθηση της κοινωνικής συνοχής.• Σύνοδος Κορυφής της Λισσαβόνας (2000) η Ε.Ε. έθεσε ως στρατηγικό στόχο να γίνει ως το 2010 <i>«η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο, ικανή για βιώσιμη ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή»</i>.• συστάθηκε υπουργείο για την ΕΚΕ στη Βρετανία (2000)• η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκδίδει το «πράσινο βιβλίο» για την προώθηση ενός ευρωπαϊκού πλαισίου για την ΕΚΕ (Ιούλιος του 2001).• Συνοδός Κορυφής στο Γκέτεμποργκ (2001). Στρατηγική για βιώσιμη ανάπτυξη. Συμπόρευση οικονομικής ανάπτυξης, κοινωνικής συνοχής και περιβαλλοντικής προστασίας.• Δημοσιεύεται η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την ΕΚΕ, όπου αναφέρονται τα αποτελέσματα του δημόσιου διαλόγου, αιτία έναρξης του οποίου αποτέλεσε το «πράσινο βιβλίο» (Ιούλιος του 2002).
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ	• δημιουργία του ευρωπαϊκού δικτύου CSR Europe (1996) με
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤ	έδρα τις Βρυξέλλες.
ΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	• έρευνα καταναλωτών από την MORI.

1.3 Τα Συστατικά της Κοινωνικής Ευθύνης

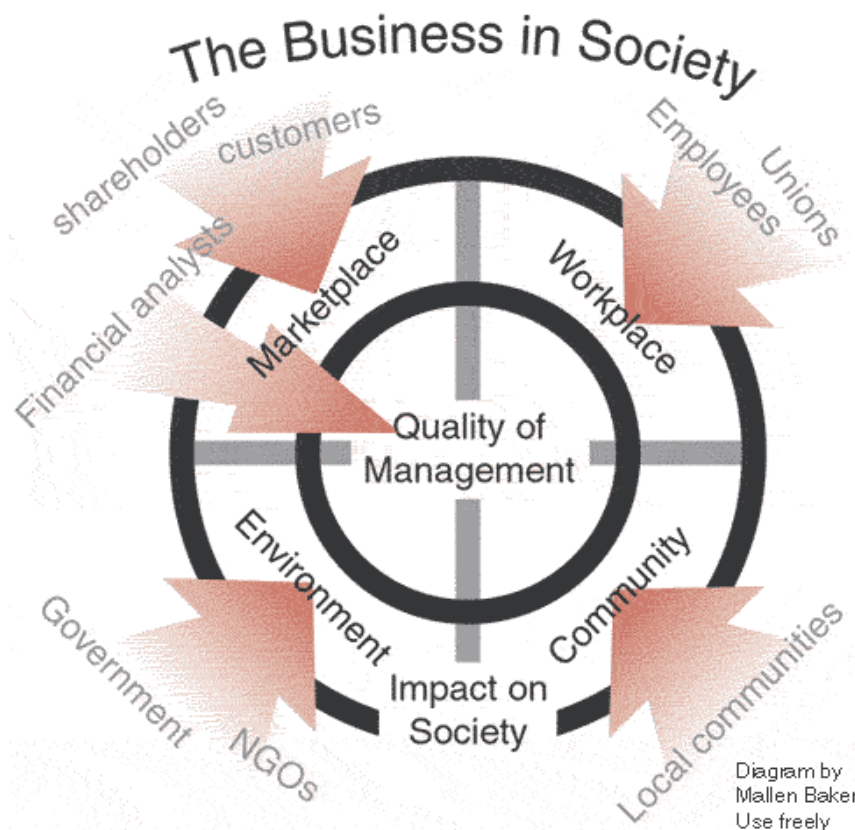
"Η επιχείρηση είναι επίσης ένας πολίτης, που έχει ανάλογη ευθύνες και πρέπει να πάει πέρα από το γράμμα του νόμου", (Walter P. Cartun).

"Κάθε επιχείρηση έχει ευθύνες ανάλογες με τη δύναμή της", (George A. Steiner).

"...η ιστορία του πολιτισμού μας είναι συγχρόνως και μια ιστορία συνεχούς και εντονότερης επιδείνωσης της συμβατικής σχέσης του ανθρώπου με τη φύση..." (Παπασηλιόπουλος, 1982).

Όπως αναφέρει ο Mallen Baker οι επιχειρήσεις χρειάζεται να δώσουν απαντήσεις σε δύο πτυχές των δραστηριοτήτων τους αναφορικά με την πολιτική κοινωνικής ευθύνης που ακολουθούν. Πρώτον, στην ποιότητα της διοίκησης των ανθρώπων τους και των διαδικασιών τους (Σχήμα 1: ο εσωτερικός κύκλος), και δεύτερον, τη φύση και την ποσότητα της επίδρασής τους στην κοινωνία σε διάφορους τομείς (Σχήμα 1.1: ο εξωτερικός κύκλος).

Σχήμα 1.1: Η Επιχείρηση στην Κοινωνία

Οι εξωτερικοί stakeholders δείχνουν ένα συνεχώς αυξανόμενο ενδιαφέρον για τις δραστηριότητες της επιχείρησης. Οι περισσότεροι κοιτούν τον εξωτερικό κύκλο – τι

πραγματικά έχει επιτύχει η επιχείρηση σχετικά με τα προϊόντα και τις υπηρεσίες, σχετικά με την επίδραση στο περιβάλλον και την τοπική κοινωνία ή πως συμπεριφέρεται και αναπτύσει το εργατικό δυναμικό της. Εκτός από τους διάφορους stakeholders, είναι και οι οικονομικοί αναλυτές που κυρίως εστιάζουν – ταυτόχρονα με την παρελθούσα οικονομική επίδοση – στην ποιότητα της διοίκησης ως ένα δείκτη για πιθανή μελλοντική οικονομική επίδοση.

Η Κοινωνική Ευθύνη γενικά μπορεί να κατηγοριοποιηθεί σε τέσσερις μεγάλους τομείς δράσης ή απόδοσης: α) τους ανθρώπινους πόρους – ανάπτυξη και προστασία των ανθρώπων, β) την εμπλοκή στην κοινότητα, στον πολιτισμό και στην κοινωνία και φιλανθρωπία, γ) την προστασία του περιβάλλοντος, μείωση αποβλήτων και διατήρηση, προσφορά αγαθών, υπηρεσιών και δ) την προστασία των καταναλωτών. Στο Πίνακα 1.2 φαίνονται αναλυτικά οι πολιτικές και πρακτικές που πρέπει να εφαρμοστούν ώστε να δημιουργηθεί μια κουλτούρα κοινωνικής ευθύνης.

Πίνακας 1.2 : Πολιτικές και Πρακτικές κατά Τομείς Επίδρασης της Κοινωνικής Ευθύνης

Τομέας Επίδρασης της Κοινωνικής Ευθύνης	Πολιτικές και Πρακτικές
1. Ανθρώπινοι Πόροι– Ανάπτυξη και Προστασία των Ανθρώπων	Παροχή ενός ασφαλούς, υγιεινού, και ευχάριστου περιβάλλοντος εργασίας στους εργαζομένους
	Προστασία εργαζομένων από παρενόχληση και καταπίεση στο περιβάλλον εργασίας που βασίζεται στο γένος, εθνικότητα και σεξουαλικές προτιμήσεις
	Βοήθεια των εργαζομένων στις οικογενειακές τους υποχρεώσεις
	Δίκαια αποζημίωση των εργαζομένων μέσω των μισθών και προνομίων για την εργασία τους και μη υπονόμηση του δικαιώματός τους να συνδικαλιζονται. Παροχή κινήτρων, ανταμοιβών και άλλων μέσων στους εργαζομένους για μοίρασμα των επιτυχιών του οργανισμού

	<p>Ενθάρρυνση της συμμετοχής και δημιουργικότητας των εργαζομένων και παροχή ευκαιριών για ομαδική εργασία και ανάπτυξη προς υποστήριξη των στόχων της επιχείρησης. Δημιουργία ατμόσφαιρας που ενθαρρύνει την ανάληψη ρίσκου. Δια βίου μάθηση και δημιουργικότητα των εργαζομένων. Επιμόρφωση των εργαζομένων για τις περιβαλλοντικές αρχές.</p>
	<p>Ανταμοιβή των ανθρώπων για προσπάθειες ανθρωπιστικές, προστασίας του περιβάλλοντος, ανθρωπίνων δικαιωμάτων.</p>
	<p>Παροχή στους εργαζομένους κατάλληλων ευκαιριών εκπαίδευσης και επιμόρφωσης με τρόπο που να ενδυναμώνει τους οργανωσιακούς και προσωπικούς στόχους.</p>
	<p>Ο οργανισμός δεν πρέπει να εμπλέκεται ή να υποστηρίζει άλλους οργανισμούς που εμπλέκονται με την παιδική εργασία ή δουλία οποιασδήποτε μορφής.</p>
	<p>Παροχή ίσων ευκαιριών στην πρόσληψη και προαγωγή.</p>
	<p>Αποκάλυψη πειστικών και ακριβών ετήσιων οικονομικών και λογιστικών αναφορών.</p>
<p>2. Εμπλοκή στην Κοινότητα, στον Πολιτισμό και στην Κοινωνία και Φιλανθρωπία</p>	<p>Τήρηση ευαισθησίας στον πολιτισμό και στα ανθρώπινα δικαιώματα των ιθαγενών.</p> <p>Μείωση εταιρικών πιέσεων για lobbying, οικονομικές καμπάνιες και πολιτικές προσπάθειες για υποστήριξη των στενών οικονομικών στόχων της εταιρίας.</p> <p>Τήρηση όλων των ισχύοντων νόμων και κανονισμών.</p> <p>Αποφυγή δραστηριοποίησης σε καταπιεστικά ή τυρρανικά καθεστώτα τα οποία καταπατούν τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα.</p> <p>Υποστήριξη της παγκόσμιας ειρήνης μέσω αντίστασης στη διακίνηση και πώληση στρατιωτικών υλικών, όπλων και τεχνολογίας σε ασταθή και καταπιεστικά</p>

	<p>καθεστώτα καθώς και ανάπτυξη ειρηνικών βιομηχανιών στο δυνατό βαθμό.</p>
	<p>Πραγματοποίηση εμπορικών συναλλαγών με τρόπο επαγγελματικό και μη εκμεταλλευτικό που να ακολουθεί ηθικούς κανόνες που είναι αποδεκτοί από την κουλτούρα της περιοχής προέλευσης του οργανισμού.</p>
	<p>Προσφορά παροχών στην κοινότητα που είναι εγκατεστημένος, δραστηριοποιείται και επιδρά ο οργανισμός με τη μορφή φιλανθρωπίας, δωρεών, χορηγήσεων, εθελοντισμού ή άλλων μέσων.</p>
	<p>Υποστήριξη εκπαιδευτικών, ανθρωπιστικών, περιβαλλοντικών σκοπών με οικονομικές χορηγίες, εθελοντική βοήθεια, ή άλλες κοινωνικά υπεύθυνες επενδύσεις.</p>
	<p>Συμμετοχή σε κοινοτικά περιβαλλοντικά προγράμματα και φόρουμ που έχουν ως σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος, την υποστήριξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την αποκατάσταση της οικολογικής ισορροπίας και ενίσχυση της διατηρησιμότητας.</p>
<p>3. Προστασία του Περιβάλλοντος, Μείωση Αποβλήτων και Διατήρηση</p>	<p>Υιοθεσία των αναγνωρισμένων περιβαλλοντικών οδηγιών όπως το CERES (Coalition of Environmentally Responsible Economies), αρχές ISO 14000 ή BS 7750.</p>
	<p>Προσπάθεια εισαγωγής διαδικασιών και πρακτικών φιλικών προς το περιβάλλον δια μέσω συνεχώς βελτιούμενων πολιτικών.</p>
	<p>Προσδιορισμός και μείωση με κάθε δυνατό τρόπο της συνολικής καταστροφής που επιφέρει ο οργανισμός στο περιβάλλον.</p>
	<p>Εκτίμηση, διατήρηση, προαγωγή και προσπάθεια αποκατάστασης της οικολογικής ισορροπίας.</p>

	<p>Υιοθέτηση ξεκάθαρων πολιτικών για μείωση ή εξάλειψη των αρνητικών επιδράσεων στην ευημερία των ζώων ή των μη ανθρώπινων ειδών, την διατήρηση και προστασία των ειδών προς εξαφάνιση, και αποφυγή αρνητικών επιδράσεων της γενετικής.</p> <p>Ανθρώπινος χειρισμός των ζώων με αποφυγή πειραματισμών και αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων για πειράματα.</p> <p>Εφαρμογή περιβαλλοντικών στάνταρντ στις σχέσεις αγοροπωλησιών</p> <p>Μείωση ενεργειακών απαιτήσεων στην παραγωγή και τις υπηρεσίες, υιοθέτηση εναλλακτικών πηγών ενέργειας, βελτιστοποίηση της ενεργειακής αποδοτικότητας, και χρήση αποδοτικών εργαλείων και υλικών.</p> <p>Προσδιορισμός και μείωση αποβλήτων.</p> <p>Ανακύκλωση του οτιδήποτε μπορεί να ανακυκλωθεί.</p> <p>Μείωση κατανάλωσης νερού.</p> <p>Αγορά μόνο εργαλείων και υλικών που εξοικονομούν ενέργεια και που είναι ανακυκλώσιμα.</p> <p>Μείωση των ταξιδιών των εργαζομένων για εξοικονόμηση ενέργειας και άλλων καταναλώσιμων πόρων με παροχή εναλλακτικών μέσων ταξιδιού και επικοινωνίας όπως τηλεδιάσκεψη, κινητά τηλέφωνα, διαδίκτυο, ευέλικτου ωραρίου εργασίας, δυνατότητα εργασίας στο σπίτι, και χρήση δημόσιων μέσων μεταφοράς.</p>
<p>4. Προσφορά Αγαθών, Υπηρεσιών και Προστασία Καταναλωτών</p>	<p>Παροχή οδηγιών και μέσων για την προστασία των καταναλωτών σύμφωνα με τους ισχύοντες νόμους και κανονισμούς.</p> <p>Σχεδιασμός προϊόντων και υπηρεσιών που χρειάζονται λιγότερες πρώτες ύλες και ενέργεια για την παραγωγή ή εφαρμογή τους.</p>

	Αντικατάσταση μη ανανεώσιμων υλικών με ανανεώσιμα. Αυτό συμπεριλαμβάνει τη χρήση οργανικών υλικών που παράγονται τοπικά και ανακυκλώνονται.
	Σχεδιασμός προϊόντων για μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και την παραγωγή αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων και των υλικών συσκευασίας.
	Αναλογισμός του συνολικού κύκλου ζωής των προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της πιθανότητας ανακύκλωσης από τους καταναλωτές.
	Παροχή αληθινής ενημέρωσης περί των γνωστών επιδράσεων του οργανισμού και των προϊόντων και υπηρεσιών του στο περιβάλλον.
	Ενστερνισμός κοινωνικά υπεύθυνης συμπεριφοράς προμηθειών, συμπεριλαμβανομένων συμβολαίων με μειονότητες, ιθαγενείς, γυναίκες-ιδιοκτήτες και εγκαθίδρυση σχέσεων με άλλους κοινωνικά υπεύθυνους πωλητές.

1.4 Η Διαδικασία της ΕΚΕ

Παραδοσιακά στις ΗΠΑ, η ΕΚΕ έχει ορισθεί περισσότερο ως φιλανθρωπικό μοντέλο. Οι επιχειρήσεις έχουν κέρδη, και η μοναδική υποχρέωση τους είναι να πληρώνουν φόρους. Κατόπιν δωρίζουν ένα συγκεκριμένο μερίδιο των κερδών για φιλανθρωπικούς σκοπούς. Με αυτό το μοντέλο φαίνεται ότι αδυνατίζει η προσπάθεια της επιχείρησης να επωφεληθεί από αυτή την προσφορά.

Το Ευρωπαϊκό μοντέλο είναι περισσότερο εστιασμένο στο να λειτουργεί με έναν κοινωνικά υπεύθυνο τρόπο, συνδιάζοντας επίσης επενδύσεις στην κοινωνία κυρίως για επιχειρηματικούς λόγους. Το μοντέλο αυτό είναι καλύτερο και με μεγαλύτερη χρονική προοπτική, διότι:

- Η κοινωνική ευθύνη γίνεται ένα εσωτερικό αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας δημιουργίας ευημερίας για την επιχείρηση, το οποίο εφόσον διοικηθεί κατάλληλα, θα ενδυναμώσει την ανταγωνιστικότητα της επιχείρησης και θα επαυξήσει την δημιουργία ευημερίας για την κοινωνία.

- Όταν οι καιροί γίνονται δύσκολοι, υπάρχει το κίνητρο για περισσότερη και καλύτερη δράση κοινωνικής ευθύνης.

Αλλά, όπως και σε κάθε διαδικασία που βασίζεται σε συλλογικές δράσεις ανθρώπινων κοινοτήτων (όπως είναι οι επιχειρήσεις), δεν υπάρχει ένα μοντέλο που να ταιριάζει σε όλους. Σε διαφορετικές χώρες, θα υπάρχουν διαφορετικές προτεραιότητες και αξίες που θα διαμορφώσουν το τρόπο δράσης των επιχειρήσεων.

Η ένταση με την οποία οι διοικήσεις εμπλέκουν τους οργανισμούς τους σε κοινωνικά θέματα ποικίλει ανάλογα με τις αρχές που τους υποκινούν (S. P. Sethi, 1975). Ο Πίνακας 1.3 εμφανίζει τα επίπεδα κοινωνικής αφοσίωσης.

Πίνακας 1.3: Επίπεδα Κοινωνικής Αφοσίωσης

Κοινωνική Υποχρέωση Χαμηλό	Κοινωνική Ευθύνη	Ευαισθητοποίηση Υψηλό
Αντίδραση	Εθιμική δράση	Προ-δράση
Δράση όταν υπάρχει κοινωνική κινητοποίηση	Πράττει περισσότερα από ότι προβλέπει ο νόμος	Προβλέπει και αποφεύγει προβλήματα
Ανταπόκριση μόνο στα καθοριζόμενα από το νόμο	Πράττει περισσότερα από ότι επιβάλλουν τα οικονομικά περιθώρια	Αναζητά κοινωνικά υπεύθυνες δράσεις
Αναλογισμός οικονομικών δαπανών	Αποφεύγει τη θέση της κοινωνίας στα διάφορα θέματα	Λαμβάνει υπόψη τη θέση της κοινωνίας στα διάφορα θέματα

Η κοινωνική ευθύνη προϋποθέτει την προσαρμογή της εταιρικής συμπεριφοράς στο επίπεδο όπου είναι σύμφωνη με τους επικρατούντες κοινωνικούς κανόνες, αξίες και

προσδοκίες. Κοινωνική ευαισθητοποίηση σημαίνει ότι αυτό που είναι σημαντικό δεν είναι το πως οι επιχειρήσεις θα αντιδρούν στην κοινωνική πίεση αλλά ποιός πρέπει να είναι ο μακροπρόθεσμος ρόλος τους σε ένα δυναμικό κοινωνικό σύστημα (Sethi, 1975).

Έχοντας αυτά στο μυαλό μπορούμε να πούμε ότι τα παρακάτω αποτελούν μια check list για τους οργανισμούς εκείνους που επιθυμούν να ακολουθήσουν πολιτικές ΕΚΕ, να προσαρμοστούν δηλαδή στη σύγχρονη πραγματικότητα:

- Καθορισμός ευθυνών και ενσωμάτωση συγκεκριμένης δομής για αναφορά στην ανώτατη διοίκηση ή συμβούλιο.
- Διεξαγωγή μιας βασικής εξέτασης ΕΚΕ και εντοπισμός των κενών για δράση.
- Εξέταση των απόψεων και προσδοκιών των μετόχων και των πελατών.
- Συγγραφή μιας δήλωσης πολιτικής που να καλύπτει περιβαλλοντολογικά, κοινωνικά και κοινοτικά θέματα, που επιβάλλει αφοσίωση δράσης.
- Ανάπτυξη αντικειμενικών σκοπών της επιχείρησης και ενός σχεδίου δράσης για την εφαρμογή των πολιτικών.
- Δημιουργία ποσοτικών και ποιοτικών στόχων για όλο το εύρος της επιχείρησης καθώς και δεικτών απόδοσης για μια περίοδο δύο έως πέντε ετών, μαζί με τους απαραίτητους μηχανισμούς μέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου.
- Ενσωμάτωση στρατηγικών και δράσεων στις στρατηγικές και διαδικασίες του πυρήνα των λειτουργιών.
- Επικοινωνία των αποτελεσμάτων προς τα έξω ώστε ερωτήματα από τους μετόχους και χρηματοδότες να μην εμποδίζουν την ενάσκηση της διοίκησης.
- Αξιολόγηση των περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιδόσεων εσωτερικά και εξωτερικά.

- Παρακολούθηση και αναφορά της προόδου σε θέματα ΕΚΕ αλλά και γενικότερης επιχειρηματικής βελτίωσης.

1.5 Απαραίτητη ή όχι;

"Είναι ουτοπία η άποψη ότι οι επιχειρήσεις μπορούν να ευημερίσουν ή ακόμη και να υπάρχουν, χωρίς φροντίδα για τις ευρύτερες κοινωνικές ανησυχίες"(S. Prakash Sethi).

"Αλήθεια, ένας επιχειρηματίας δύσκολα θα βρει καλύτερο μέτρο αξιολόγησης της συνεισφοράς του στην κοινωνική ευημερία από τα κέρδη του", (Fortune's Wheel)

Επιχειρήματα κατά της ΕΚΕ

Οι απόψεις που σχετίζονται με τις κοινωνικές ευθύνες της επιχείρησης σχολιάστηκαν αρνητικά από πολλούς οικονομολόγους, οι οποίοι διατύπωσαν την άποψη ότι οι κοινωνικές ευθύνες δεν είναι μέσα στις υποχρεώσεις τους αφού είναι αντίθετες προς τα συμφέροντά τους.

Κοινωνιολόγοι ισχυρίζονται ότι επειδή η κοινωνία έχει πολλές ανάγκες, ένας οργανισμός μπορεί να κατηγοριοποιηθεί ανάλογα (1) με τις ανάγκες που καλύπτει, (2) τα οφέλη που αποκομίζει η κοινωνία από την ύπαρξη του οργανισμού (Blau and Scott, 1962). Οι επικριτές της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης στην ουσία χρησιμοποίησαν την ανάλυση των κοινωνιολόγων, για να προτείνουν ότι κάθε τύπος οργανισμού πρέπει να εξειδικεύεται. Κατά την άποψή τους, οι επιχειρήσεις υπάρχουν αποκλειστικά για να παρέχουν αγαθά και υπηρεσίες και να κερδίζουν. Για το λόγο αυτό, η θεραπεία των αρρωστιών της κοινωνίας είναι ευθύνη άλλων οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων των κυβερνητικών και φιλανθρωπικών. Μεταξύ των μεγαλύτερων επιχειρημάτων κατά της ΕΚΕ είναι:

- Το κόστος της κοινωνικά υπεύθυνης συμπεριφοράς συνήθως μεταφέρεται με μορφή μικρότερων μεριδίων στους stakeholders, μικρότερων μισθών στους εργαζομένους ή υψηλότερων τιμών για τους καταναλωτές.

- Το κόστος της κοινωνικά υπεύθυνης συμπεριφοράς αποδυναμώνει την επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα της επιχείρησης και έτσι αποδυναμώνει την ικανότητά της να προσφέρει αγαθά και υπηρεσίες στο χαμηλότερο δυνατόν ανταγωνιστικό κόστος.
- Η κοινωνική ευθύνη στέλνει μικτά μηνύματα σχετικά με τους στόχους της επιχείρησης τόσο στα μέλη της όσο και στη κοινωνία. Τα μέλη του οργανισμού έχουν δυσκολία να πετύχουν τους στόχους εάν δεν γνωρίζουν κατά πόσο η κύρια αποστολή είναι το κέρδος ή η κοινωνικά υπεύθυνη δράση. Τα μέλη της κοινωνίας μπορεί να αναπτύξουν μη ρεαλιστικές προσδοκίες, στις οποίες ο οργανισμός δεν είναι σε θέση να ανταποκριθεί. Για παράδειγμα, το να προσδοκάται από έναν οργανισμό να κρατήσει ένα εργοστάσιο ανοικτό για να διατηρήσει τις θέσεις εργασίας για μια κοινότητα, ακόμα και όταν το εργοστάσιο γίνεται ζημιογόνο (βλέπε εργοστάσιο λιπασμάτων στην Θεσσαλονίκη), είναι δράση που δύσκολα δικαιολογείται για μια επιχείρηση.
- Με την ανάληψη δράσεων κοινωνικής ευθύνης, οι οργανισμοί γίνονται ακόμη πιο ισχυροί, με αποτέλεσμα να έχουν τη δυνατότητα να ασκούν τη δύναμή τους αυτή πάνω στην κοινωνία.
- Οι άνθρωποι των επιχειρήσεων είναι εκπαιδευμένοι σε τομείς όπως πωλήσεις, χρηματοοικονομικά, παραγωγή, αλλά όχι στο τρόπο επίλυσης κοινωνικών προβλημάτων.

Επιχειρήματα υπέρ της ΕΚΕ

Αυτοί οι οποίοι επιχειρηματολογούν υπέρ της κοινωνικά υπεύθυνης δράσης των επιχειρήσεων προσφέρουν πολλούς λόγους. Μεταξύ άλλων είναι:

- Οι προσδοκίες και απαιτήσεις της κοινωνίας από τις επιχειρήσεις έχουν αυξηθεί.
- Δημιουργείται καλύτερο κλίμα για δραστηριοποίηση των επιχειρήσεων.
- Βελτιώνεται η δημόσια εικόνα της επιχείρησης.

- Υπάρχει ενδιαφέρον από τους stakeholders για εμπλοκή σε διάφορες μορφές κοινωνικής συμπεριφοράς.
- Η επίλυση μερικών κοινωνικών προβλημάτων μπορεί τελικά να γίνει επικερδής για την επιχείρηση.
- Η ανάληψη δράσεων κοινωνικής ευθύνης εξισορροπεί την δύναμη της εταιρίας με τις ευθύνες της.
- Η εθελοντική ανάληψη δράσεων κοινωνικής ευθύνης αποθαρρύνει την επιβολή κανονιστικών διατάξεων από το κράτος.
- Η ανάληψη δράσεων κοινωνικής ευθύνης βοηθά στη διόρθωση κοινωνικών προβλημάτων που η ίδια επιχείρηση έχει δημιουργήσει, όπως η περιβαλλοντική μόλυνση.
- Οι οργανισμοί, ως μέλη της κοινωνίας, έχουν ηθική υποχρέωση να βοηθούν την κοινωνία να αντιμετωπίσει τα προβλήματά της και να συνεισφέρουν στην ευημερία της.

Δύο ακόμη υποστηρικτικά επιχειρήματα αξίζουν προσοχής: “Business have the resources” και “Let business try”, (Davis, 1973). Με αυτά τα δύο επιχειρήματα υποστηρίζεται ότι επειδή οι επιχειρήσεις διαθέτουν ταλέντο στη διοίκηση, εξειδίκευση και κεφάλαιο, και επειδή τόσο άλλοι έχουν προσπαθήσει και αποτύχαν να επιλύσουν κοινωνικά προβλήματα, πρέπει να δοθεί η ευκαιρία στον επιχειρηματικό κόσμο να δραστηριοποιηθεί σε αυτόν τον τομέα. Αυτά τα επιχειρήματα έχουν βάση, διότι υπάρχουν κάποια κοινωνικά προβλήματα που στην τελική ανάλυση μπορούν να επιλυθούν μόνο από τις επιχειρήσεις. Μερικά τέτοια θέματα περιλαμβάνουν ασφαλείς συνθήκες εργασίας, παραγωγή και πώληση ασφαλών προϊόντων, αποφυγή μόλυνσης του περιβάλλοντος.

Ένα επιπλέον επιχειρήματα είναι ότι «η προ-δράση είναι καλύτερη από την αντίδραση». Αυτή η άποψη υποστηρίζει ότι η προ-δράση είναι πιο πρακτική και λιγότερο δαπανηρή από την αντίδραση στα προβλήματα αφού έχουν παρουσιαστεί. Η μόλυνση του

περιβάλλοντος είναι ένα καλό παράδειγμα, ειδικά όσο αφορά την εμπειρία των επιχειρήσεων με τις προσπάθειες για καθαρισμό ποταμών, λιμνών ή και του υδροφόρου ορίζοντα μετά από μακροχρόνια μόλυνση από απόβλητα εργοστασιών. Σχεδιάζοντας μακροπρόθεσμα θα ήταν πιο σοφό για αυτές τις επιχειρήσεις να είχαν αποτρέψει αυτή την επιβάρυνση του περιβάλλοντος.

Ένα τελευταίο επιχείρημα υπέρ της ΕΚΕ είναι η ισχυρή υποστήριξη της κοινωνίας. Σε μια έρευνα που διεξήχθη το 2000 από τον Harris και δημοσιεύτηκε στο Business Week, το 95% του κοινού πιστεύει ότι οι επιχειρήσεις δεν πρέπει μόνο να εστιάζουν στα κέρδη για τους μετόχους αλλά επίσης να φέρονται υπεύθυνα προς τους εργαζομένους τους και την κοινωνία, ακόμα και αν το τελευταίο σημαίνει ότι πρέπει να θυσιάσουν κάποια κέρδη.

Τα παραπάνω επιχειρήματα υπέρ και κατά της ΕΚΕ έχουν οδηγήσει στην ανάδυση δύο διακριτών πλευρών στη διαμάχη για την κοινωνική ευθύνη.

Το πιο σημαντικό από τα επιχειρήματα κατά της ΕΚΕ είναι το οικονομικό. Αυτή η παραδοσιακή άποψη υποστηρίζει ότι η διοίκηση έχει μια ευθύνη: την αύξηση των κερδών των ιδιοκτητών και μετόχων. Ο οικονομολόγος Milton Friedman ισχυρίζεται ότι δεν πρέπει να απαιτείται από τις διοικήσεις να εστιάζουν ταυτόχρονα με την προσπάθεια απόκτησης κερδών και στην επαύξηση της κοινωνικής ευημερίας (Friedman, 1970). Κατά την άποψή του, αυτά τα δύο καθήκοντα είναι ασυμβίβαστα και θα οδηγήσουν στην εξαφάνιση των επιχειρήσεων όπως τις έχουμε γνωρίσει. Ο Friedman υποστηρίζει ότι τα κοινωνικά προβλήματα πρέπει να επιλύονται από ένα απελευθερωμένο σύστημα αγοράς. Επιπλέον, εάν η ελεύθερη αγορά δεν μπορεί να επιλύσει τα κοινωνικά προβλήματα, τότε η ευθύνη πέφτει στην κυβέρνηση και τη νομοθεσία. Ο Friedman επίσης ισχυρίζεται ότι το να υποχρεώνονται οι επιχειρήσεις να εμπλακούν σε δράσεις κοινωνικής ευθύνης είναι ανήθικο, καθώς έτσι σπαταλούνται χρήματα που ανήκουν στους μετόχους αλλά και τους εργαζομένους.

Ο Keith Davis παρουσιάζει μια άλλη άποψη υπέρ της ΕΚΕ. Κατ' αυτόν, οι οργανισμοί είναι μέλη της κοινωνίας. Επειδή λαμβάνουν πόρους από την κοινωνία για δικό τους όφελος, έχουν υποχρέωση να επιστρέψουν προς την κοινωνία κάποια αξία από αυτούς τους πόρους. Η κοινωνία πρέπει να είναι ικανή να καθορίσει τη φύση της αξίας που πρέπει να επιστραφεί και περιμένει από τους οργανισμούς να βοηθούν στην επίλυση

κοινωνικών προβλημάτων. Στο τέλος τέλος οι οργανισμοί είναι κοινωνικά εργαλεία που λειτουργούν με την συναίνεση της κοινωνίας.

1.6 Κερδοφορία και ΕΚΕ

“Πιστεύω βαθιά ότι το ιδιωτικό επιχειρηματικό σύστημα που έχει ως κίνητρο το κέρδος είναι η χήνα που γεννά χρυσά αυγά. Αλλά δεν πιστεύω ότι η μεγαλύτερη αιτία για business είναι η αύξηση των κερδών. Ο υπέρτατος αντικειμενικός σκοπός κάθε επιχείρησης είναι να μένει στην αγορά. Στο μέλλον θα απαιτούνται περισσότερα από τις επιχειρήσεις από ότι τα κέρδη για να επιβιώσουν: η υπεύθυνη κοινωνική δράση έχει γίνει άκρως απαραίτητη” (Eklund).

Καθώς οι επιχειρηματίες συνεχίζουν να αναγνωρίζουν την υποχρέωσή τους για κερδοφορία, αναγνωρίζουν επίσης ότι το επιχειρείν έχει ευρύτερες ευθύνες για ανάπτυξη ενός είδους κοινωνίας όπου οι επιχειρήσεις να μπορούν να αναπτύσσονται και να ευημερούν. Η ιδέα του κοινωνικού κέρδους έχει προστεθεί στην ιδέα του οικονομικού κέρδους. Έτσι, είναι προς το συμφέρον των μετόχων των επιχειρήσεων να χρησιμοποιούν κεφάλαια της επιχείρησης για κοινωνικά έξοδα τα οποία θα αποφέρουν μακροπρόθεσμα οφέλη παρά τη μείωση των βραχυπρόθεσμων κερδών.

Τα επιχειρήματα για μια τέτοια δράση είναι δύο. Πρώτον, οι επιχειρήσεις είναι ένα αναπόσπαστο μέρος της κοινωνίας και εξαρτώνται από αυτήν την κοινωνία για την παροχή των πόρων, εργασίας, κεφαλαίου και πελατών. Έξοδα ή καλύτερα επενδύσεις που θα προάγουν ένα περιβάλλον μέσα στο οποίο τα παραπάνω στοιχεία θα μπορούν να ευημερούν όχι μόνο δικαιολογείται αλλά και επιβάλλεται. Έτσι μια επιχείρηση που δραστηριοποιείται σε αστική περιοχή, δικαιολογείται να χρησιμοποιήσει κεφάλαια για βελτίωση της υποδομής των κατοικιών, της εκπαίδευσης, της διασκέδασης κτλ. Αυτές οι δαπάνες βοηθούν στην ανάπτυξη υψηλού επιπέδου εργατικού δυναμικού και πελατών. Δεύτερον, εάν οι επιχειρήσεις δεν αποδέχονται εθελοντικά ευθύνη για κοινωνικά θέματα, το αποτέλεσμα θα είναι άμεση δημόσια πίεση στις επιχειρήσεις, κρατική παρέμβαση στο επιχειρείν ή και τα δύο.

Είτε το θέλουν είτε όχι οι διοικήσεις των επιχειρήσεων καλούνται να συνυπολογίζουν στις καθημερινές αποφάσεις τους διάφορα θέματα που εξασθενίζουν τα

βραχυπρόθεσμα κέρδη. Το θέμα του κέρδους, κυρίως του βραχυπρόθεσμου, αντί της κοινωνικής ευθύνης εγείρει διάφορα ερωτήματα. Το σημαντικότερο είναι η εξισορρόπηση των αντικειμενικών σκοπών των δύο αυτών αντικρουόμενων εννοιών. Προφανώς αν η επιχείρηση δεν έχει βραχυπρόθεσμα κέρδη δεν μπορεί να επενδύσει στην επίλυση κοινωνικών προβλημάτων. Μια απάντηση μπορεί να είναι το γεγονός ότι η κοινωνική πίεση και η κυβερνητική παρέμβαση συχνά δημιουργεί κερδοφόρες αγορές. Απαιτήσεις για βελτίωση της στέγασης, της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, των μεταφορών, επανασχεδίαση της αστικής ανάπτυξης και άλλες περιοχές κοινωνικού ενδιαφέροντος είναι ανοικτές περιοχές επιχειρηματικών ευκαιριών. Μέσα σ'αυτές τις ευκαιρίες το κυνήγι του κέρδους και της κοινωνικής ευθύνης μπορεί να είναι συμβατά και να συμπληρώνουν το ένα το άλλο. Για παράδειγμα, απαιτήσεις για βελτίωση της κατάστασης του περιβάλλοντος μπορεί να ανοίξει νέες μεγάλες αγορές για την ανάπτυξη τεχνολογίας και συστημάτων καταπολέμησης της μόλυνσης.

Ο Henry Ford συνόψισε την προσπάθεια για εξισορρόπηση των βραχυπρόθεσμων κερδών και της κοινωνικής ευθύνης όπως παρακάτω:

«Η εταιρία που θυσιάζει όλο και περισσότερα βραχυπρόθεσμα κέρδη για να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της κοινωνίας, σύντομα θα βρεθεί να μην έχει αντικείμενο εργασίας (Δηλ. θα αποτύχει). Από την άλλη πλευρά, η εταιρία που αναζητά να συντηρήσει τα κέρδη της μειώνοντας την ανταπόκρισή της στις κοινωνικές απαιτήσεις, σύντομα θα βρεθεί αντιμέτωπη με όλα εκείνα τα κοινά από τα οποία τα κέρδη της εξαρτώνται».

Οι δημόσιοι οργανισμοί λόγω της αποστολής τους χρησιμοποιούν για τη μέτρηση της εταιρικής απόδοσης τόσο οικονομικά όσο και κοινωνικά μέτρα. Ως αποτέλεσμα αυτής της στρατηγικής, αυξάνεται συνεχώς το ενδιαφέρον πολλών μετόχων για τη σχέση ανάμεσα στην εταιρική κοινωνική απόδοση και στην οικονομική απόδοση. Αμερόληπτες στοιχεία δείχνουν ότι οι οργανισμοί που ταυτόχρονα ήταν αφοσιωμένοι σε κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα που ήταν σημαντικά για τους μετόχους τους, παρουσίασαν επίσης μεγάλη οικονομική απόδοση αλλά απέκτησαν και μεγάλη φήμη (Verschoor and Murphy, 2002). Τα ίδια θετικά στοιχεία προκύπτουν αναφορικά και με την προοπτική των κοινωνικά υπεύθυνα οργανισμών.

Η σημαντικότητα της ΕΚΕ και της εταιρικής κοινωνικής απόδοσης (ΕΚΑ) εμφανίζεται και σε μελέτες οι οποίες υποστηρίζουν ότι και τα δύο είναι σημαντικά στη διαδικασία επιλογής εργασίας, καθώς αυτοί που αναζητούν εργασία συνήθως θεωρούν πιο ελκυστικούς τέτοιους οργανισμούς από αυτούς που δεν δείχνουν αφοσίωση στην ΕΚΕ και την ΕΚΑ. Για παράδειγμα, όσοι αναζητούν εργασία θεωρούν την ΕΚΑ σημαντική για την αξιολόγηση της επιχείρησης και βαθμολογούν τρεις συγκεκριμένες πτυχές της (περιβάλλον, σχέσεις με την κοινότητα, σχέσεις με τους εργαζομένους), περισσότερο από άλλες, δείχνοντας έτσι ότι έχουν μεγαλύτερη επίδραση στην επιλογή τους (Backhaus et al, 2002).

Η μείωση των περιθωρίων κέρδους των επιχειρήσεων λόγω του αυξανόμενου ανταγωνισμού, τις έχει κάνει σκεπτικές απέναντι σε επενδύσεις κοινωνικής ευθύνης παράλογο που οι διοικήσεις γνωρίζουν ότι πολλοί επενδυτές επηρεάζονται θετικά από μια στρατηγική ΕΚΕ. Τα αποτελέσματα μιας έρευνας έδειξαν ότι τα 3/4 των διευθυνόντων συμβούλων που ερωτήθηκαν θα επένδυαν τα χρήματά τους σε επιχειρήσεις που εφαρμόζουν πολιτικές ΕΚΕ, παράλογο που δεν θα δαπανούσαν χρήματα στις επιχειρήσεις που διοικούν για την πραγματοποίηση ανάλογων πολιτικών (Stock, 2002). Πάνω από το 1/3 των 264 επιτυχημένων CEOs (από τους 1000 της ετήσιας λίστας) που ερωτήθηκαν, απάντησαν ότι ήταν περισσότερο προσεκτικοί στα θέματα ΕΚΕ μετά τις επιθέσεις της 11^η Σεπτεμβρίου του 2001. Η πτυχή της τρομοκρατίας είναι πολύ σημαντική για αυτούς, καθώς πάνω από τους μισούς πιστεύουν ότι η εφαρμογή προγραμμάτων παγκόσμιας κοινωνικής ευθύνης μπορεί να περιορίσει την κοινωνική υποστήριξη σε τρομοκρατικές οργανώσεις. Παρόλα αυτά, μόνο 12% των εταιριών δαπανούσαν περισσότερους πόρους και μόνο 9% αφιέρωναν περισσότερα χρήματα για κοινωνικά θέματα (Ibid, 1998).

Όπως διαφαίνεται, υπάρχουν ακόμη δυσκολίες που πρέπει να υπερκεραστούν. Οι κοινωνικά υπεύθυνες δράσεις των εταιριών δεν τις αναγορεύουν αυτομάτως σε εταιρίες «καλούς πολίτες», καθώς το ιδιοτελές κίνητρο του κέρδους επισκιάζει ή και ακυρώνει την απήχηση της εταιρικής κοινωνικής συνεισφοράς ως «παιχνίδι» μάρκετινγκ, ενώ η προβολή του κοινωνικού έργου συχνά εκλαμβάνεται ως διαφήμιση και όχι ως ενημέρωση. Η ύπαρξη πολλών διαφορετικών οικολογικών και κοινωνικών σημάτων προκαλεί σύγχυση στους καταναλωτές. Επιπρόσθετο λόγο για την μη ανάληψη ΕΚΕ αποτελεί και η ελλιπής ενημέρωση των επιχειρήσεων, κυρίως των μικρομεσαίων, οι οποίες την αντιλαμβάνονται ως βραχυπρόθεσμο κόστος και όχι ως μεσοπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη επένδυση.

Τα οφέλη από την υιοθέτηση της ΕΚΕ είναι τόσο άμεσα όσο και έμμεσα, ενώ σημαντικό είναι και το όφελος από την αποφυγή του κινδύνου. Τα άμεσα οφέλη των εταιρειών από μια τέτοια πρακτική είναι το καλύτερο εργασιακό περιβάλλον, η δέσμευση και η μεγαλύτερη παραγωγικότητα του προσωπικού, η άμεση εμπλοκή των εργαζομένων σε θέματα που αφορούν τις τοπικές κοινότητες, τα πλεονεκτήματα έναντι των ανταγωνιστών κ.ά. Ως έμμεσα οφέλη μπορούν να αναφερθούν η αύξηση του ενδιαφέροντος πελατών και επενδυτών και η επακόλουθη αύξηση των επιχειρηματικών τους ευκαιριών, η επαύξηση της καλής τους φήμης, η θετική ανταπόκριση του καταναλωτικού κοινού στο σήμα τους, η ένταξη σε ειδικούς τραπεζικούς και χρηματιστηριακούς δείκτες αξιολόγησης βάσει της ΕΚΕ κ.ά.

Τέλος, οι περισσότερες έρευνες δείχνουν θετική συσχέτιση μεταξύ ΕΚΕ και κέρδους, ενώ η παγκόσμια τάση δημιουργίας χρηματιστηριακών δεικτών κοινωνικής ευθύνης (FITSE-4-GOOD, Domini 400 social index) καθώς και η ραγδαία εξέλιξη των κοινωνικά υπεύθυνων επενδύσεων (SRI) δείχνει να το επιβεβαιώνει. Χαρακτηριστικά μπορεί να αναφερθεί η έρευνα δύο καθηγητών του Harvard Business School, των John Kotter και James Haskett το 1992, σχετικά με τη σχέση μεταξύ δυνατής ηθικής κουλτούρας στην επιχείρηση και της οικονομικής επίδοσης. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι στις εταιρίες οι οποίες πήραν σοβαρά τις υποχρεώσεις τους απέναντι στους καταναλωτές, στους εργαζομένους τους και στους μετόχους τους, ο μέσος όρος των εσόδων τους ήταν τέσσερις φορές περισσότερος απ' αυτόν των εταιριών που δεν αντιμετώπιζαν σοβαρά αυτά τα θέματα. Επίσης, αυτές οι επιχειρήσεις είχαν ρυθμό ανάπτυξης τετραπλάσιο απ' ότι παλιά, ενώ τα έσοδά της είχαν αύξηση 750% και η τιμή των μετοχών τους αυξήθηκε κατά 900%.

1.7 Τα Επτά Θανάσιμα Αμαρτήματα των Επιχειρήσεων

“Πάντα πίστευα ότι η μεγαλύτερη συνεισφορά των επιχειρήσεων στην κοινωνία ήταν η ίδια η επιτυχία τους, το οποίο είναι η κύρια πηγή θέσεων εργασίας, φόρων και κατανάλωσης στην κοινωνία. Ακόμη το πιστεύω αυτό, αλλά δεν νομίζω ότι είναι αρκετό για. Και δεν πιστεύω ότι είναι αρκετή ακόμα και η γενναιόδωρη οικονομική φιλανθρωπία πλέον της παραπάνω ευημερίας. Αυτούς τους καιρούς, οι εταιρίες δεν μπορούν να

παραμένουν απόμακρες και ευήμερες όταν οι κοινότητες τριγύρω εξασθενούν και καταρρέουν.", Jack Welch, Chairman, General Electric.

"Όλοι μας πληρώνουμε για την φτώχεια, την ανεργία και την αμάθεια. Εάν ένα μεγάλο μέρος της κοινωνίας ανήκει σε μη προνομιούχα τάξη, θα είναι δύσκολο για τους επενδυτές να βρουν ικανούς και έτοιμους για δράση εργαζομένους. Οι παραγωγοί θα έχουν περιορισμένη αγορά για τα προϊόντα τους. Η εγκληματικότητα θα φοβίσει τους ξένους επενδυτές. Υπό αυτές τις συνθήκες καμμιά χώρα δε μπορεί να προοδεύσει οικονομικά και να διατηρήσει την ανάπτυξή της.", Jaime Zobel De Ayala, Chairman, Ayala Group (Η μεγαλύτερη εταιρία στις Φιλιπίνες).

Στο *Business and Society Review* ο Larry D. Alexander δημοσίευσε μια λίστα των "The Seven Deadly Sins of Corporate Doubletalk", μια λεπτομερής μελέτη των πιο συχνών και πιο επιθετικών τακτικών που χρησιμοποιούνται από τις εταιρίες. Σύμφωνα με τον Alexander αυτές οι τακτικές, δυστυχώς για τις εταιρίες σχεδόν πάντα φέρνουν άσχημα αποτελέσματα στο μακροχρόνιο ορίζοντα, παρόλο που αρχικά φαίνεται ότι αποτελούν σωστή τακτική. Παρακάτω δίνεται η λίστα αυτή καθώς κρίνεται ότι είναι πολύ χρήσιμο ειδικά για τις επιχειρήσεις να τη μελετήσουν ώστε να παραδειγματιστούν ανάλογα.

1. Αγνοια Μεγάλων Κοινωνικών Προβλημάτων.

Παράδειγμα: Η απόφαση της Ford να αγνοήσει την ύπαρξη επικίνδυνου ρεζερβουάρ στο όχημά της το Pinto, το οποίο της εξοικονόμησε \$11 ανά αυτοκίνητο αλλά τελικά προκάλεσε δεκάδες θανάτους και της κόστισε εκατομμύρια δολάρια σε δίκες και αποζημιώσεις.

2. Επίρριψη ευθυνών σε άλλους.

Παράδειγμα: Τα τηλεοπτικά κανάλια κατηγορούν τους γονείς που επιτρέπουν τα παιδιά να παρακολουθούν βίαιες εκπομπές.

3. Δυσφήμιση εξωτερικών κριτικών.

Παράδειγμα: Η General Motors έκανε τον Ralph Nader εθνικό ήρωα όταν προσπάθησε να τον δυσφημίσει και να τον κάνει να σιωπήσει.

4. Απόλυση εργαζομένων που προκαλούν προβλήματα.

Παράδειγμα: Η Hooker Chemical και Plastic Company απέλυσε τον επικεφαλής μηχανικό υπεύθυνο για την αποδοτικότητα του εργοστασίου στη Νέα Υόρκη, ο οποίος κατόπιν έκανε γνωστά τα παράπονά του σε τοπικό τηλεοπτικό σταθμό, προκαλώντας έτσι τι εθνικό σκάνδαλο του Love Canal.

5. Αποσιώπιση πληροφοριών.

Παράδειγμα: Η Equity Funding προσπάθησε να κρύψει περισσότερα από 64,000 ψεύτικα ασφαλιστικά αρχεία, αλλά η αλήθεια αποκαλύπτηκε και η Equity χρεωκόπησε κάτω από ένα σύννεφο σκανδάλου.

6. Αντιμετώπιση προβλημάτων με καμπάνια Δημοσίων Σχέσεων.

Παράδειγμα: Μια επιτροπή συγκροτήθηκε μετά από το ατύχημα στο πυρηνικό εργοστάσιο Three Mile Island το 1979, η οποία ξόδεψε \$1,6 εκατομμύρια σε δημόσιες σχέσεις ακόμα πριν από τη γνωστοποίηση της έκτασης της καταστροφής και του κινδύνου που περικλυε. Επακόλουθες έρευνες μετέτρεψαν όλη αυτή τη ρητορική της καμπάνιας σε σύγχυση και αμηχανία.

7. Μη παραδοχή κατηγοριών.

Παράδειγμα: Η Firestone δεν παραδέχτηκε κατηγορίες ότι υπήρχε πρόβλημα με τα ελαστικά της «500» και τα πώλησε σε μισή τιμή. Όταν αναφορές ατυχημάτων και μηνύσεις άρχισαν να καταφθάνουν, η Firestone είχε μεγάλες απώλειες όχι μόνο οικονομικές αλλά κυρίως στην αξιοπιστία και φήμη της.

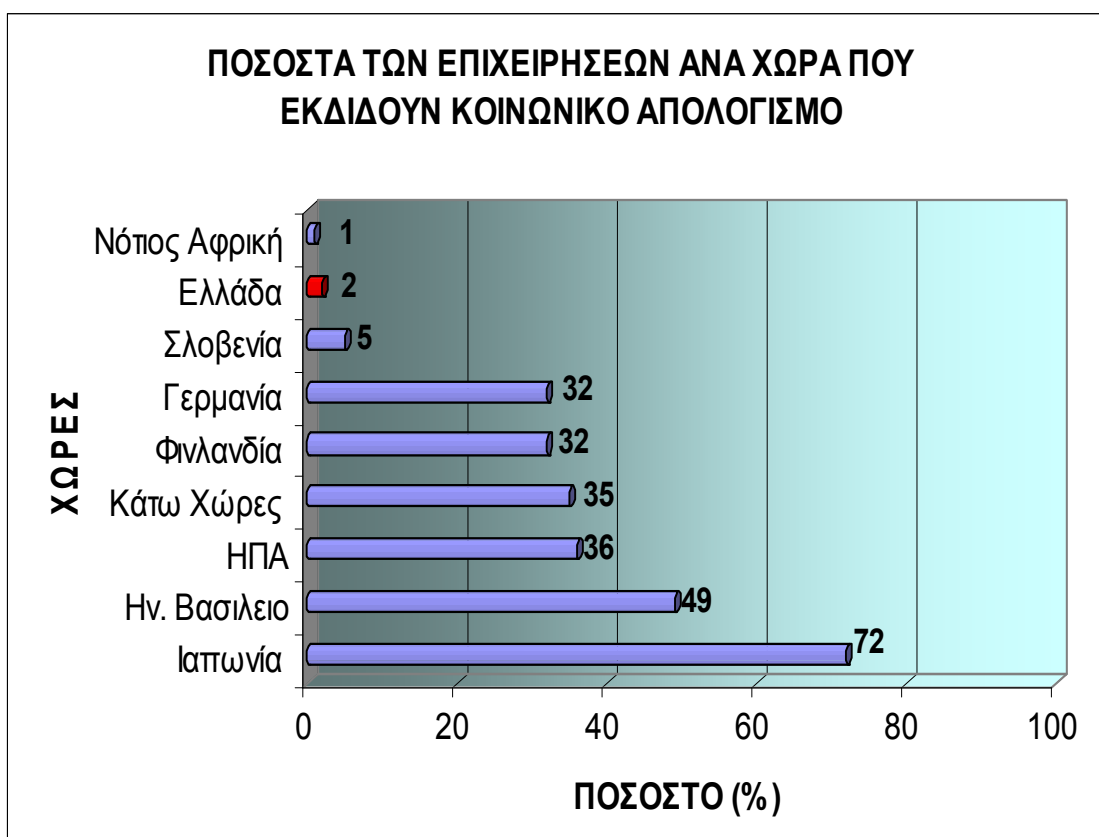
1.8 Η ΕΚΕ στην Ελλάδα

Η ελληνική νομοθεσία έχει προνοήσει για την προστασία του περιβάλλοντος με το νόμο 998/1979 περί Προστασίας των Δασών και των Δασικών Εκτάσεων. Μόλις το 2002, και αφού είχαν προηγηθεί η κατάρρευση του ελληνικού Χρηματιστηρίου και τα διεθνή οικονομικά σκάνδαλα (όπως Enron, WorldCom), η ελληνική κυβέρνηση ψήφισε το νόμο 3016 για την Εταιρική Διακυβέρνηση. Αξιόλογη ιδιωτική πρωτοβουλία αποτελεί η ίδρυση του Ελληνικού Δικτύου για την ΕΚΕ, τον Ιούνιο του 2000, από 13 εταιρείες και τρεις επιχειρηματικούς οργανισμούς ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός. Το ελληνικό Δίκτυο για την ΕΚΕ αποτελεί τον εθνικό εταίρο του CSR Europe και σκοπός του είναι η προώθηση της

έννοιας της κοινωνικής ευθύνης των επιχειρήσεων και η προαγωγή της ιδέας της κοινωνικής συνοχής στη χώρα μας, μέσα από την ανάδειξη και αξιοποίηση καλών πρακτικών (best practices). Σήμερα αριθμεί περισσότερα από 50 μέλη.

Στη χώρα μας η έννοια της ΕΚΕ βρίσκεται σε βρεφικό στάδιο. Το ποσοστό των επιχειρήσεων που έχουν αντιληφθεί την αναγκαιότητα της εφαρμογής κοινωνικών πρακτικών δεν είναι ενθαρρυντικό. Λίγες είναι οι πρωτοπόρες επιχειρήσεις που ενεργούν ως καλοί πολίτες και που παράλληλα εκδίδουν ξεχωριστό κοινωνικό απολογισμό. Σε έρευνα μάλιστα που διεξήχθη σε παγκόσμιο επίπεδο το 2002 από την KPMG International Corporate Reporting μόνο το 2% των επιχειρήσεων που βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια εκδίδουν κάθε χρόνο κοινωνικό απολογισμό (Σχήμα 1.2). Ενθαρρυντικό, ωστόσο, είναι το γεγονός ότι τα ποσοστά αυτά έχουν ανερχόμενη τάση, ενώ ολοένα αυξάνονται και οι επιχειρήσεις – μέλη του Ελληνικού Δικτύου για την ΕΚΕ.

Σχήμα 1.2: Ποσοστά Επιχειρήσεων ανά Χώρα που Εκδίδουν Κοινωνικό Απολογισμό.

Η υιοθέτηση των καλών πρακτικών της ΕΚΕ συνεπάγεται άσκηση εταιρικής κοινωνικής πολιτικής. Ορισμένα παραδείγματα άσκησης εταιρικής κοινωνικής ευθύνης κατά τομέα πολιτικής από επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον Ελληνικό χώρο αναφέρονται παρακάτω:

- Στην *πολιτική υγείας* ο όμιλος Τιτάν ξεκίνησε πιλοτικά στην Αχαΐα το ΦΑΟΣ, ένα πρόγραμμα πρόληψης σχολικών ατυχημάτων.
- Στην *εκπαιδευτική πολιτική* ο ΟΤΕ στηρίζει το Τμήμα Επικοινωνιών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και είναι χορηγός των δραστηριοτήτων του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος». Ο όμιλος Δέλτα ίδρυσε την έδρα «Αριστείδη Δασκαλόπουλου» στο ALBA και ενίσχυσε οικονομικά ποικίλες σχολικές δραστηριότητες.
- Στην *πολιτική απασχόλησης* ο όμιλος Intracom καθιέρωσε την 35ωρη εβδομαδιαίως εργασία, χωρίς μείωση των αποδοχών των εργαζομένων του και γενικά συνέβαλε στην αύξηση της απασχόλησης εγκαθιστώντας θυγατρικές σε ευαίσθητες περιφέρειες της Ελλάδας με υψηλή ανεργία.
- Στην *πολιτική πρόνοιας και στην οικογενειακή πολιτική* ο όμιλος Intracom παρέχει επίδομα παιδιού στους εργαζομένους του.
- Στην *ασφαλιστική πολιτική* η Janssen-Cilag παρέχει ιδιωτική ασφάλεια ζωής στους εργαζομένους.
- Στην *στεγαστική πολιτική* ο όμιλος Δέλτα φιλοξενεί σε καλοκαιρινές κατασκηνώσεις παιδιά, άπορους και πρόσφυγες.
- Στην *περιβαλλοντική πολιτική* ο όμιλος Τιτάν έχει φυτεύσει περισσότερα από 800.000 δενδρύλλια στις περιοχές όπου δραστηριοποιείται και άλλα τα έχει διαθέσει σε δήμους, κοινότητες και πελάτες της εταιρείας και προβαίνει κάθε χρόνο σε λεπτομερή περιβαλλοντικό απολογισμό (eco-audit).

- Στην *πολιτική για τον πολιτισμό* η EFG Eurobank Ergasias από το 1993 είναι αποκλειστικός χορηγός της «Καμεράτα–Ορχήστρα των Φίλων της Μουσικής» του Μεγάρου Μουσικής και εδώ και δύο χρόνια αποκλειστικός χορηγός της Παιδικής Σκηνής του Εθνικού Θεάτρου. Η Alpha Bank λειτουργεί Μουσείο Χαρτονομισμάτων στην Κέρκυρα και ο ΟΤΕ Μουσείο Τηλεπικοινωνιών στην Αθήνα.
- Στην *πολιτική για τον ελεύθερο χρόνο* η Novabank προβλέπει μειωμένο ωράριο για τις νέες μητέρες για 4 χρόνια. Στον όμιλο Τιτάν προσφέρονται τρεις επιπλέον ημέρες άδειας από ό,τι προβλέπεται από το νόμο.

1.9 Η Γνώμη της Κοινωνίας

"Τώρα που οι απαιτήσεις της κοινωνίας έχουν ξεσπάσει προς κάθε κατεύθυνση, δε μπορούμε πλέον να θεωρούμε το κέρδος και την υπηρεσία προς την κοινωνία ως ξεχωριστά πράγματα και ανταγωνιστικούς στόχους" (Ford II)

Οι σύγχρονες επιχειρήσεις διαθέτουν άριστα τεχνικά μέσα, τέλεια οργάνωση και λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για ποσοτική και ποιοτική απόδοση. Όμως όλα αυτά έχουν ασήμαντη αξία μπροστά στην αναγνώριση και καταξίωση της κοινής γνώμης, του καταναλωτικού κοινού. Το καταναλωτικό κοινό συγκεντρώνει προσεκτικά τα απαραίτητα στοιχεία γύρω από την επιχείρηση και ανάλογα διατυπώνει την θετική ή αρνητική κρίση του. Αυτή η κρίση είναι καθοριστική και σχεδόν αμετάβλητη, κυρίως όταν είναι αρνητική. Άρα, αφού η κοινωνία είναι μια πηγή άντλησης δύναμης για την επιχείρηση, η τελευταία επιφορτίζεται με σημαντικές κοινωνικές ευθύνες για να διαδραματίσει σωστά το διπλό ρόλο της: τον οικονομικό και τον κοινωνικό.

Σύμφωνα με έρευνα της Environics International Ltd, 40% των πολιτών παγκοσμίως έχουν σκεφτεί να τιμωρήσουν (17%) ή τιμώρησαν (23%) συγκεκριμένες εταιρίες, οι οποίες δεν συμπεριφέρθηκαν, κατά τη γνώμη τους, κοινωνικά υπεύθυνα τον προηγούμενο χρόνο. Αυτό το εύρημα επιβεβαιώνει κάτι που αρκετές εταιρίες ανακάλυψαν με «σκληρό» τρόπο, ότι η εταιρική εικόνα και οι πωλήσεις κινδυνεύουν αν οι πελάτες θεωρούν μια εταιρία κοινωνικά ανεύθυνη. Επιπλέον, εξετάζοντας και συγκρίνοντας τις

απαντήσεις των διαμορφωτών της κοινής γνώμης (opinion leaders) με αυτές του κοινού, φάνηκε ότι οι διαμορφωτές κοινής γνώμης είναι δύο φορές πιο πιθανό να μιλήσουν για την συμπεριφορά εταιρειών και να τιμωρήσουν μια κοινωνικά ανεύθυνη εταιρεία. Τέλος, σύμφωνα με την ίδια έρευνα της Environics International Ltd:

- Οι αντιλήψεις της κοινωνίας για τις εταιρίες είναι πιο στενά συνδεδεμένες με την κοινωνική ευθύνη (56%) παρά με την ποιότητα/φήμη του ονόματος (40%) ή με βασικές επιχειρησιακές παραμέτρους (34%) όπως οικονομικούς παράγοντες, μέγεθος της εταιρείας και στρατηγική.
- Δύο στους τρεις πολίτες θέλουν τις εταιρίες να ξεπεράσουν τον παραδοσιακό τους ρόλο, που ήταν να κάνουν κέρδη, και να συνεισφέρουν σε ευρύτερους κοινωνικούς στόχους.
- Οι μισοί που έλαβαν μέρος στην έρευνα δίνουν προσοχή στην κοινωνική συμπεριφορά των επιχειρήσεων.

(Η έρευνα πραγματοποιήθηκε το 1999 ανάμεσα σε 25.000 πολίτες σε 23 χώρες σε έξι ηπείρους, με τίτλο «The Millennium Poll on Corporate Social Responsibility»).

Σε μια άλλη έρευνα που διεξήχθη τον Ιούλιο του 1989 για τη Michael Peters Group, τη μεγαλύτερη σχεδιαστική εταιρία στον κόσμο, διαπιστώθηκαν τα παρακάτω:

- Η μεγαλύτερη πλειοψηφία των Αμερικανών -89%- είναι προβληματισμένοι σχετικά με την επίδραση στο περιβάλλον των προϊόντων που αγοράζουν.
- Περισσότερο από τους μισούς -53%- αρνήθηκαν να αγοράσουν κάποιο προϊόν τον προηγούμενο χρόνο λόγω προβληματισμού σχετικά με την επίδραση που μπορεί να είχε η παραγωγή του προϊόντος ή της συσκευασίας του στο περιβάλλον.
- Περίπου 80% δήλωσαν ότι είναι πρόθυμοι να πληρώσουν παραπάνω για ένα προϊόν που θα είναι συσκευασμένο με ανακυκλώσιμα υλικά.

Ένας δεκάλογος για τις επιχειρήσεις που επιθυμούν να καταστήσουν την κοινωνική πολιτική τους γνωστή στο ευρύτερο κοινό μπορεί να είναι ο παρακάτω (PR Week, 12 Aug 05):

- Να είστε διαφανείς. Μην συμπληρώνετε απλώς μία αναφορά ΕΚΕ με λεπτομέρειες καλών πραγμάτων που έχει κάνει η εταιρία, αναφέρατε επίσης τα σημεία που πρέπει να γίνει ακόμα δουλειά.
- Δώσε πραγματικά, ανθρώπινα παραδείγματα από το τρόπο που έχουν επωφεληθεί διάφορες κοινωνικές ομάδες από τις δράσεις της εταιρίας.
- Προσέφερε στους δημοσιογράφους αποκλειστικές ιστορίες που είναι σχετικές με τον εκδοτικό τομέα που δραστηριοποιούνται.
- Εκμεταλεύσου μη προβεβλημένες πτυχές της αναφοράς ΕΚΕ.
- Εξασφάλισε ότι κάποιος από το διοικητικό συμβούλιο επιθυμεί να εμπλακεί σε δημόσια συζήτηση με δημοσιογράφους για την στρατηγική ΕΚΕ.
- Πληροφορήσου από δημοσιογράφους που επηρεάζουν την κοινή γνώμη σχετικά με το τι θα ήθελαν να δουν σε μια αναφορά ΕΚΕ.
- Προσκάλεσε τους δημοσιογράφους να δουν προσωπικά την επίδραση που έχουν οι δράσεις κοινωνικής ευθύνης της επιχείρησης.
- Αναλογήσου κατά πόσο οι δράσεις ΕΚΕ είναι σχετικές με τα θέματα της επικαιρότητας.
- Παρουσίασε στους δημοσιογράφους τον τρόπο που έχει ενσωματωθεί η ΕΚΕ στις συνολικές λειτουργίες της επιχείρησης.
- Βρες τρόπους να δείξεις πως συνέβαλε η ΕΚΕ στη βελτίωση της απόδοσης της επιχείρησης, όχι όμως μόνο αναφορικά με τις πωλήσεις, αλλά παραδείγματος χάρη στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

1.10 Σύνοψη

“Η πολιτική δημοσίων σχέσεων και τα κοινωνικά θέματα δεν είναι πλέον δευτερεύοντα στον σχεδιασμό των επιχειρήσεων και της διοίκησης. Είναι σε δεσπόζουσα θέση.” Reginald H. Jones (πρώην CEO, General Electric).

Το να συμπεριφέρεσαι με τρόπο κοινωνικά υπεύθυνο απαιτεί από τις διοικήσεις των επιχειρήσεων να αναλογιστούν τις επιπτώσεις των αποφάσεών τους στην ευημερία της κοινωνίας. Έτσι, οι managers πρέπει να ρωτούν τον εαυτό τους τι κάνουν οι δράσεις τους στην κοινωνία αλλά και τι κάνουν οι δράσεις τους για την κοινωνία. Όταν παρόμοιες σκέψεις γίνονται σε προσωπικό επίπεδο, τότε οι managers εμπιστεύονται την ηθική τους να τους βοηθήσει να επιλέξουν τον καταλληλότερο τρόπο ενεργείας. Όλο και περισσότεροι οργανισμοί έχουν αρχίσει να εφαρμόζουν μια πιο περιεκτική πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση, συμπεριλαμβάνοντας τρεις διαφορετικές σημαντικές διαστάσεις για την αξιολόγηση της απόδοσης μιας επιχείρησης: την οικονομική διάσταση, την περιβαλλοντική και την κοινωνική. Οι περισσότεροι από αυτούς τους οργανισμούς έχουν αποδεχτεί ότι για να επιτύχει μια επιχείρηση τη σημερινή εποχή, πρέπει να πετύχει και στις τρεις διαστάσεις όχι μόνο στη μία ή στις δύο.

Σύμφωνα με τον Robert C. Solomon στο βιβλίο του “The New World of Business”, τα πέντε κλειδιά της ηθικής των επιχειρήσεων είναι:

➤ Προς τους εργαζομένους	δικαιοσύνη
➤ Προς τους καταναλωτές	ποιότητα
➤ Προς τους προμηθευτές	εγκυρότητα
➤ Προς τους επενδυτές	αξιοπιστία
➤ Προς την κοινωνία	ευθύνη

Επίσης, τα οφέλη από την αναφορά της ΕΚΕ περιλαμβάνουν:

- Βελτιωμένη επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα καθώς και αυτή των διαδικασιών.
- Ανταγωνιστικό πλεονέκτημα από την εστίαση σε θέματα ΕΚΕ.

- Προστασία της μετοχικής ρευστότητας.
- Διαμόρφωση σχέσης εμπιστοσύνης με τους επενδυτές, δανειστές και ασφαλιστές.
- Προστασία όταν οι καιροί γίνονται δύσκολοι.

Οι επιχειρήσεις πρέπει να έχουν πάντα στο μυαλό τους κατά την χάραξη της πολιτικής κοινωνικής ευθύνης τους τον Σιδηρό Νόμο της Ευθύνης, ότι: « Μακροπρόθεσμα, αυτοί που δεν χρησιμοποιούν τη δύναμή τους κατά τρόπο που να θεωρείται υπεύθυνος από την κοινωνία, θα τείνουν να τη χάσουν», (Davis and Blomstrom, 1974).

Παρά τις αντιθέσεις και αλληλοσυγκρουόμενες απόψεις γύρω από το θέμα της κοινωνικής ευθύνης της επιχείρησης, σήμερα επικρατεί η άποψη ότι η επιχείρηση έχει οικονομικό και κοινωνικό χαρακτήρα. Οικονομικό γιατί έχει χρέος να βελτιώσει τις οικονομικές συνθήκες της κοινωνίας χωρίς η ίδια να απεμπολεί το λογικό κέρδος. Κοινωνικό γιατί οφείλει να συνεισφέρει στην καλλιέργεια των ανθρωπίνων αξιών και να συμβάλλει στη βελτίωση της ανθρώπινης ζωής. Στην εποχή μας ο άνθρωπος είναι περισσότερο από κάθε άλλη φορά κοινωνικός (Homo Socialis). Απαιτεί να γίνει πράξη το κοινωνικό του δικαίωμα της αναγνώρισης του ως ψυχικής, πνευματικής και κοινωνικής προσωπικότητας. Όσο δένεται στενότερα με τα υλικά αγαθά του τεχνολογικού πολιτισμού, τόσο περισσότερο επιδιώκει την κοινωνική αναγνώριση και καταξίωση. Η επιχείρηση λοιπόν έχει κοινωνικές ευθύνες ίσης αξίας με τις οικονομικές και πάνω σ'αυτό τον άξονα πρέπει να θεμελιώσει το παρόν και να σχεδιάσει το μέλλον της. Έχει υποχρέωση να δέχεται τα μηνύματα της κοινωνίας, να τα επεξεργάζεται κατάλληλα και να ανταποκρίνεται γιατί έτσι μόνο θα λειτουργήσει αποδοτικά και θα συνυπάρξει με το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι οι διοικήσεις των επιχειρήσεων, εάν δεν έχουν «πετσι από τσίγκο» όπως είπε γλαφυρά ένας γνωστός έλληνας πολιτικός για οικονομική πολιτική της κυβέρνησης, παρουσιάζουν τα παρακάτω συμπτώματα κάθε φορά που προκαλούν κάτι κακό στην κοινωνία:

- Χάνουν τον ύπνο τους

- Αρχίζουν να πίνουν, να πέρνουν ναρκωτικά
- Νιώθουν ένοχοι, δεν μπορούν να ηρεμήσουν
- Αισθάνονται τύψεις όταν σκέφτονται τη διαφορά των δικών τους μισθών με αυτών των εργατών (π.χ ο ετήσιος μισθός του CEO της NIKE το 1994 ήταν \$ 1,500,000 δολάρια, που σημαίνει ότι με το σημερινό επίπεδο μισθών μια νεαρή γυναίκα στην Κίνα η οποία ράβει τη συγκεκριμένη φάρμα παπουτσιών θα πρέπει να εργάζεται εννιά ώρες την ημέρα, έξι μέρες τη βδομάδα για δεκαπέντε αιώνες για να λάβει ανάλογη αποζημίωση).
- Εύχονται να ξαναζήσουν τη ζωή του (ή τουλάχιστον κάποιο μικρό τμήμα της)
- Φοβούνται μην συλληφθούν
- Δεν μπορούν να κοιτάξουν τους ανθρώπους στα μάτια
- Γίνονται αμυντικοί, φιλόνηκοι
- Επιθυμούν να εξομολογηθούν (τουλάχιστον σε ψυχολόγο)

Καλό θα ήταν λοιπόν οι διοικήσεις των επιχειρήσεων, αν θέλουν να μην υποφέρουν προσωπικά, να προσπαθούν να είναι χρήσιμοι στην κοινωνία κάνοντας το καλό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο : Η Κοινωνική Ευθύνη των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων

2.1 Η Αποστολή των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων

Αποστολή των Ενόπλων Δυνάμεων είναι να συμβάλλουν, στην αποτροπή κάθε μορφής απειλής ή και προκλήσεως, ή και ενόπλου επιθέσεως κατά της Χώρας μας, να συμβάλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσεως, και να διεξάγουν, εάν η αποτροπή αποτύχει, τις απαιτούμενες κατά περίπτωση επιχειρήσεις, με σκοπό, την εξασφάλιση της ακεραιότητας του Εθνικού χώρου, την επίτευξη των αντικειμενικών σκοπών αμύνης όπως καθορίζονται στην Πολιτική Εθνικής Άμυνας και την ανταπόκριση στις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας μας.

Οι επιμέρους βασικοί στόχοι και προτεραιότητες της Εθνικής Άμυνας, που υποστηρίζονται από τις Ε.Δ., είναι :

- Η διαφύλαξη της ειρήνης, η υποστήριξη των Εθνικών συμφερόντων και κυριαρχικών δικαιωμάτων μας, όπως αυτά καθορίζονται από το Σύνταγμα, τις Διεθνείς Συνθήκες και Συμβάσεις και τη Διεθνή Πρακτική.
- Η τήρηση της ισχύος της χώρας σε επίπεδο ανάλογο των απειλών, για την ασφάλειά της.
- Η ενίσχυση με την απαιτούμενη στρατιωτική ισχύ των πολιτικών και διπλωματικών ενεργειών, για την αναχαίτηση των εχθρικών απειλών και τον χειρισμό των κρίσεων.
- Η εξασφάλιση κατά προτεραιότητα των μέσων Εθνικής Άμυνας, προκειμένου να υποστηριχθεί αποτελεσματικά η άσκηση της εθνικής κυριαρχίας στην ξηρά την θάλασσα και τον αέρα.
- Η εξασφάλιση σταθερότητας στην περιοχή και συνδρομής στους Διεθνείς Οργανισμούς, για την εκτόνωση περιφερειακών συγκρούσεων και την διατήρηση στρατιωτικής ισορροπίας με την στρατιωτική εμπλοκή της χώρας και εκτός ελληνικών συνόρων, μετά από απόφαση της κυβέρνησης, με βάση τα εθνικά μας συμφέροντα.

- Η εγγύηση της ασφάλειας του Κυπριακού Ελληνισμού και η μέριμνα, για την ασφάλεια των Ελληνικών μειονοτήτων, στο εξωτερικό.

Πλέον των παραπάνω βασικών στόχων, μια εξίσου σημαντική προτεραιότητα η οποία συγκαταλέγεται στην αποστολή των Ενόπλων Δυνάμεων αποτελεί ο κοινωνικός τους ρόλος. Το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας έχει επικεντρώσει τις πολιτικές του στο ανθρώπινο δυναμικό του, όπως επίσης επιδιώκει τη συμμετοχή των Ενόπλων Δυνάμεων σε ποικίλες δραστηριότητες, συντρέχοντας τις προσπάθειες της Πολιτείας για τη διαφύλαξη και διατήρηση του ομαλού ρυθμού ζωής στη χώρα, συμβάλλοντας στην αντιμετώπιση καταστάσεων εκτάκτων αναγκών και υποβοηθώντας τόσο τις τοπικές κοινωνίες όσο και την επίτευξη γενικότερων κοινωνικών σκοπών.

Ο Κοινωνικός ρόλος λοιπόν των ΕΔ στηρίζεται σε δύο πυλώνες. Ο πρώτος πυλώνας αφορά στη εσωτερική κοινωνική ευθύνη που έχουν οι ΕΔ και συγκεκριμένα στη μέριμνα για το ανθρώπινο δυναμικό τους μόνιμο ή κληρωτό, πολιτικό ή στρατιωτικό. Ο δεύτερος πυλώνας αφορά στην εξωτερική κοινωνική ευθύνη των ΕΔ και συγκεκριμένα στην προσφορά των ΕΔ προς την κοινωνία γενικότερα είτε την ελληνική είτε τη διεθνή.

2.2 Θεσμικό Πλαίσιο – Στόχοι του Προγράμματος Κοινωνικής Προσφοράς των Ενόπλων Δυνάμεων

Σκοπός - Στόχοι

Ο σκοπός του προγράμματος της κοινωνικής προσφοράς των Ε.Δ. είναι, η μέσα στα πλαίσια που καθόρισε η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, στενότερη σύνδεση των Ε.Δ., με τις τοπικές κοινωνίες, μέσα από την ανάπτυξη πρωτοβουλιών, τη στήριξη των προγραμμάτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τη συνεργασία με άλλους κρατικούς και κοινωνικούς φορείς.

Το πρόγραμμα της κοινωνικής προσφοράς των Ενόπλων Δυνάμεων έχει δύο (2) βασικούς στόχους :

- Να ενισχύσει, στο πλαίσιο του προγράμματος εκπαίδευσης των οπλιτών την κοινωνική συνείδηση και τις δεξιότητες των στρατευμένων, προκειμένου να συμβάλλει στην ωρίμανση τους, σαν δημοκρατικών πολιτών και στην ένταξη των, στην αγορά εργασίας.
- Να συνεισφέρει στα μέτρα των δυνατοτήτων των Ενόπλων Δυνάμεων και σε συνεργασία με τους φορείς ανάπτυξης της περιφέρειας στη στήριξη της τοπικής κοινωνίας, ιδιαίτερα σε περιοχές ορεινές και προβληματικές, όπου οι δυνατότητες παρέμβασης, είναι περιορισμένης έκτασης και αποτελεσματικότητας.

Προϋποθέσεις

Οι προϋποθέσεις υλοποίησης του προγράμματος κοινωνικής προσφοράς των Ε.Δ., είναι οι παρακάτω:

- Το πρόγραμμα στηρίζεται στην εθελοντική συμμετοχή των στρατευμένων τόσο για την υλοποίηση του, όσο και για τη βελτίωση και τον εμπλουτισμό του. Δεν θα αποκλείεται κανένας, αλλά και δεν θα επιβάλλεται σε κανένα η συμμετοχή του στο πρόγραμμα.
- Σε καμία περίπτωση, δεν πρέπει να δημιουργηθεί η εντύπωση ότι οι Ε.Δ. είναι η εύκολη λύση, ενώ υπάρχουν αρμόδιες υπηρεσίες του Δημοσίου.
- Ιδιαίτερη προσοχή στις σχέσεις με τον πληθυσμό των Μουσουλμανικών μειονοτήτων με εκμετάλλευση κάθε ευκαιρίας, για ανάπτυξη φιλικών σχέσεων και ενημέρωσης των. (Οι μειονότητες αποτελούνται κυρίως από Πομάκους, Αθίγγανους και Τουρκογενείς, κατηγορίες με τελείως διαφορετική και εθνολογική ταυτότητα και κάθε ενέργεια πρέπει να κινείται προς την κατεύθυνση ενημέρωσης τους, για την διάκριση αυτή).

- Το πρόγραμμα της κοινωνικής προσφοράς, θα υλοποιείται με μέτρα και δράσεις, που δεν θίγουν το επιχειρησιακό έργο των Ενόπλων Δυνάμεων και θα συντελούν στην αξιοποίηση της γνώσης και της εμπειρίας των στρατευμένων προς όφελος, τόσο των συναδέλφων τους, όσο και των κατοίκων (ιδιαίτερα των νέων), των τοπικών κοινωνιών.
- Σε περίπτωση διλήμματος επιλογής μεταξύ ``κοινωνικής προσφοράς`` ή ``στρατιωτικού έργου`` προτεραιότητα θα έχει το στρατιωτικό έργο.

Θεσμικό πλαίσιο

Το πρόγραμμα της κοινωνικής προσφοράς των Ενόπλων Δυνάμεων, άρχισε να εφαρμόζεται πιλοτικά από τα μέσα του 1995, στην περιοχή της Θράκης από το Δ' ΣΣ και αποτέλεσε, το πρώτο στάδιο εφαρμογής, ενός γενικότερου προγράμματος του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Το πρόγραμμα κάλυψε αρχικά όλη τη ζώνη ευθύνης του Δ' ΣΣ, δηλαδή και τους τρεις Νομούς της Θράκης (Ξάνθης, Ροδόπης, Έβρου), μιας περιοχής με ιδιαίτερα, κοινωνικά, οικονομικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά. Ο αντικειμενικός σκοπός του προγράμματος είναι η στενότερη σύνδεση των Ε.Δ., με τις τοπικές κοινωνίες και η ευθύνη της υλοποίησης ανήκει αποκλειστικά στον Διοικητή του Δ' ΣΣ.

Η διάθεση προσωπικού και μέσων, από τις κατά τόπους μονάδες, καλύφθηκε από το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο, οι σχετικές διατάξεις του οποίου, ενεργοποιήθηκαν με την από 25 Μαΐου 1995 Υπουργική Απόφαση, στο άρθρο 3 της οποίας αναφέρεται ότι για την υλοποίηση των κοινωνικών αυτών δραστηριοτήτων, εξουσιοδοτείται ο Διοικητής του Δ' ΣΣ, να εκδίδει τις απαραίτητες διαταγές και να διαθέτει τα αναγκαία μέσα και προσωπικό, σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς. Παράλληλα, στο πλαίσιο υλοποίησης και αναμόρφωσης του προγράμματος, δίνεται το δικαίωμα της αποκέντρωσης των δραστηριοτήτων, ώστε σημαντικό μέρος της υλοποίησής του, να ανατεθεί στους σχηματισμούς και τις μονάδες, με την δημιουργία ιδιαίτερων σχέσεων (υιοθεσία), των σχηματισμών και μονάδων, με τα απομακρυσμένα χωριά της ζώνης ευθύνης των.

Ταυτόχρονα το πρόγραμμα άρχισε να εφαρμόζεται στο Πολεμικό Ναυτικό και στην Πολεμική Αεροπορία, και στα μέσα του 1998 επεκτάθηκε από πλευράς Στρατού Ξηράς και στη ζώνη ευθύνης των Α' - Γ' ΣΣ και ΑΣΔΕΝ.

2.3 Περιεχόμενο των Δραστηριοτήτων του Προγράμματος Κοινωνικής Προσφοράς των Ενόπλων Δυναμικών

Οι Ένοπλες Δυνάμεις στα πλαίσια του κοινωνικού τους ρόλου, συμμετέχουν σε ποικίλες δραστηριότητες συνδράμοντας την πολιτεία στη διαφύλαξη και διατήρηση του ομαλού ρυθμού ζωής στη χώρα, συντελώντας στην αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτων αναγκών και υποβοηθώντας τόσο τις τοπικές κοινωνίες όσο και γενικότερους κοινωνικούς σκοπούς.

Το ήδη εφαρμοζόμενο πρόγραμμα κοινωνικής προσφοράς περιλαμβάνει:

- Παροχή υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας σε κατοίκους απομακρυσμένων περιοχών,
- Κατασκευή μικρών έργων υποδομής,
- Παροχή βοήθειας σε θέματα παιδείας και αθλητισμού,
- Διοργάνωση πολιτιστικών και κοινωνικών εκδηλώσεων στις οποίες συμμετέχουν οι στρατευμένοι και οι κάτοικοι των τοπικών κοινωνιών,
- Συμμετοχή των Ε.Δ. στη βοήθεια προς τη πολιτεία για την αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών και τέλος
- Συνδρομή που είχαν οι ΕΔ στη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

Μικρά έργα υποδομής

Συγκαταλέγονται μικρά έργα υποδομής, τα οποία δεν εντάσσονται σε προγράμματα άλλων φορέων και εκτελούνται με τη διάθεση προσωπικού και μέσων των Ε.Δ. Με τη διάθεση προσωπικού και μέσων των μονάδων Μηχανικού των Ενόπλων Δυνάμεων, πραγματοποιείται η εκτέλεση μικρών έργων υποδομής σε ορεινά και απομακρυσμένα χωριά ή προβληματικές περιοχές. Τέτοια έργα είναι:

- Διευθέτηση – Διάνοιξη αγροτικών δρόμων.
- Κατασκευή υποδομής αθλητικών χώρων (χωματουργικές εργασίες γηπέδων ποδοσφαίρου – καλαθόσφαιρας, κ.λ.π.).
- Διάνοιξη (εκσκαφή) προχείρων υδατοδεξαμενών, για πότισμα μικροκαλλιεργειών και ζώων (επιτακτική ανάγκη στον ορεινό όγκο της Ροδόπης).
- Συνδρομή στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών (αποχιονισμούς – διευθέτηση κατολισθήσεων, συνδρομή σε σεισμούς, πλημμύρες, κ.λ.π.).
- Συνδρομή στη Δασική Προστασία (Διάνοιξη ζωνών πυροπροστασίας, κ.λ.π.), σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας.

Επίσης, η κατασκευή έργων υποδομής στο εξωτερικό (κατασκευή πολυκλινικής «Ιπποκράτης» μετά του ιατρικού εξοπλισμού και της επίπλωσής της, ανακατασκευή παλαιού νεκροταφείου Ελλήνων Πεσόντων Στρατιωτικών και κατασκευή Ιερού Ναού και μνημείου, ανακατασκευή του δημοτικού σχολείου-πολιτιστικού κέντρου για την Ελληνική μειονότητα της Κορυτσάς) αποτελούν σημαντική συμβολή του ΥΠΕΘΑ στα πλαίσια της κοινωνικής του προσφοράς.

Κοινωνική εκπαίδευση και προσφορά

α. Εκπαίδευση – Επιμόρφωση

- Οι δάσκαλοι και οι καθηγητές που τοποθετούνται στη ΖΕ των σχηματισμών ΣΞ, μπορούν εφ' όσον το επιθυμούν να συμμετέχουν υποβοηθητικά στην εκπαίδευση ή την επιμόρφωση των κατοίκων απομακρυσμένων οικισμών ή χωριών της ΖΕ τους, σε στενή συνεργασία με τις τοπικές διευθύνσεις εκπαίδευσης ή τις Νομαρχιακές Επιτροπές Λαϊκής Επιμόρφωσης (Ν.Ε.Λ.Ε.).
- Στρατευμένοι με εξειδικευμένες γνώσεις, μπορούν να ενταχθούν ως εκπαιδευτές, σε προγράμματα επιμόρφωσης που οργανώνονται, από δημόσιους φορείς (Νέα Γενιά, Ν.Ε.Λ.Ε., Ο.Α.Ε.Δ., κ.λ.π.).

- Συμμετοχή σε επιστημονικά προγράμματα των Πανεπιστημίων και των τοπικών επιστημονικών φορέων, με τη μορφή τόσο της συμμετοχής των στρατευμένων επιστημόνων στα ερευνητικά και λοιπά προγράμματα των Πανεπιστημίων, όσο και της διάθεσης μελών της Δ.Ε.Π., στα προγράμματα επιμόρφωσης και ενημέρωσης των Ενόπλων Δυνάμεων.
- Διάθεση αξιωματικών για ενημέρωση των μαθητών στα Γυμνάσια – Λύκεια και Προγραμματισμός ενημερωτικών επισκέψεων των μαθητών σε στρατιωτικές εγκαταστάσεις.

β. Υγεία (Ενημέρωση, Πρόληψη, Αντιμετώπιση)

Στα πλαίσια οργανωμένων επισκέψεων σε ακριτικά μέρη της Ελλάδας, προκειμένου να προσφερθεί δωρεάν ιατρική βοήθεια, διατίθεται μεγάλος αριθμός στρατιωτικού ιατρικού προσωπικού, όλων των ειδικοτήτων καθώς επίσης και κινητά ιατρεία, για την εξέταση-περίθαψη των κατοίκων των παραμεθορίων περιοχών και των νήσων του Αιγαίου Πελάγους. Ακόμη διατίθενται Πολεμικά Πλοία για μεταφορά υδροφόρων για τις ανάγκες των νήσων του Αιγαίου, ασθενοφόρα οχήματα και ιατρικό προσωπικό, για την υγειονομική κάλυψη πολιτιστικών, κοινωνικών και αθλητικών εκδηλώσεων, ενώ με την εθελοντική αιμοδοσία του προσωπικού των Ε.Δ. συγκεντρώθηκαν μόνο κατά το έτος 2005 31.500 φιάλες αίματος που προσφέρθηκαν στα στρατιωτικά και τοπικά νοσοκομεία. Επιπρόσθετα πραγματοποιούνται διαλέξεις για την ενημέρωση πολιτών και μαθητών γύρω από Ναρκωτικά, το AIDS, το Κάπνισμα και την Παχυσαρκία.

Για την διακομιδή ασθενών χρησιμοποιούνται Πολεμικά Πλοία, Ε/Π και αεροπλάνα που καλύπτουν ανάγκες όλου του Ελλαδικού χώρου. Η ΠΑ, καθ' όλη τη διάρκεια του εικοσιτετραώρου διαθέτει αεροπλάνα και πληρώματα σε ετοιμότητα ειδικά για πτήσεις αεροδιακομιδής. Ο αριθμός των μεταφερόμενων ασθενών και αποστολών και οι ώρες πτήσεων των Α/Φ παραδείγματος χάριν φαίνονται στον παρακάτω Πίνακα 2.1:

Πίνακας 2.1: Πραγματοποιηθείσες Αεροδιακομιδές τα έτη 1999-2003

ΑΕΡΟΔΙΑΚΟΜΙΔΗ		1999	2000	2001	2002	2003
C-130	Αποστολές	294	359	227	79	485
	Ώρες	809,8	1051,6	625,5	178,3	1150,33
E/Π AB 205	Αποστολές	88	54	14	5	6
	Ώρες	195,4	121,4	38,7	15	19
DO-28	Αποστολές	-	1	1	-	-
	Ώρες	-	5,2	4	-	-
S. PUMA	Αποστολές	-	-	-	-	215
	Ώρες	-	-	-	-	650,25
B – 212	Αποστολές	-	-	-	-	94
	Ώρες	-	-	-	-	321,1
A – 109	Αποστολές	-	-	-	-	43
	Ώρες	-	-	-	-	114,3
ΣΥΝΟΛΟ	Αποστολές	382	414	242	84	843
	Ώρες	1005,2	1178,2	668,2	193,8	2255,3
Μεταφερόμενοι Ασθενείς Τραυματίες		388	417	245	85	1095

Επίσης, τα Στρατιωτικά Νοσοκομεία παρέχουν περίθαλψη τόσο στο Στρατιωτικό και Πολιτικό Προσωπικό των Ε.Δ. όσο και σε άλλες κοινωνικές ομάδες (στελέχη της Ελληνικής Αστυνομίας, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, καθώς και σε ιδιώτες), λειτουργώντας υποστηρικτικά προς το ΕΣΥ. Ακόμη, στα Στρατιωτικά Νοσοκομεία υλοποιούνται προγράμματα εκπαίδευσης προσωπικού (εξειδίκευση στρατιωτικών και πολιτικών ιατρών που αποστέλλονται για το σκοπό αυτό από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, ειδίκευση νοσηλευτικού προσωπικού και ειδική εκπαίδευση εφέδρων), καθώς και ερευνητικά προγράμματα και ποικίλες επιστημονικές εργασίες.

Τέλος, οι παρακάτω δράσεις συντελούν προς την κατεύθυνση της προσφοράς υπηρεσιών υγείας προς τους πολίτες:

- Αξιοποίηση του ειδικευμένου προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων, για την διοργάνωση προγραμμάτων ενημέρωσης των πολιτών, αλλά και των ιδίων των στρατευμένων σε θέματα κοινωνικού ενδιαφέροντος (οικογενειακός προγραμματισμός, ναρκωτικά, AIDS, κ.λ.π.).
- Συγκρότηση κινητών ομάδων ιατρικού – νοσηλευτικού ή παραϊατρικού προσωπικού, σε συνεργασία τόσο με τη δευτεροβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση, όσο και με τις υπηρεσίες των αρμοδίων Υπουργείων με σκοπό :
 - Την παροχή προληπτικής ιατρικής φροντίδος.
 - Την πραγματοποίηση εμβολιασμών.
 - Την αιμοδοσία.
- Συγκρότηση κινητής οδοντιατρικής μονάδας με σκοπό την παροχή προληπτικής οδοντιατρικής περίθαλψης και την αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών.
- Συγκρότηση κινητής ακτινογραφικής μονάδας, με σκοπό την παροχή υπηρεσιών.

γ. Κοινωνική Εργασία – Πρόνοια

- Αξιοποίηση των κοινωνικών επιστημόνων και λειτουργών, που υπηρετούν τη θητεία τους στις Ένοπλες Δυνάμεις, με στόχο τη στήριξη συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων. Στα πλαίσια αυτής της προσπάθειας, οι επιστήμονες συνεργάζονται με φορείς ή ομάδες κοινωνικής στήριξης, με θεραπευτικές κοινότητες (αντιμετώπιση προβλήματος ναρκωτικών) κ.λ.π., για την καλύτερη ενημέρωση και αντιμετώπιση συμπεριφορών υψηλού κινδύνου.
- Συνδρομή – στήριξη απόρων, σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση.
- Προσφορά βοήθειας (τρόφιμα, φάρμακα, καυσόξυλα) σε κοινωφελή ιδρύματα (γηροκομεία, κ.λ.π.), που είναι υπό την εποπτεία δημοσίων ή τοπικών φορέων. (Διευθύνσεις Υγείας, Μητροπόλεις, Ερυθρός Σταυρός).

δ. Ευαισθητοποίηση και Προσφορά Υπηρεσιών σε θέματα Περιβάλλοντος.

- Συμμετοχή προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων στην προσπάθεια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών (ιδίως των νέων), για τη συνεργασία προστασίας του περιβάλλοντος, με τις αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς.
- Συμμετοχή με προσωπικό και μέσα στην προσπάθεια της τοπικής αυτοδιοίκησης, για βελτίωση της ποιότητας ζωής στην περιοχή (δενδροφυτεύσεις, δημιουργία χώρων πρασίνου, κ.λ.π.).

Πολιτιστικές – Αθλητικές Δραστηριότητες

Στο πλαίσιο των παρεμβάσεων για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στις Ένοπλες Δυνάμεις, το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας υλοποιεί κατά τους θερινούς μήνες το Πρόγραμμα Πολιτιστικών Εκδηλώσεων «Με Όπλο τον Πολιτισμό» με τη συμμετοχή και των ίδιων των στρατευμένων. Το Πρόγραμμα αποτελεί μια πολιτιστική και ψυχαγωγική παρέμβαση ανοιχτή σε όλους τους πολίτες, με τη συνεργασία αξιόλογων και καταξιωμένων καλλιτεχνών και καλύπτει ένα μεγάλο τμήμα της Ελλάδας, με έμφαση στις ακριτικές περιοχές, όπως την περιοχή του Έβρου και τα νησιά.

Οι Ένοπλες Δυνάμεις έχουν παραχωρήσει Στρατιωτικές Λέσχες σε φορείς, καθώς επίσης και τη Στρατιωτική Μουσική με αγήματα αποδόσεως τιμών για την πραγματοποίηση θρησκευτικών εορτών και λοιπών καλλιτεχνικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων. Ακόμη διαθέτουν Πολεμικά Πλοία για μεταφορά διαφόρων επισήμων προσώπων και αντιπροσωπειών σε πλήθος επετείους και τοπικές εορτές, όπως και για παροχή ασφάλειας σε ιστιοπλοϊκούς αγώνες.

Παράλληλα συνεχίζεται η δημιουργία και ο εξωραϊσμός Στρατιωτικών Μουσείων σε διάφορα μέρη της Ελλάδας, με σκοπό τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης και τη γνωριμία με τον οπλισμό, τα υλικά και τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν από το Στρατό, σε διάφορες εποχές, από τη δημιουργία του Ελληνικού κράτους μέχρι σήμερα. Το μουσειακό υλικό είναι πλούσιο (παλαιά όπλα, πυροβόλα, άρματα, στολές, φωτογραφίες, βιβλία κλπ.) και ανανεώνεται συνεχώς. Λειτουργεί ήδη, από το έτος 2001, το Μουσείο Διδυμοτείχου, ενώ

εντείνονται οι εργασίες για τη δημιουργία Κτηνιατρικού Μουσείου στη Λάρισα και στο Ρέθυμνο.

Επιγραμματικά μπορούμε να αναφέρουμε επίσης, ότι αξιοποιώντας την υπάρχουσα υποδομή (Λέσχες αξιωματικών, μεταφορικά μέσα, κ.λ.π.) και το διαθέσιμο ανθρώπινο δυναμικό, πραγματοποιούνται:

- Δημιουργία καλλιτεχνικών ομάδων, για την ψυχαγωγία και την ενίσχυση της καλλιτεχνικής δημιουργίας, τόσο του στρατιωτικού προσωπικού, όσο και των κατοίκων της περιοχής.
- Συναυλίες από τις ορχήστρες στρατιωτικών μουσικών των Ενόπλων Δυνάμεων, κύρια, στα ορεινά και στα απομακρυσμένα χωριά.
- Κοινές εκδηλώσεις των στρατιωτικών μουσικών με καλλιτεχνικά συγκροτήματα ή τοπικά πολιτιστικά σωματεία, σε πόλεις και χωριά του Ελλαδικού χώρου.
- Διάθεση των Στρατιωτικών Λεσχών, για παρουσίαση εκθέσεων ή για άλλες εκδηλώσεις διαφόρων πολιτιστικών συλλόγων και της τοπικής αυτοδιοίκησης.
- Επισκέψεις οπλιτών και αξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων, σε ορεινά και απομακρυσμένα χωριά, για σύσφιξη των σχέσεων με τους κατοίκους των περιοχών και αντίστοιχη συμμετοχή των κατοίκων και ιδιαίτερα των μαθητών, σε εκδηλώσεις διαφόρων μονάδων των Ενόπλων Δυνάμεων.
- Μεταφορά με στρατιωτικά λεωφορεία, μαθητών κατοίκων αστικών κέντρων σε ορεινά και απομακρυσμένα χωριά και μαθητών ορεινών και απομακρυσμένων χωριών σε τουριστικούς ή άλλους χώρους εθνικού ενδιαφέροντος .
- Διεξαγωγή αθλητικών συναντήσεων, μεταξύ ομάδων από μονάδες των Ενόπλων Δυνάμεων και τοπικών ομάδων.

- Τοποθέτηση στρατευμένων γυμναστών σε μονάδες απομακρυσμένων ή ακριτικών περιοχών και χρησιμοποίησή τους, για τη γύμναση των μαθητών, τη διδασκαλία εθνικών και παραδοσιακών χορών και για την οργάνωση αθλητικών αγώνων.

Στήριξη Παραγωγικών Δραστηριοτήτων

- Δημιουργία ομάδων υποστήριξης υπό την καθοδήγηση έμπειρου προσωπικού, για την προσφορά εξειδικευμένων γνώσεων και εμπειριών σε παραγωγούς, διαφόρων δραστηριοτήτων ή σε αναπτυξιακούς φορείς της περιοχής.
- Αξιοποίηση του επιστημονικού προσωπικού σχετικών ειδικοτήτων (π.χ. προγραμματιστές Η/Υ, μηχανικοί, αρχιτέκτονες, κ.λ.π.), για την υποβοήθηση μικρών και απομακρυσμένων Δήμων στην μηχανοργάνωση των υπηρεσιών τους, την εκπαίδευση του προσωπικού τους και στην σύνταξη μελετών για την κατασκευή διαφόρων έργων.

Επιμόρφωση και Ανάπτυξη Δεξιοτήτων των Στρατευμένων

Με την κατάλληλη αξιοποίηση του στρατευμένου επιστημονικού δυναμικού των Ενόπλων Δυνάμεων, καθώς και με την συνεργασία τοπικών φορέων η ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, πραγματοποιούνται:

- Οργάνωση προγραμμάτων επιμόρφωσης σε θέματα ιστορικά, κοινωνικά, πολιτιστικά, κ.λ.π.
- Ανάπτυξη των γνώσεων των στρατευμένων με προτεραιότητα στην εκμάθηση ξένων γλωσσών και στην εκπαίδευση και εκμάθηση Η/Υ.
- Εφαρμογή προγραμμάτων επαγγελματικού προσανατολισμού με έμφαση στην πληροφόρηση, για τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά εργασίας και στην καλύτερη καθοδήγηση των στρατευμένων, για αποτελεσματική ένταξη σ' αυτήν.

Άλλες δραστηριότητες

Δασοπυρόσβεση

Οι Ένοπλες Δυνάμεις της χώρας συμμετέχουν ενεργά κάθε χρόνο στο έργο της δασοπυρόσβεσης διαθέτοντας μεγάλο αριθμό προσωπικού, υλικού και μέσων. Για τον έγκαιρο εντοπισμό των δασοπυρκαϊών δυνάμεις των τριών Κλάδων εκτελούν περιπολίες, επανδρώνουν παρατηρητήρια και οργανώνουν τμήματα δασοπυρόσβεσης τα οποία βρίσκονται σε επιφυλακή για άμεση διάθεση όλο το 24ωρο κατά τη διάρκεια της θερινής περιόδου. Ειδικότερα, το διάστημα 1999 έως 2003, συμμετείχαν συνολικά πάνω από 90.000 αξιωματικοί και οπλίτες των Ε.Δ., ένας μεγάλος αριθμός οχημάτων διαφόρων τύπων, Πολεμικά Πλοία μεταφέροντας οχήματα και προσωπικό της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας από το λιμάνι του Πειραιά σε νησιά του Αιγαίου, ενώ η ΠΑ έχει διαθέσει τον εξειδικευμένο στόλο της πραγματοποιώντας κατασβέσεις και πτήσεις περιπολίας πάνω από δασικές και αγροτικές εκτάσεις σε όλη τη χώρα.

Έρευνα και Διάσωση

Οι Ένοπλες Δυνάμεις έχουν συμβάλει τα μέγιστα σε αποστολές τέτοιου είδους. Οι Ειδικές Δυνάμεις του Στρατού Ξηράς έχουν επέμβει σε πλείστες περιπτώσεις σε δύσβατες περιοχές της Ελλάδας κάτω από αντίξοες καιρικές συνθήκες. Το Πολεμικό Ναυτικό έχει διαθέσει πολλές φορές τα πλοία του στο θαλάσσιο χώρο του Αιγαίου για ανεύρεση ναυαγών, ενώ η Πολεμική Αεροπορία έχει στις τάξεις της Μοίρα ελικοπτέρων (AB-205 και Super Puma) με κύρια αποστολή την Έρευνα και Διάσωση προσωπικού. Επιπλέον, η ΠΑ διαθέτει ένα μεγάλο αριθμό αεροσκαφών (C-130, C-47, Do-28, CL-215/415 κ.α.) για την έρευνα που εξασφαλίζουν την έγκαιρη και την ευρεία κάλυψη μεγάλου χώρου, κερδίζοντας πολύτιμο χρόνο.

Σημαντική επίσης είναι και η συνεισφορά σε αεροψεκασμούς όπως φαίνεται στον παρακάτω Πίνακα 2.2:

Πίνακας 2.2: Πραγματοποιηθέντες Αεροψεκασμοί κατά τα έτη 1999-2003

ΑΕΡΟΨΕΚΑΣΜΟΙ		1999	2000	2001	2002	2003
PZL	Αποστολές	-	12	-	24	37
	Ώρες	-	15,4	-	21,8	28,1
	Στρέμματα	-	3200	-	7000	53000
GRUMMAN	Αποστολές	55	56	56	37	35
	Ώρες	69,2	56,1	53,6	33,7	34,2
	Στρέμματα	28400	8200	18600	7100	11100
Ε/Π	Αποστολές	43	114	95	47	58
	Ώρες	42,6	123,4	101,6	50,7	53,4
	Στρέμματα	10400	28100	18400	7000	9900
ΣΥΝΟΛΟ	Αποστολές	98	182	151	108	130
	Ώρες	111,8	194,9	155,2	106,2	115,7
	Στρέμματα	3880	39500	37000	21100	74000

Επίσης, με πρωτοβουλία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, ξεκίνησε το 2000 ένα πρόγραμμα φιλοξενίας στη χώρα μας ομογενών του εξωτερικού. Στόχος του προγράμματος είναι να δώσει την ευκαιρία σε ομογενείς από τις βαλκανικές και άλλες χώρες, να επισκεφτούν τον τόπο καταγωγής τους.

Ακόμα, στα πλαίσια της προσφοράς στο κοινωνικό σύνολο, οι Ένοπλες Δυνάμεις συμμετείχαν στην αναδάσωση των περιοχών Πεντέλης, Άνω Ηλιούπολης και στην περιοχή Ναυστάθμου της Σαλαμίνας, καθώς επίσης και στην υπόλοιπη χώρα με μέριμνα των τοπικών διοικήσεων.

Τέλος, έχουν ενισχυθεί βιβλιοθήκες δήμων και κοινοτήτων, ενώ έχει προσφερθεί βοήθεια σε ιδρύματα και άπορες οικογένειες.

Ολυμπιακοί Αγώνες 2004

Η εμπλοκή του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας στην προετοιμασία και τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων ήταν πολύπλευρη και καθοριστική. Ειδικότερα, οι δράσεις που είχε αναλάβει το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας ήταν:

- Συμμετοχή των Ενόπλων Δυνάμεων στη δύναμη ασφαλείας και την υλοποίηση του σχεδίου ασφαλείας των Ολυμπιακών Αγώνων του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης (ΥΔΤ).

Συγκεκριμένα:

- Εξασφάλιση των εθνικών συνόρων (χερσαία, θαλάσσια, εναέρια) και συνδρομή στην αντιμετώπιση φυσικών, τεχνολογικών ή άλλων καταστροφών, σύμφωνα με τα ισχύοντα περί Πολιτικής Προστασίας.
 - Παροχή υποστηρικτικού έργου στην ΕΛ.ΑΣ., συμμετέχοντας στο αστυνομικό έργο της ασφάλειας των ολυμπιακών εγκαταστάσεων και δράσεων, με προσωπικό και μέσα, από κοινού με αστυνομικές δυνάμεις (7.000 άτομα).
 - Συνδρομή στην ΕΛ.ΑΣ. για την επιτήρηση των χερσαίων συνόρων και στο Λιμενικό Σώμα για την επιτήρηση των θαλασσίων συνόρων και των ελληνικών θαλασσών.
 - Διάθεση προσωπικού για φύλαξη Ζωτικών Εγκαταστάσεων, όπως ΔΕΚΟ /Άλλοι Οργανισμοί.
- Προσφορά εγκαταστάσεων και εκτέλεση έργων για την αναβάθμιση τους και μετατροπή τους σε χώρους φιλοξενίας μελών της Ολυμπιακής οικογένειας

Παραχώρηση εκτάσεων – εγκαταστάσεων όπως παρακάτω:

- Τα ΚΑΑΥ Στρατού Ξηράς και ΚΕΔΑ της Αεροπορίας στον Αγ. Ανδρέα και Ζούμπερι Αττικής αντίστοιχα, τα οποία φιλοξένησαν 896 και 584 ξένους δημοσιογράφους αντίστοιχα.

- Οι εγκαταστάσεις των ΣΣΕ και ΣΝΔ στη Βάρη Αττικής και Πειραιά αντίστοιχα, οι οποίες φιλοξένησαν 700 και 170 ξένους κριτές των αγώνων αντίστοιχα.
 - Χώροι στο Άλσος Ελληνικού Στρατού στο Γουδί, οι οποίοι χρησιμοποιήθηκαν για τη διεξαγωγή αθλημάτων του Μοντέρνου Πένταθλου και Αντιπέρσισης (Badminton) καθώς και για την κάλυψη αναγκών στάθμευσης - συντήρησης των οχημάτων της ΟΕΟΑ «Αθήνα – 2004».
 - Χώροι στο Αεροδρόμιο της Δεκέλειας για την κατασκευή αθλητικών εγκαταστάσεων από τη ΓΓΑ και οι Αθλητικές και οι κτιριακές εγκαταστάσεις των Σχολών Ικάρων και ΣΤΥΑ, για χρησιμοποίηση ως προπονητήρια και χώροι φιλοξενίας μελών της Ολυμπιακής οικογένειας.
 - Για χρήση τα Στρατιωτικά Αεροδρόμια Θεσσαλονίκης, Βόλου, Πάτρας και Κρήτης, για την διακίνηση Αθλητών και Ολυμπιακών Επισκεπτών.
- Υγειονομική υποστήριξη των Ολυμπιακών, Παραολυμπιακών αγώνων και test events.

Συγκεκριμένα:

- Διάθεση στελεχών ιατρικού, παραϊατρικού και διοικητικού προσωπικού για την στελέχωση των ιατρείων που ανέπτυξε η «Αθήνα 2004» και την επάνδρωση της Ολυμπιακής Υγειονομικής Μονάδας (ΟΥΜ)
 - Ανάπτυξη αριθμού ιατρείων (εγκατάσταση όχι στελέχωση – εξοπλισμός)
 - Ενίσχυση του ΕΚΑΒ με την διάθεση ασθενοφόρων οχημάτων διαφόρων τύπων.
 - Διάθεση των στρατιωτικών νοσοκομείων για νοσηλεία.
- Μετεωρολογική υποστήριξη των Ολυμπιακών Αγώνων και test events.

Η Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία (ΕΜΥ) είχε αναλάβει, ως ο αρμόδιος και θεσμοθετημένος από την Πολιτεία φορέας, την μετεωρολογική υποστήριξη των Ολυμπιακών Αγώνων 2004, παρέχοντας εξειδικευμένες μετεωρολογικές υπηρεσίες υψηλού επιπέδου προς την ΟΕΟΑ «Αθήνα 2004», τους αθλητές και το κοινό.

Επίσης, υπήρξε συμμετοχή στο πρόγραμμα εθελοντισμού και ικανοποίηση αιτημάτων της ΟΕΟΑ «Αθήνα 2004» για την εξυπηρέτηση λειτουργικών αναγκών διαφόρων διευθύνσεων της οργανωτικής επιτροπής.

Τέλος, το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας διαμόρφωσε το πρόγραμμα «Ολυμπιακός Εθελοντισμός στις Ένοπλες Δυνάμεις» με σκοπό την διάδοση του Ολυμπιακού πνεύματος και την δημιουργία ρεύματος εθελοντισμού στους στρατεύσιμους και στρατευμένους νέους της χώρας μας καθώς και το πολιτικό προσωπικό του ΥΠΕΘΑ.

2.4 Κοινωνική Προσφορά του Στρατού Ξηράς

Μεταξύ των πολλαπλών δραστηριοτήτων, που περιέχει το πρόγραμμα κοινωνικής προσφοράς των Ενόπλων Δυνάμεων, από την πλευρά του Στρατού Ξηράς, κάθε χρόνο πραγματοποιούνται:

Δράσεις Υποδομής

- Δωρεάν παραχώρηση σε Δήμους εκτάσεων πρώην στρατοπέδων για χρησιμοποίησή για κοινωφελής σκοπούς.
- Διάνεξη, συντήρηση και διευθέτηση εκατοντάδων χλμ. αγροτικών δρόμων, σε ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές.
- Διάθεση σε τοπικούς φορείς μηχανημάτων μηχανικού, για χωματουργικές εργασίες, κατασκευή γεφυρών, γηπέδων ποδοσφαίρου και καλαθόσφαιρας και διαμόρφωση οικοπεδικών χώρων για ανέγερση σχολικών κτιρίων.
- Διάθεση στρατευμένων επιστημόνων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, για εκπόνηση διαφόρων μελετών.

Παροχή υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας

- Διάθεση κινητών ιατρικών και οδοντιατρικών μονάδων, αποτελούμενων από ιατρούς διαφόρων ειδικοτήτων, σε ορεινές απομακρυσμένες και προβληματικές περιοχές, για την εξέταση των κατοίκων.
- Μικροακτινογράφιση μαθητών ορεινών και ακριτικών περιοχών.
- Προσφορά Α' Βοήθειων, από τα ιατρεία των μονάδων σε κατοίκους της περιοχής Θράκης και άλλων περιοχών.
- Διάθεση οπλιτών ιατρών και φυσιοθεραπευτών σε κοινωφελή ιδρύματα (Σύλλογοι ατόμων με κινητικά προβλήματα – ΚΑΠΗ), μετά από αιτήματα τοπικών φορέων.
- Πραγματοποίηση αναλύσεων των υδάτων σε δίκτυα ύδρευσης, ποταμούς, θάλασσα, από στρατιωτικά εργαστήρια.
- Χορήγηση δωρεάν σε απομακρυσμένα Κέντρα Υγείας, ασθενοφόρων οχημάτων, για να καλύψουν τις άμεσες ανάγκες των κατοίκων.
- Διάθεση ελικόπτρων της Αεροπορίας Στρατού, για την μεταφορά ασθενών.

Πολιτιστικές και Κοινωνικές Δραστηριότητες

- Πραγματοποίηση προβολών Ελληνικών ταινιών σε ορεινά και απομακρυσμένα χωριά.
- Οργάνωση μουσικών εκδηλώσεων σε στρατιωτικές λέσχες .
- Οργάνωση καλλιτεχνικών – πολιτιστικών εκδηλώσεων με στρατευμένους καλλιτέχνες.
- Διάθεση μέσων του Στρατού Ξηράς και πραγματοποίηση ημερήσιων εκδρομών μαθητών σχολείων, σε τόπους ιστορικού αρχαιολογικού και τουριστικού ενδιαφέροντος.

- Επίσης, διατίθενται οπλίτες αρχαιολόγοι, για την οργάνωση τηλεοπτικών εκπομπών αρχαιολογικού και ιστορικού περιεχομένου στη δημοτική τηλεόραση Ορεστιάδας και στο Θρακικό Μουσείο Κομοτηνής, για την συλλογή υλικού με ιστορική σημασία.
- Τέλος, εξωραϊσθηκε το οχυρό του Εχίνου και κατασκευάσθηκε ηρώο πεσόντων στον ίδιο χώρο, με αποτέλεσμα να αποτελεί πόλο έλξης των επισκεπτών βοηθώντας έτσι την τουριστική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής.

Αθλητισμός και Παιδεία

- Διάθεση ΔΕΑ και οπλιτών γυμναστών, σαν προπονητές, σε αθλητικούς χώρους.
- Διάθεση στρατιωτικών ιατρών και ασθενοφόρων οχημάτων κατά τη διάρκεια αθλητικών αγώνων, σχολείων και συλλόγων.
- Λειτουργία σχολείων, για αναλφάβητους οπλίτες και για εκμάθηση παραδοσιακών χορών.
- Διάθεση στρατευμένων καθηγητών, μετά από αίτημα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, για την εκμάθηση αγγλικών και γαλλικών, σε εργαζόμενους και για την οργάνωση σεμιναρίων.
- Οργάνωση Επιμορφωτικών Σεμιναρίων σε οπλίτες, σχετικά με τον επαγγελματικό προσανατολισμό και την χρήση Η/Υ.
- Επίσης, μετά από αίτημα του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης
 - Διετέθησαν οπλίτες απόφοιτοι ΤΕΦΑΑ, σαν επιστημονικοί συνεργάτες στο τμήμα Εργοφυσιολογίας, το οποίο λειτούργησε, χάρη στην παρουσία τους.
 - Διετέθησαν οπλίτες απόφοιτοι της Νομικής και Ηλεκτρολόγοι Μηχανολόγοι, σαν επιστημονικοί συνεργάτες.
- Τέλος, μετά από αιτήματα άλλων φορέων

- Διετέθησαν οπλίτες φιλόλογοι, για μαθήματα ενισχυτικής διδασκαλίας, μουσουλμάνων και παλιννοστούντων.
- Διετέθησαν οπλίτες αρχαιολόγοι και ιστορικοί, για την αναστήλωση ιστορικών μνημείων.
- Διετέθησαν οπλίτες πολιτικοί μηχανικοί σε υπηρεσίες ακριτικών Νομαρχιών και Δήμων, για την ενίσχυση των τεχνικών υπηρεσιών τους .

Καταγραφή της Πομακικής Γλώσσας

Ένα από τα σπουδαιότερα έργα που επιτελέστηκε από τις Ένοπλες Δυνάμεις στα πλαίσια της κοινωνικής προσφοράς και του οποίου, η σημασία ξεπέρασε τα εδαφικά όρια της Θράκης, είναι η καταγραφή της Πομακικής γλώσσας, της τελευταίας μέχρι το 1998, άγραφης Ευρωπαϊκής γλώσσας.

Οι Πομάκοι υφίσταντο αλλοτρίωση μέσω της εκμάθησης της τουρκικής γλώσσας στα σχολεία τους, με την χρήση της τουρκικής γλώσσας κατά τη διάρκεια των θρησκευτικών τους εορτών, καθώς και με την παρακολούθηση 14 τηλεοπτικών σταθμών, που καλύπτουν την ορεινή τους περιοχή επειδή η τουρκική γλώσσα κάλυπτε την έλλειψη του γραπτού λόγου της Πομακικής. Η γλώσσα τους, που σε όφελος της τουρκικής κινδύνευσε να ξεχαστεί, αποτελεί την κατ' εξοχήν ειδοποιό διαφορά, μιας ξεχωριστής φυλετικής ομάδας, όπως είναι οι Έλληνες Πομάκοι.

Το Δ' ΣΣ, στο οποίο ανήκει η πρωτοβουλία να φέρει στο φως μια γνωστή μεν αλλά παραμελημένη γλώσσα, που παραδοσιακά ομιλείτο, από τους Πομάκους των Νομών Ξάνθης, Ροδόπης και Έβρου, προσπάθησε να τους απαλλάξει, από κάθε απόπειρα καπήλευσης και αφανισμού της ιδιαίτερης τους ταυτότητας, να συμβάλλει στον αυτοπροσδιορισμό τους και στη διάσωση των ιδιαίτερων πολιτισμικών τους στοιχείων, τα οποία κινδύνευαν να αλλοτριωθούν ή να εξαφανισθούν και να τους ξεχωρίσει, από την υπόλοιπη μουσουλμανική μειονότητα, με την οποία άλλωστε το μοναδικό στοιχείο που τους συνδέει, είναι η κοινή θρησκεία.

Το Δ' ΣΣ, για να πετύχει στο σκοπό του, πραγματοποίησε τις παρακάτω ενέργειες

- Συγκρότησε ομάδα φιλόλογων και γλωσσολόγων, η οποία σε συνεργασία με στρατευμένους δασκάλους πομακικής καταγωγής και του πρώην στρατιώτη Ριτβάν Καραχότζα, εξέδωσε Ελληνο-Πομακικό λεξικό, που περιλαμβάνει 8.500 λέξεις και προέβει στην σύνταξη της Γραμματικής και του Συντακτικού της Πομακικής γλώσσας. Οι συντάκτες των βιβλίων στήριξαν σε κάθε ενέργεια τους, την άποψη ότι, η Πομακική γλώσσα ανήκει στην οικογένεια των σλαβικών ινδοευρωπαϊκών γλωσσών, αλλά δεν έπαψε να είναι αυτόνομη, σύνθετη και εξαιρετικά ενδιαφέρουσα.
- Εξέδωσε στην ελληνική και πομακική δέκα εικονογραφημένες θεματικές προσαρμογές των μύθων του Αισώπου.
- Έγινε προσπάθεια συλλογής και καταγραφής πομακικών παραμυθιών και τραγουδιών με σκοπό την διάσωση της πομακικής παράδοσης.
- Εξέδωσε το "Όδοιπορικό στα Πομακοχώρια" του Νομού Ξάνθης, το οποίο μέσα από τις εμπειρίες ενός στρατευμένου νέου, που επισκέπτεται για πρώτη φορά την περιοχή, παρουσιάζει με πλούσιο φωτογραφικό υλικό, τα πρόσωπα, το χώρο και τον ιδιαίτερο πολιτισμό των Πομάκων.

Η προσπάθεια του Δ' ΣΣ, πέτυχε το σκοπό της, διότι σταμάτησε αφ' ενός την αλλοτρίωση του Πομακικού στοιχείου, διαμέσου της τουρκικής γλώσσας και προπαγάνδας και αφ' ετέρου, συνέβαλε στην προβολή μιας ακριτικής περιοχής της πατρίδας μας, στην οποία ζούν οι Πομάκοι συμβάλλοντας στην αναβάθμιση της τοπικής κοινωνίας και της οικονομικής ζωής, των κατοίκων.

Καταπολέμηση των ναρκωτικών

Το Γενικό Επιτελείο Στρατού, στην προσπάθεια του να διαφυλάξει τους στρατευμένους νέους, από τη μαστιγα των ναρκωτικών και συμμετέχοντας, στην γενικότερη προσπάθεια της πολιτείας, για την αντιμετώπιση τους, ξεκίνησε από το έτος 1997 εκστρατεία, οπουδήποτε υπήρχαν στρατιωτικά τμήματα, σε όλη την επικράτεια και

στις ειρηνευτικές αποστολές, με σκοπό την πρόληψη και καταπολέμηση των ναρκωτικών και έθεσε τους παρακάτω στόχους :

- Κανείς στρατευμένος να μην εθιστεί στα ναρκωτικά, κατά τη διάρκεια της θητείας του.
- Κανένας στρατιωτικός, στέλεχος ή στρατεύσιμος, να μην κάνει χρήση ναρκωτικών μέσα ή έξω, από τα στρατόπεδα.
- Οι περιστασιακοί χρήστες, δηλαδή όσοι έχουν κάνει χρήση περιορισμένες φορές από περιέργεια, μιμητισμό ή επίδειξη, να διακόψουν τη χρήση, να ενταχθούν κανονικά στο στρατό, να εκπαιδευτούν στην ειδικότητά τους, να υπηρετήσουν τη θητεία τους και να επαναενταχθούν στην κοινωνία.

Το ΓΕΣ συγκρότησε συντονιστική επιτροπή για την εξέλιξη των προγραμματισμένων δραστηριοτήτων καταπολέμησης των ναρκωτικών με επικεφαλής Υποστράτηγο και ενεργοποίησε, όλο το σχετικό με το πρόβλημα ιατρικό και επιστημονικό δυναμικό του Στρατού, όπως ψυχολόγους, κοινωνιολόγους, ψυχιάτρους και κοινωνικούς λειτουργούς. Στα πλαίσια αυτού του προγράμματος ξεκίνησαν και βρίσκονται σε εξέλιξη οι παρακάτω δραστηριότητες:

- Ομιλίες σχετικής θεματολογίας με χρήση οπτικοακουστικών μέσων σε όλα τα Κέντρα Εκπαίδευσης Νεοσυλécτων και σε μονάδες του Στρατού Ξηράς.
- Σεμινάρια, ημερίδες με πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις κατά σχηματισμό, με συμμετοχή των τοπικών φορέων.
- Συνέταξε ειδικά ερωτηματολόγια, σχετικά με το θέμα, τα οποία επιδίδονται και συμπληρώνονται, από τους στρατεύσιμους.

Τέλος, το ΓΕΣ εκπόνησε διάφορες μελέτες, σχετικά με το θέμα και πραγματοποίησε διαγωνισμό μεταξύ των στρατευσίμων, για την εξυπνότερη αφίσσα ή ανάπτυξη πρωτοβουλίας, στα πλαίσια των στόχων του Γενικού Επιτελείου Στρατού, για την καταπολέμηση των ναρκωτικών και βράβευσε τις καλύτερες. ***(Τως χρειάζεται να***

μνημονευθεί εδώ η προσφορά του επιβλέποντος την παρούσα διατριβή μου καθηγητού και Προέδρου του Τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Μακεδονίας κ Γιώργου Πιπερόπουλου ο οποίος είχε προσφέρει αφιλοκερδώς και το ΓΕΣ δημοσίευσε το 1997 και διένειμε σε όλα τα στελέχη του το μικρού μεγέθους βιβλίο του με τίτλο « ΕΞΑΡΤΗΣΕΙΣ – Αλκοολισμός, Ναρκωτικά» το οποίο και προλογίζει ο τότε Αρχηγός ΓΕΣ Αντιστράτηγος κ Μανούσος Παραγιουδάκης. Το εξώφυλλο του βιβλίου του καθηγητή κ Γιώργου Πιπερόπουλου κοσμή βραβευμένη αφίσα με τίτλο ...ΖΩΗ!)

Ο Σεισμός της 7^{ης} Σεπτεμβρίου 1999 στην Αττική

Χαρακτηριστικό παράδειγμα συμμετοχής των Ενόπλων Δυνάμεων στην αντιμετώπιση εκτάκτων καταστάσεων που επηρραάζουν δυσμενώς την ελληνική κοινωνία, είναι ο σεισμός της 7^{ης} Σεπτεμβρίου 1999 στην Αττική. Η παροχή βοήθειας των Ενόπλων Δυνάμεων στους σεισμοπαθείς του λεκανοπεδίου Αττικής, μετά τον καταστρεπτικό αυτό σεισμό υπήρξε συνεχής και πολύπλευρη. Από την ημέρα του σεισμού ο Στρατός Ξηράς στάθηκε στο πλευρό των πληγέντων, μολονότι και ο ίδιος έχει υποστεί σοβαρότατες ζημιές στις εγκαταστάσεις του, από τον εγκέλαδο. Η κινητοποίηση του Στρατού Ξηράς, για την ανακούφιση των πληγέντων από την πρώτη μέρα έχει όπως παρακάτω:

- Συμμετείχε από την πρώτη στιγμή με προσωπικό στην προσπάθεια απεγκλωβισμού και την διάσωση ατόμων, μέσα από τα ερείπια.
- Σε λιγότερο από 24 ώρες, έστησε στο Στρατόπεδο "ΚΑΠΟΤΑ" στο Μενίδι, ένα πρότυπο καταυλισμό με 340 σκηνές, που φιλοξένησαν περίπου 1.200 άτομα.
- Αξιωματικοί και οπλίτες από διάφορες μονάδες της Αττικής, ανέλαβαν τη φόρτωση, μεταφορά και την ανάπτυξη σκηνών και στις υπόλοιπες περιοχές, σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς (Υπουργείο Εσωτερικών, Τοπική Αυτοδιοίκηση) .
- Παρείχε υγειονομική υποστήριξη, σίτιση και υδροδότηση στον πληθυσμό με κινητές υγειονομικές μονάδες, κινητά μαγειρία, αρτοποιεία και υδροφόρα οχήματα.

- Στρατιωτικοί ενισχύοντας το έργο του ΥΠΕΧΩΔΕ πραγματοποίησαν αυτοψίες, α' και β' βαθμού σε κτιριακές εγκαταστάσεις σε όλες τις περιοχές, που επλήγησαν από τον σεισμό.
- Για τη διοίκηση και την κάλυψη αναγκών δώδεκα (12) οργανωμένων καταυλισμών σε 24ώρη βάση, διέθεσε 49 Αξιωματικούς, 403 Οπλίτες και 51 Οχήματα, από τα οποία 3 ασθενοφόρα, 2 κινητά αρτοποιεία και 7 κινητά μαγειρία.
- Εγκατέστησε στους καταυλισμούς 5.500 σκηνές και παρασκεύαζε καθημερινά 2.200 μερίδες φαγητού.
- Υποβοηθώντας το έργο του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, διένειμε με προσωπικό και μέσα 24.000 μερίδες φαγητού, σε ανεπτυγμένους καταυλισμούς.
- Επιπλέον το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας , διέθεσε 1.000 προκατασκευασμένους οικίσκους, συνολικής αξίας 3,5 δισεκατομμυρίων δραχμών, από χρήματα που συγκεντρώθηκαν με την μείωση των στρατιωτικών ασκήσεων.

2.5 Η Κοινωνική Προσφορά του Πολεμικού Ναυτικού

Το Πολεμικό Ναυτικό συνδράμει την πολιτεία, στην προσπάθεια της, για την διαφύλαξη της ακεραιότητας του πληθυσμού της χώρας και στη συνέχιση του ομαλού ρυθμού λειτουργίας της. Για το λόγο αυτό δημιούργησε ένα μηχανισμό, που αντιμετωπίζει τις έκτακτες καταστάσεις ανάγκης, που προκαλούνται από φυσικά, τεχνολογικά ή άλλα αίτια σε περίοδο ειρήνης ή πολέμου.

Ιδιαίτερα αξιόλογη είναι η προσφορά του Πολεμικού Ναυτικού στον τομέα της κοινωνικής προσφοράς. Χαρακτηριστικά μπορούμε να αναφέρουμε:

Ανθρωπιστική βοήθεια

Την 14 και 15 Μαρτίου 1997 με τα πλοία Φ/Γ ΑΙΓΑΙΟ – ΤΠΚ ΚΑΒΑΛΟΥΔΗΣ – Τ/Α ΛΑΙΛΑΨ και Ν/Α ΚΛΕΙΩ εκτέλεσε μια ειδική επιχείρηση στην ΑΛΒΑΝΙΑ, με ταχύτητα,

αποτελεσματικά και με ασφάλεια και απεγκλώβισε από το ΔΥΡΡΑΧΕΙΟ πάνω από 300 Έλληνες υπηκόους, υπηκόους άλλων ευρωπαϊκών κρατών και υπηκόους της Κίνας.

Την 13 και 19 Μαρτίου 1997 μετά από απόφαση, για αποστολή ανθρωπιστικής βοήθειας στην Αλβανία, μετέφερε με τα Ν/Α ΑΤΑΛΑΝΤΗ και Τ/Α ΚΥΚΛΩΝ στους ΑΓ. ΣΑΡΑΝΤΑ, μεγάλη ποσότητα τροφίμων, φαρμάκων και ρουχισμού.

Από τα τέλη Νοεμβρίου 1997 ευρίσκονται σε εξέλιξη οι ακόλουθες δραστηριότητες του Πολεμικού Ναυτικού :

- Ειδική επιτροπή μετέβει, για έλεγχο των ναυτικών βάσεων Δυρραχίου και Άγ. Σαράντα.
- Ειδική επιτροπή μετέβει, στους Άγ. Σαράντα, για εξέταση δυνατότητας - μεθόδου ανέλκυσης πέντε (5) βυθισμένων τορπιλακάτων.
- Πραγματοποίησε εκπαίδευση ομάδας υποβρυχίων καταστρο-φών (Ο.Υ.Κ.), του Πολεμικού Ναυτικού της Αλβανίας.
- Απεστάλει ποσότητα χρωμάτων και υφαλοχρωμάτων, για την συντήρηση των πολιτικών πλοίων, καθώς και ικανή ποσότητα ιματισμού νεοκατατασομένων ναυτών.
- Το ΠΦ/Α ΚΑΡΑΒΟΓΙΑΝΝΟΣ εκτέλεσε έλεγχο του Φαρικού δικτύου από τις Ν.Δ. ακτές της Αλβανίας, μέχρι την Αυλώνα και προέβη στην επισκευή και συντήρησή τους.

Τέλος, κατά τη πρόσφατη κρίση του Λιβάνου το Πολεμικό Ναυτικό συμμετείχε ενεργά, καθιστώντας τη χώρα μας ως την πρωτοπόρο δύναμη στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, καθώς με φρεγάτες και αρματαγωγά μετέφερε συνολικά 2452 αμάχους από την περιοχή του πολέμου σε λιμάνια της Κύπρου, καθώς επίσης μετέφερε τόνους ανθρωπιστικής βοήθειας στους ανθρώπους που τη χρειάζονταν.

Αντιμετώπιση Εκτάκτων Αναγκών

- Διέθετει προσωπικό και μέσα (Υ/Φ και πυροσβεστικά οχήματα), για κατάσβεση πυρκαγιών. Το έτος 2005 μόνο, διετέθησαν συνολικά 2.553 άτομα με συνολικό κόστος δαπάνης 47,5 εκατομμύρια δρχ.
- Πραγματοποιήθηκε αναδάσωση 13.300 δενδρυλίων σε έκταση 1.077 στρεμμάτων .
- Διέθεσε 47 φορές ομάδες υποβρυχίων καταστροφών (Ο.Υ.Κ.), για εξουδετέρωση πυρομαχικών.

Παροχή υπηρεσιών Υγείας - Πρόνοιας

- Διενήργησε επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης, μετέφερε ασθενείς με πολεμικά πλοία και Ε/Π όποτε απαιτήθηκε.
- Διέθεσε πολεμικά πλοία για έρευνες ναυαγών και διέθεσε Ομάδες Υποβρυχίων Καταστροφών (Ο.Υ.Κ), για έρευνα αγνοουμένων.
- Παρείχε νοσηλεία δυτών στο θάλαμο αποπνέσεως.
- Οργάνωσε εθελοντικές αιμοδοσίες, για το προσωπικό του.

Συνδρομή στην Τοπική Αυτοδιοίκηση

- Κατασκεύασε και λειτούργησε τους βρεφονηπιακούς σταθμούς, στους Ναυστάθμους Σαλαμίνας και Σούδας, στους οποίους εξυπηρετούνται τόσο το στρατιωτικό και πολιτικό προσωπικό, όσο και οι πλησίον σ' αυτούς Δήμοι.
- Παραχώρησε για χρήση τις λιμενικές εγκαταστάσεις του Πολεμικού Ναυτικού, στο Σιγρί Λέσβου, από τα οχηματαγωγά πλοία της ναυτιλιακής εταιρείας Λέσβου, συμβάλλοντας στην εμπορική και οικονομική ανάπτυξη της Δυτικής Λέσβου.

- Παραχώρησε στον Ε.Ο.Τ., το φαρικό οίκημα στην Κρανάη Γυθείου, για τη δημιουργία του Ναυτικού Μουσείου Μάνης.
- Απόδωσε στο Δήμο Χαλκίδας τη περιοχή της ζώνης ασφαλείας του φάρου Κακής Κεφαλής Χαλκίδας, για την δημιουργία άλσους αναψυχής.
- Παραχώρησε έκταση 50 στρεμμάτων από το Ναύσταθμο Νέας Μηχανιώνας, για την εγκατάσταση μονάδας βιολογικού καθαρισμού της ευρύτερης περιοχής Θεσσαλονίκης.
- Προώθησε τα απαραίτητα έργα υποδομής, για την χρήση των λιμενικών εγκαταστάσεων της ΠΝΒ Παλαιοκαστρίτσας στην Κέρκυρα, από τα αλιευτικά σκάφη της περιοχής.
- Εκπόνηση μελέτες, για την κατασκευή λιμενικών έργων στα Ψαρά και στα Καρδάμυλα Χίου.
- Εκτέλεσε 25 υδροδοτήσεις άνυδρων νησιών.

Συμβολή στην Πολιτιστική Ανάπτυξη

- Προώθηση των κατάλληλων έργων υποδομής του κεντρικού κτιρίου του ΚΕΝ Πόρου, που μετά από ενέργειες του Πολεμικού Ναυτικού, χαρακτηρίστηκε από το ΥΠ.ΠΟ, διατηρητέο μνημείο, με σκοπό την ανάδειξη και την προβολή του, στο ευρύτερο κοινό.
- Ολοκλήρωση της μελέτης του νεώσοικου της τριήρους "Όλυμπίας" και προώθηση της κατασκευής του, με σκοπό την ανάδειξη και προβολή του, στο κοινό.
- Ανακατασκευή του φάρου Τουρλίτης Άνδρου στα πρότυπα του παλαιού καταστραφέντος, για την ασφαλέστερη πρόσβαση των πλοίων στο λιμάνι της Χώρας Άνδρου.

- Διοργάνωση φιλανθρωπικών δραστηριοτήτων, κυρίως με διάθεση υλικών σε σχολεία, δήμους και οργανώσεις και διάθεση πολεμικών πλοίων και οχημάτων, για διάφορες κοινωνικές υπηρεσίες.
- Διοργάνωση της Ναυτικής Εβδομάδας, με εορτασμούς όχι μόνο σε παραθαλάσσιες πόλεις, αλλά και σε πόλεις και περιοχές της ενδοχώρας.
- Διάθεση πολεμικών πλοίων σε τοπικές – νησιωτικές επετείους και θρησκευτικές γιορτές και αγήματα σε δημοτικές εκδηλώσεις.
- Κατασκευή καμπανών, από τις οποίες 27 διατέθηκαν σε εκκλησίες στην Αλβανία.
- Συμμετοχή σε ποδοσφαιρικούς, ιστιοπλοϊκούς και κωπηλατικούς αγώνες.

Καταπολέμηση Ναρκωτικών

Το Πολεμικό Ναυτικό έχοντας ιδιαίτερη ευαισθησία σε θέματα χρήσης ναρκωτικών, έχει δημιουργήσει, για την πρόληψη και την καταπολέμηση τους, το γραφείο προληπτικής ψυχικής υγιεινής στη ΔΝΕ.

Παράλληλα, υπάρχει το γραφείο μέριμνας προσωπικού, στο Αρχηγείο Στόλου και στο ΚΕΝ Πόρου, με κατάλληλη στελέχωση, όπου το πρόβλημα των ναρκωτικών και κυρίως της πρόληψης έχει άμεση προτεραιότητα.

2.6 Κοινωνική Προσφορά της Πολεμικής Αεροπορίας

Παράλληλα με το επιχειρησιακό της έργο και στα πλαίσια της κοινωνικής προσφοράς των Ενόπλων Δυνάμεων, η Πολεμική Αεροπορία, εκτελεί, με αριθμό μεταφορικών αεροσκαφών (C - 130) και ελικοπτέρων αεροδιακομιδές, σε άτομα που χρήζουν άμεσης μετακίνησης, προλαμβάνοντας ασθενής από άμεσους κινδύνους.

Με τον τρόπο αυτό η Πολεμική Αεροπορία, συνεισφέρει, στη γενικότερη προσπάθεια της Πολιτείας, για την προστασία και την παροχή εμπιστοσύνης και ασφάλειας

στους κατοίκους, ώστε να αισθάνονται ότι, οι Ένοπλες Δυνάμεις, είναι κοντά τους σε κάθε δύσκολη στιγμή και ότι θα τους παράσχουν κάθε δυνατή βοήθεια.

Παροχή Υπηρεσιών Υγείας - Πρόνοιας

Η Πολεμική Αεροπορία, αναλαμβάνει αποστολές παροχής βοήθειας, σε κινδυνεύοντα άτομα, από διάφορα περιστατικά, που της ανατίθενται, από το Κέντρο Συντονισμού Έρευνας και Διάσωσης. Για το σκοπό αυτό, διαθέτει ανεπτυγμένα σε οκτώ (8) κατάλληλα επιλεγμένες θέσεις, τα διασωστικά αεροσκάφη και ελικόπτερα της, με τα οποία, εκτελεί μεγάλο αριθμό αποστολών. Για το δείγμα των αριθμών το έτος 2005 μόνο, εκτέλεσε 993 ώρες αεροδιακομιδών, με 363 εξόδους και το ίδιο έτος πραγματοποίησε 1.449 ώρες για επιχειρήσεις διάσωσης, με 562 εξόδους μεταφορικών αεροσκαφών και ελικοπτέρων.

Κοινωνικές δραστηριότητες

Με την Μονάδα Αεροπορικής Εξυπηρέτησης Δημοσίων Υπηρεσιών (ΜΑΕΔΥ), του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας, η Πολεμική Αεροπορία συνδράμει με αεροσκάφη και ελικόπτερα σε αεροπορικές εφαρμογές, που της ανατίθενται, από το Υπουργείο Γεωργίας. Πρόκειται για σημαντική συμβολή των Ενόπλων Δυνάμεων στην καταπολέμηση των διαφόρων ασθενειών των φυτών και των δένδρων, με άμεσες θετικές επιπτώσεις στην αύξηση της παραγωγής. Επιπλέον των παραπάνω η Πολεμική Αεροπορία με τα πυροσβεστικά αεροσκάφη και με αεροσκάφη C – 130 και ελικόπτερα συμμετέχει με μεγάλη επιτυχία στην κατάσβεση των δασικών πυρκαγιών.

Το έτος 2005 μόνο, εξετέλεσε 1.450 ώρες δασοπυροσβέσεως, με 582 εξόδους αεροσκαφών και 1.248 ώρες αεροψεκασμών με 897 εξόδους σε 3.204.500 στρέμματα καλλιεργιών. Η ΠΑ έχει διαθέσει τον εξειδικευμένο στόλο της πραγματοποιώντας κατασβέσεις και πτήσεις περιπολίας πάνω από δασικές και αγροτικές εκτάσεις σε όλη τη χώρα. Ο αριθμός αποστολών και οι ώρες πτήσεις Α/Φ της ΠΑ φαίνονται στον παρακάτω πίνακα 2.3:

Πίνακας 2.3: Πραγματοποιηθέντες Αεροπυροσβέσεις κατά τα έτη 1999-2003

ΑΕΡΟΠΥΡΟΣΒΕΣΗ		1999	2000	2001	2002	2003
CL-215	Αποστολές	589	1215	591	259	1169
	Ώρες	1326,4	2848,4	1435,5	587,8	2386
CL-415	Αποστολές	114	408	541	378	844
	Ώρες	239,4	1181,4	1448	931,9	1688
PZL	Αποστολές	618	1342	949	348	678
	Ώρες	833,4	1845,7	1215	556	1104
GRUMMA N	Αποστολές	277	323	197	81	106
	Ώρες	360,5	432,8	253,3	99,9	128
ΣΥΝΟΛΟ	Αποστολές	1588	3286	2276	1064	2797
	Ώρες	2759,7	6308,3	4349,8	2175,4	5306
ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ ΔΑΣΩΝ						
Αποστολές		1208	1106	1732	1040	748
Ώρες		1744,3	1516,7	2912,8	1860,6	1278,4

Ο αριθμός των αποστολών και των διασωθέντων, καθώς επίσης και οι ώρες πτήσεις Α/Φ της ΠΑ κατά το διάστημα 1999-2003, φαίνονται στον παρακάτω πίνακα 2.4:

Πίνακας 2.4: Πραγματοποιηθέντες Επιχειρήσεις Έρευνας-Διάσωσης κατά τα έτη 1999-2003

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΔΙΑΣΩΣΗ		1999	2000	2001	2002	2003
C-130	Αποστολές	20	38	18	25	14
	Ώρες	39,6	127,5	52,6	70,1	26
Ε/Π AB-205	Αποστολές	100	109	82	61	48
	Ώρες	192,2	241,9	166,7	124,5	85,2
Ε/Π SUPER PUMA	Αποστολές	-	10	45	70	74
	Ώρες	-	39,2	100,9	151	157,6

DO-28	Αποστολές	14	10	11	16	6
	Ώρες	34,5	24,4	26,5	47,1	15,2
C-47	Αποστολές	7	5	1	9	3
	Ώρες	22,1	14,7	1	35,4	8,5
ΣΥΝΟΛΟ	Αποστολές	141	172	157	184	145
	Ώρες	288	446,7	346,7	406,6	292,3
Διασωθέντες		98	34	102	38	107

Η ΠΑ δημιούργησε τα τελευταία χρόνια τις παρακάτω εξειδικευμένες ομάδες άμεσης επέμβασης:

- Την Κινητή Ομάδα Αντιμετώπισης Καταστροφών (ΚΟΜΑΚ) η οποία έχει ως αποστολή την οργάνωση και την εκτέλεση επιχειρήσεων αντιμετώπισης καταστροφών. Είναι πλήρως επανδρωμένη, με προσωπικό που έχει εκπαιδευτεί τόσο στο εσωτερικό (από την ΕΜΑΚ του Πυροσβεστικού Σώματος) όσο και στο εξωτερικό και διαθέτει ανάλογο σύγχρονο εξοπλισμό.
- Την Κινητή Ομάδα Συντήρησης Υποβρυχίων και Θαλασσιών Εγκαταστάσεων (ΚΟΣΥΘΕ) η οποία οργανώνει και εκτελεί υποβρυχίες και θαλάσσιες αποστολές. Κύριο έργο αυτής αποτελεί η εκτέλεση υποβρυχίων επιθεωρήσεων και έργων που έχουν σχέση με τις εγκαταστάσεις καυσίμων της ΠΑ, όπως επίσης η ανέλκυση βυθισμένων αεροσκαφών, η συμβολή στη διεξαγωγή έρευνας και διάσωσης στον εθνικό θαλάσσιο και υποθαλάσσιο χώρο, η παροχή πρώτων βοηθειών ικανών για τη διατήρηση των διασωθέντων στη ζωή, η επαναφορά τραυματιών και η περισυλλογή θυμάτων από αεροπορικά ατυχήματα στο θαλάσσιο και υποθαλάσσιο χώρο.

Αθλητισμός

Για τη διάδοση του αθλητικού πνεύματος, η Πολεμική Αεροπορία, διοργανώνει κάθε χρόνο, μεταξύ των μονάδων της, αγώνες ανωμάλου δρόμου και διεξάγει εσωτερικό πρωτάθλημα στα ομαδικά αθλήματα, ποδοσφαίρου, καλαθόσφαιρας και πετόσφαιρας.

Επίσης, κάθε χρόνο συμμετέχει με αντιπροσωπευτικές ομάδες και πολλές διακρίσεις στους αγώνες ανωμάλου δρόμου, στίβου, σκοποβολής, χιονοδρομίας, τζούντο, καράτε,

άρση βαρών, ιστιοπλοΐας και άλλων ομαδικών αθλημάτων, που διοργανώνει και εποπτεύει το Ανώτατο Συμβούλιο Αθλητισμού Ενόπλων Δυνάμεων (ΑΣΑΕΔ).

Καταπολέμηση ναρκωτικών

Η Πολεμική Αεροπορία στα πλαίσια ενημέρωσης και πρόληψης σε συνεργασία με την κινητή μονάδα ενημέρωσης "ΠΗΓΑΣΟΣ" του Κέντρου Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων, μεριμνά για την επίσκεψη της τελευταίας σε μονάδες με σκοπό την ενημέρωση των σμηνιτών. Επίσης, σε κάθε εκπαιδευτική σειρά ιατρών, μονίμων και κληρωτών στο 251 Γ.Ν.Α. και στο Κέντρο Εκπαίδευσης Αεροπορικής Ιατρικής (ΚΕΑΙ), γίνονται μαθήματα σχετικά με τα ναρκωτικά, με σκοπό την ενημέρωση των ιατρών, ώστε να μπορούν με τη σειρά τους, να ενημερώνουν τους στρατευμένους, για το πρόβλημα αυτό, μέσα από τις καθιερωμένες μηνιαίες διαλέξεις.

2.7 Η Κοινωνική Προσφορά Άλλων Υπηρεσιών των Ενόπλων Δυνάμεων

Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού (ΓΥΣ)

Η Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού (ΓΥΣ), διαθέτει στα πλαίσια της κοινωνικής προσφοράς των Ενόπλων Δυνάμεων, σε δημόσιες υπηρεσίες και ιδιώτες, χάρτες, διαγράμματα, αεροφωτογραφίες, συντεταγμένες, τριγωνομετρικά, βαρυτομετρικά και γεωμαγνητικά στοιχεία, τα οποία αποτελούν το βασικό υπόβαθρο της μελέτης και της κατασκευής, όλων των τεχνικών έργων της χώρας. Επίσης, εκτελεί γεωδαιτικές, τοπογραφικές, κτηματολογικές και αεροφωτογραφικές εργασίες, για λογαριασμό υπηρεσιών του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Χαρακτηριστικό δείγμα της κοινωνικής προσφοράς της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού, είναι όταν μετά τη μεγάλη πυρκαγιά, που κατέστρεψε το δάσος Σείχ – Σου της Θεσσαλονίκης, φωτογράφησε και κατασκεύασε έγχρωμο φωτομωσαϊκό της πληγείσας περιοχής, στο οποίο φαίνεται καθαρά η έκταση της καταστροφής. Προχώρησε σε κατασκευή ορθοφωτοχάρτη της περιοχής, που χρησιμοποίησε το Υπουργείο Γεωργίας, για να κυρήξει την παραπάνω περιοχή αναδασωτέα.

Επίσης, στο πλαίσιο του Κοινωνικού της Έργου, η Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού:

- Συνεργάζεται με Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα του εσωτερικού και του εξωτερικού, σε επιστημονικά προγράμματα και εφαρμογές του ενδιαφέροντός της (μελέτες μικρομετακινήσεων, περιβαλλοντική και γεωφυσική έρευνα, κλπ.).
- Συμβάλλει στην εκπαίδευση του προσωπικού της, καθώς και στην ενημέρωση και την επαγγελματική κατάρτιση φοιτητών και σπουδαστών τεχνικών ειδικοτήτων.
- Χορηγεί τα πάσης φύσεως γεωγραφικά υλικά, (χάρτες, διαγράμματα, αεροφωτογραφίες, ορθοφωτοχάρτες, γεωδαιτικά και γεωφυσικά στοιχεία, κλπ.) και προσφέρει τις χαρτογραφικές της υπηρεσίες σε Υπουργεία, (Περιβάλλοντος και Δημοσίων Έργων, Γεωργίας, Οικονομικών, κλπ.), Δημόσιους Φορείς, Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Επιχειρήσεις Κοινής Ωφέλειας, (ΙΓΜΕ, ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΕΥΔΑΠ, «ΕΓΝΑΤΙΑ Α.Ε.», «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.», «ΓΕΦΥΡΑ ΡΙΟΥ-ΑΝΤΙΡΡΙΟΥ Α.Ε.», κλπ.), καθώς και σε απλούς ιδιώτες.
- Συμμετέχει ενεργά στην αντιμετώπιση εκτάκτων καταστάσεων που προκύπτουν από τις πυρκαγιές, με την εκτέλεση φωτοκαλύψεων των καμένων περιοχών και τη σύνταξη και διάθεση ορθοφωτοχαρτών και λοιπών στοιχείων, για την προάσπιση του περιβάλλοντος στις πληγείσες περιοχές.

Υδρογραφική Υπηρεσία

Η Υδρογραφική Υπηρεσία (ΥΥ) του Πολεμικού Ναυτικού έχει ως αποστολή τη λεπτομερή συλλογή στοιχείων και πληροφοριών που αφορούν τον Ελληνικό θαλάσσιο χώρο και την αξιοποίησή τους με κύριο σκοπό τη συνεχή και ποιοτική ενημέρωση των ναυτιλλομένων και την κάλυψη των επιχειρησιακών αναγκών του Πολεμικού Ναυτικού. Επίσης, γνωμοδοτεί και συμμετέχει ως τεχνικός σύμβουλος στις επιτροπές για τον καθορισμό ορίων αιγιαλού-παραλίας και έργων στον αιγιαλό.

Οι ναυτικοί χάρτες και οι ναυτιλιακές εκδόσεις που εκδίδει η ΥΥ (Πλοηγοί, Φαροδείκτης, Πίνακες Παλίρροιας κλπ.) αποτελούν τις επίσημες και πλέον αξιόπιστες πηγές για τον ασφαλή πλου των ναυτιλλόμενων στις ελληνικές θάλασσες.

Υπηρεσία Φάρων

Το μεγάλο κοινωνικό έργο της υπηρεσίας Φάρων θα μπορούσε να συνοψισθεί στα ακόλουθα:

- Συντελεί αποφασιστικά στην ασφάλεια της ναυσιπλοΐας, προφυλάσσοντας ανθρώπινες ζωές και πλωτά μέσα, με το να κατευθύνει τα πλοία σε σωστές πορείες και με ασφαλή προσέγγιση στα λιμάνια.
- Συντελεί στην αποφυγή οποιασδήποτε ατυχηματικής καταστροφής ή ρύπανσης του θαλάσσιου οικοσυστήματος που ως γνωστόν έχουν ολέθριες συνέπειες στις παράκτιες περιοχές, τον τουρισμό, την αλιεία και την εν γένει οικονομική δραστηριότητα των παραθαλάσσιων περιοχών.
- Οι φαροφύλακες και τα φαρόπλοια ως εκ της αποστολής τους και στο μέτρο των δυνατοτήτων τους, περισυνέλεξαν ναυαγούς ή ρυμούλκησαν ακυβέρνητα σκάφη ενημερώνοντας και συνδράμοντας τις αρμόδιες αρχές.
- Τέλος, η σημασία της παρουσίας του φαροφύλακα σε παραμεθόριες περιοχές ήταν και παραμένει εξαιρετικά σημαντική. Η καθημερινή έπαρση της σημαίας και ο έλεγχος του χώρου που επιτηρεί, αποτελούν εθνική υπηρεσία ύψιστης σημασίας.

Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία (EMY)

Η βασική αποστολή της EMY είναι η υποστήριξη της εθνικής άμυνας, της εθνικής οικονομίας και του κοινωνικού συνόλου από μετεωρολογική άποψη.

Στο έργο της EMY περιλαμβάνονται τα πάσης φύσεως δελτία καιρού, οι ειδικότερες προγνώσεις καιρού για την αεροναυτιλία, τη ναυτιλία, τους αγρότες, καθώς και οι μετεωρολογικές συνθήκες ρύπανσης της περιοχής των Αθηνών. Διαθέτει περιφερειακά

μετεωρολογικά κέντρα, μετεωρολογικά γραφεία αεροδρομίων και γραφεία μετεωρολογικής ενημέρωσης αερολιμένων και λιμένων.

Ανώτατο Συμβούλιο Αθλητισμού Ενόπλων Δυνάμεων (ΑΣΑΕΔ)

Το ΑΣΑΕΔ προγραμματίζει και πραγματοποιεί αγώνες κάθε χρόνο, για τα Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και τις Παραγωγικές Σχολές Υπαξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων και πρωταθλήματα, για τα Γενικά Επιτελεία και τα Αρχηγεία των Σωμάτων Ασφαλείας.

Οι Εθνικές Ομάδες των Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων Ασφαλείας, συμμετείχαν και συμμετέχουν σε παγκόσμια και περιφερειακά πρωταθλήματα του CISM.

Οι Εθνικές Ομάδες συμμετείχαν και συμμετέχουν σε αθλητικές οργανώσεις τοπικού ενδιαφέροντος και φιλικές συναντήσεις στην επαρχία με τοπικές ομάδες, για την διάδοση των αθλημάτων, κυρίως σε παραμεθόριες περιοχές, καθώς και για κοινωνικούς και φιλανθρωπικούς σκοπούς.

Το ΑΣΑΕΔ, στην προσπάθεια ανάπτυξης του μαζικού και λαϊκού αθλητισμού στην περιφέρεια διοργανώνει αγώνες για νέους αθλητές και αθλήτριες στην περιοχή που πραγματοποιεί τα πρωταθλήματά του. Επιπλέον οι ομάδες των Ενόπλων Δυνάμεων συμμετέχουν σε αθλητικές διοργανώσεις, για φιλανθρωπικούς και κοινωνικούς σκοπούς.

Η πρώτη θέση, που κατέλαβε μετά από είκοσι οκτώ (28) χρόνια, η Εθνική Ομάδα Ποδοσφαίρου, στο πρωτάθλημα του CISM, στην Τεχεράνη την 7 Αυγούστου 1997 και η ένταξη των Ολυμπιονικών στις τάξεις των Ενόπλων Δυνάμεων σηματοδότησαν την εδραίωση του Ελληνικού στρατιωτικού αθλητισμού παγκοσμίως.

2.8 Η Συμβολή των Ενόπλων Δυνάμεων στην Διεθνή Ειρήνη

Νομικό Καθεστώς Συμμετοχής της Ελλάδας σε Ειρηνευτικές Επιχειρήσεις

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Συντάγματος, η Ελλάδα ακολουθώντας τους γενικά αναγνωρισμένους κανόνες του διεθνούς δικαίου, επιδιώκει την εμπέδωση της ειρήνης, της δικαιοσύνης, καθώς και την ανάπτυξη φιλικών σχέσεων μεταξύ των λαών και των κρατών. Μετά δε από την επικύρωση βασικών συνθηκών, όπως ο χάρτης των Η.Ε. και το Βορειοατλαντικό Σύμφωνο, αναλαμβάνει και τις γενικές υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτές και ειδικότερα από τα άρθρα 1 και 2 του Χάρτη των Η.Ε., που αναφέρονται στη λήψη συλλογικών μέτρων, μεταξύ των οποίων και χρήση στρατιωτικών δυνάμεων από τα κράτη-μέλη για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

Την πολιτική ευθύνη της απόφασης σε εθνικό επίπεδο, για συνδρομή της Ελλάδας στην εφαρμογή των μέτρων αυτών, έχει η εκάστοτε κυβέρνηση, η οποία καθορίζει και κατευθύνει τη γενική πολιτική της χώρας, σύμφωνα με τους ορισμούς του Συντάγματος και των νόμων.

Στην εφαρμογή της διατάξεως αυτής του Συντάγματος και σύμφωνα με το Νόμο 2292/95, το ΚΥΣΕΑ είναι αρμόδιο για να αποφασίσει τη διάθεση εθνικών δυνάμεων, στα πλαίσια διεθνών υποχρεώσεων, που έχει αναλάβει η χώρα.

Ο Αρχηγός ΓΕΕΘΑ είναι αρμόδιος για την οργάνωση, διάθεση, παρακολούθηση και έλεγχο των ειρηνευτικών αποσπασμάτων, σε αποστολές εκτός της Ελληνικής επικράτειας, όπως αυτές έχουν ορισθεί από το ΚΥΣΕΑ.

Στα πλαίσια των δραστηριοτήτων του ΟΗΕ, του ΟΑΣΕ και της Ε.Ε. η χώρα μας:

- Αντιμετωπίζει θετικά τις παρεμβάσεις του ΟΗΕ για τη διατήρηση της ειρήνης και την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας συμμετέχοντας ενεργά στη συγκρότηση δυνάμεων προς εξυπηρέτηση των σκοπών αυτών.
- Υποστηρίζει τη μετατροπή του ΟΑΣΕ σε όργανο για την πρόληψη των συγκρούσεων και τη διευθέτηση των κρίσεων.
- Αμέσως μετά την ένταξή της στη ΔΕΕ στις 6 Μαρτίου 1995 εξεδήλωσε την επιθυμία να μετάσχει στη στρατιωτική πολυεθνική δύναμη της ΔΕΕ.
- Λαμβάνει μέρος σε ειρηνευτικές αποστολές με διάθεση στελεχών από τους τρεις κλάδους των Ενόπλων Δυνάμεων.

- Δημιούργησε το Πολυεθνικό Κέντρο Εκπαίδευσης Επιχειρήσεων Υποστήριξης Ειρήνης στο Κιλκίς από 23 Δεκεμβρίου 1998.

Στα πλαίσια των αποστολών των παραπάνω οργανισμών, την 26^η Σεπτεμβρίου 1998 υπογράφηκε από τους Υπουργούς Εθνικής Άμυνας των Βαλκανικών χωρών, κατά τη σύνοδό τους στα Σκόπια, συμφωνία για την ίδρυση Πολυεθνικής Ειρηνευτικής Δύναμης Νοτιοανατολικής Ευρώπης (MPFSEE), η οποία στοχεύει στη πρόληψη συγκρούσεων και στην ανάληψη ειρηνευτικών αποστολών.

Ο ειρηνευτικός θεσμός έχει αποδειχθεί ότι είναι ο πλέον συμπαθής θεσμός των Η.Ε. Αυτό το αναγνώρισε και η Επιτροπή Νόμπελ, η οποία το 1980 του απένειμε το ομώνυμο βραβείο, εκτιμώντας τη συμπάθεια της παγκόσμιας κοινής γνώμης, αλλά και την ανυπολόγιστη πραγματικά θετική συνεισφορά του ειρηνευτικού θεσμού στη μεγάλη υπόθεση της ειρήνης στη διάρκεια του ψυχρού πολέμου.

Ειρηνευτικές Επιχειρήσεις

Τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα έχει αναλάβει ενεργό ρόλο σε όλες τις διεθνείς προσπάθειες για την προώθηση της ειρήνης, την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και τη δημιουργία συνθηκών ειρηνικής διαβίωσης σε χώρες που έχουν δοκιμαστεί από πολέμους.

Η ισχυρή παρουσία της χώρας μας στα Βαλκάνια, αλλά και σε απομακρυσμένες περιοχές, αποτελεί απόδειξη ότι αναβαθμίζεται η πολιτική και αμυντική θέση της Ελλάδας στη διεθνή σκηνή.

Η συμμετοχή σε ειρηνευτικές επιχειρήσεις με σκοπό τη διατήρηση της ειρήνης, για την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας και για τη Σύμπραξη για την Ειρήνη προϋποθέτει την κατάλληλη προετοιμασία και την τήρηση ορισμένων αρχών όπως η ύπαρξη εντολής του ΟΗΕ πριν τη συγκρότηση της δύναμης, διαμόρφωση καθορισμένης ιεραρχίας, διοίκησης και μεγέθους και υιοθέτηση ξεκάθαρων κανόνων εμπλοκής και αντίληψης επιχειρήσεων με αποδοχή εθνικής σύνθεσης μονάδων.

Με αυτή την συμμετοχή της σε πολυεθνικές ειρηνευτικές δυνάμεις, κυρίως στο χώρο των Βαλκανίων, η Ελλάδα αναδεικνύει το σταθεροποιητικό ρόλο της στην περιοχή, προβάλλει τις ένοπλες δυνάμεις της και υποβοηθά την ελληνική διπλωματία.

Οι Έλληνες στρατιώτες με τον υψηλό επαγγελματισμό τους και την ισότιμη μεταχείριση όλων των εθνοτήτων στις περιοχές ευθύνης τους, έχουν αποδείξει ότι η χώρα

μας ενδιαφέρεται εμπράκτως για την ασφάλεια και την ειρήνη στα Βαλκάνια και γενικότερα στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, συνεισφέροντας στο κύρος και τη διεθνή εικόνα της χώρας μας.

Η χώρα μας μέχρι σήμερα ανταποκρινόμενη στις διεθνείς υποχρεώσεις της έχει συμμετάσχει σε ειρηνευτικές δυνάμεις και αποστολές παρατηρητών που έχουν οργανωθεί στα πλαίσια των διεθνών οργανισμών. Σύντομη περιγραφή της μεγάλης αυτής Ελληνικής συμμετοχής σε επιχειρήσεις ειρήνης δίνεται παρακάτω:

Κορέα

Το 1950 το ΣΑ/ΟΗΕ εξουσιοδότησε μια ομάδα κρατών-μελών που το επιθυμούσαν, να αναλάβουν στρατιωτική δράση στη χερσόνησο της Κορέας. Στην ομάδα αυτή μετείχε και η χώρα μας με ένα (1) εκστρατευτικό σώμα 850 ανδρών του ΣΞ και 41 ανδρών της ΠΑ με ανθρώπινες απώλειες 183 του ΣΞ και 12 της Π.Α, Η Ελλάδα παρά τη δυσχερή θέση που βρέθηκε την περίοδο εκείνη, προερχόμενη από ένα μακροχρόνιο πόλεμο απέστειλε εκστρατευτικό σώμα και επέδειξε αξιόλογη δραστηριότητα καθ' όλη τη διάρκεια των επιχειρήσεων και δήλωσε διεθνώς την παρουσία της στο πλευρό ισχυρών συμμάχων που η Ελλάδα είχε ανάγκη στην προσπάθεια ανασυγκροτήσεώς της.

Σομαλία (UNOSOM)

Με την απόφαση 794/92 του ΣΑ/ΟΗΕ συγκροτήθηκε ειρηνευτική δύναμη για την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας στη Σομαλία συνισταμένη σε παροχή υγειονομικής περίθαλψης, εκτέλεση μεταφορών και παροχή τεχνικής υποστήριξης. Η δύναμη ανήρχετο σε 106 άνδρες, εκ των οποίων 64 του ΣΞ, 21 του Π.Ν. και 21 της Π.Α.

Ν.Αφρική

Με απόφαση της Ε.Ε. συγκροτήθηκε δύναμη παρατηρητών εκλογών στην Ν. Αφρική για τη στήριξη της εκλογικής διαδικασίας στην εν λόγω χώρα. Οι εκλογές αυτές διενεργήθηκαν στις 27 Απριλίου 1994 και η δύναμή μας αποτελείτο από 16 στελέχη. (Διάρκεια αποστολής ένας μήνας).

Αιθιοπία

Μετά την απόφαση της Ε.Ε. συγκροτήθηκε δύναμη παρατηρητών εκλογών στην Αιθιοπία για τις εκλογές που πραγματοποιήθηκαν στην εν λόγω χώρα την 5 Ιουνίου 1994, στην οποία δύναμη συμμετείχαμε με (3) αξιωματικούς. (Διάρκεια αποστολής ένας μήνας).

Κουβέϊτ (UNICOM)

Με την απόφαση 687/91 του ΣΑ/ΟΗΕ καθορίστηκε μια αποστρατικοποιημένη ζώνη πλάτους 15 χλμ. κατά μήκος της συνοριακής γραμμής ΙΡΑΚ-ΚΟΥΒΕΪΤ για τον έλεγχο της οποίας συγκροτήθηκε μια αποστολή παρατηρητών, η λεγόμενη UNICOM (United Nations Iraq - Kuwait Observation Mission), στην οποία συμμετέχουμε με έξι (6) στελέχη.

Β. Ιράκ (UNGCI)

Από τα μέσα Ιουλίου 91 δημιουργήθηκε, κατόπιν υπογραφής συμφωνία μεταξύ εκπροσώπων του ΟΗΕ και της Ιρακινής Κυβέρνησης η δύναμη φρουρών στο Β. Ιράκ με αποστολή την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας στους πληθυσμούς των Κουρδικών περιοχών στο Β. Ιράκ. Η χώρα μας συμμετέχει με οκτώ (8) στελέχη.

Δ. Σαχάρα (MINURSO)

Στη Δ. Σαχάρα πρόκειται να διεξαχθεί δημοψήφισμα προκειμένου να επιλεγεί η πλήρης ανεξαρτησία της χώρας ή η ενσωμάτωση της στο Μαρόκο. Την ευθύνη οργάνωσης και διεξαγωγής του δημοψηφίσματος ανέλαβε ο ΟΗΕ, με την απόφαση 690/91 του ΣΑ/ΟΗΕ, καθώς και τη συγκρότηση στρατιωτικής δύναμης παρατηρητών για την ως άνω ειρηνευτική επιχείρηση. Στη MINURSO (United Nations Mission for Referendum in Western Sahara) έχει διατεθεί από 22 Σεπ. 91 ένας (1) αξ/κός βαθμού Τχου ή Λγου εκ περιτροπής ανά έτος από κάθε επιτελείο.

ΑΜΠΧΑΖΙΑ-ΓΕΩΡΓΙΑ (UNOMIG)

Από τον Αύγουστο 93 συγκροτήθηκε αποστολή Παρατηρητών του ΟΗΕ στη Γεωργία (UNOMIG) για να εποπτεύσει την εκχειρία που συμφωνήθηκε στις 27 Ιουλίου

1993, εξετάζοντας τυχόν παραβιάσεις της και προσπαθώντας να τις αντιμετωπίσει σε συνεργασία με τα εμπλεκόμενα μέρη. Μετά από σχετικό αίτημα του ΟΗΕ η Ελλάδα συμμετέχει στην αποστολή αυτή από 5 Σεπ. 94 με δύναμη πέντε (5) Στρατιωτικών Παρατηρητών, ενώ από τον Ιούλιο 1997 με τέσσερα (4) στελέχη (2 ΣΞ, 1 ΠΝ και 1 ΠΑ).

ΝΑΓΚΟΡΝΟ-ΚΑΡΑΜΠΑΧ

Στα πλαίσια του ΟΑΣΕ έχει συγκροτηθεί επιτελείο με έδρα τη Βιέννη (HLPG) προκειμένου να μελετά τρόπους αποκλιμάκωσης της έντασης μεταξύ των αντιμαχομένων (Αρμενίας-Αζερμπαϊτζάν) γύρω και εντός του Ναγκόρνο Καραμπάχ, καθώς επίσης και περιπτώσεις επεμβάσεως για ειρήνευση στην περιοχή. Η Ελλάδα συμμετέχει με ένα (1) επιτελή στο τμήμα επιχειρήσεων.

ΠΡΩΗΝ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ (ECMM)

Στα πλαίσια των πρωτοβουλιών και ενεργειών της ΕΕ για την ειρηνική επίλυση του Γιουγκοσλαβικού προβλήματος, η Ελλάδα αρχικά συμμετείχε με είκοσι έξι (26) στελέχη (ΣΞ17 ΠΝ6, ΠΑ3)_από του Ιουλίου 1991, στην Κοινοτική Επιτροπή Ελέγχου τηρήσεως της συμφωνίας του «BRIONI» στη Γιουγκοσλαβία, ενώ σήμερα συμμετέχει με έξι στελέχη.

ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ ΒΟΣΝΙΑΣ (ΕΛΔΥΒ)

Η διεθνής κοινότητα και ειδικά το ΝΑΤΟ επενέβη δραστικά στη Β-Ε για να τερματισθεί ο εμφύλιος πόλεμος που άρχισε μετά την αναγνώριση της Β-Ε, από τον ΟΗΕ, ως ενιαίου ανεξαρτήτου κράτους χωρίς προηγουμένως να έχουν ρυθμιστεί τα συνταγματικά, εδαφικά και άλλα θέματα. Αρχικά αναπτύχθηκαν περί τα 40.000 άτομα στην περιοχή από χώρες του ΝΑΤΟ, ΡΡΡ, και Ρωσία.

Η Ελληνική Δύναμη Βοσνίας (ΕΛΔΥΒ) συστάθηκε, υπό το ΝΑΤΟ, το 1995 με ζώνη ευθύνης τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και με αποστολή την εκτέλεση μεταφορών εφοδίων και υλικών πάσης φύσεως από και προς τα αεροδρόμια και τα λιμάνια της Βοσνίας, με σκοπό την ανοικοδόμηση-ανασυγκρότηση της χώρας. Η ΕΛΔΥΒ αποτελούταν από 6 διμοιρίες συνολικής δύναμης 280 ανδρών.

Η ΕΛΔΥΒ έχει φέρει σε πέρας περίπου 2000 αποστολές έχοντας διανύσει πάνω από 19 εκατομμύρια χιλιόμετρα, χωρίς κανένα ατύχημα και παρά τις αντίξοες καιρικές συνθήκες, την κακή κατάσταση των δρόμων και την επικινδυνότητα των δρομολογίων.

Η σημαντικότερη αποστολή που ανατέθηκε στην ΕΛΔΥΒ ήταν η υποστήριξη του ΟΑΣΕ για τη διενέργεια Δημοτικών Εκλογών το 1996 και το 1997 στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και των κοινοβουλευτικών εκλογών στη Σερβική Δημοκρατία το 1997 και για τις οποίες χρησιμοποιήθηκαν συνολικά 105 οχήματα που πραγματοποίησαν 30.000 χιλιόμετρα, μεταφέροντας 325 τόνους υλικού.

Οι δραστηριότητές της όμως επεκτάθηκαν και σε μεταφορές ανθρωπιστικής βοήθειας προερχόμενης από την Ελλάδα, την Αυστρία και την Ουγγαρία., προς διάφορες πόλεις της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης. Επίσης οι Έλληνες στρατιωτικοί μετέφεραν στη χώρα και την ανθρωπιστική βοήθεια.

Η ΕΛΔΥΒ διένειμε ακόμη τρόφιμα, σχολικά είδη και χρήματα για ανθρωπιστική δράση ενώ σε συνεργασία με την Ελληνική Πρεσβεία στο Σεράγεβο και την οργάνωση 'Γιατροί του Κόσμου', συγκέντρωσε από διάφορες πόλεις της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και της Σερβίας, 22 ανάπηρα παιδάκια, τα οποία έπεσαν θύματα ναρκών κατά τη διάρκεια του πολέμου και τα μετέφερε στην Ελλάδα όπου παρέμειναν για 15 ημέρες.

Η ΕΛΔΥΒ σήμερα αποτελεί μέρος της EUFOR της Ευρωπαϊκή Δύναμης που είναι ανεπτυγμένη στη Β-Ε. Δραστηριοποιείται στο Σεράγεβο, ενώ από το Δεκ 06 έχει αναλάβει τη διοίκηση του Βορείου τομέα της Β-Ε.

ΑΛΒΑΝΙΑ

Μετά την υπ' αριθμό 1101/1997 απόφαση του ΣΑ/ΟΗΕ της 28 Μαρτίου 1997, περί συγκροτήσεως και αποστολής στην Αλβανία Πολυεθνικής Δύναμης για την ασφαλή είσοδο και μεταφορά της ανθρωπιστικής βοήθειας στη χώρα αυτή από τη Διεθνή κοινότητα, αποφασίσθηκε από το ΚΥΣΕΑ η ελληνική συμμετοχή στην παραπάνω Πολυεθνική Δύναμη Προστασίας.

Ελληνική Δύναμη

Επιτελείο COMANFOR

17

NIC	8
Δκση ΣΠ-Τάγμα ΠΖ(-)	468
NSE	68
Λόχος Ανεξαρ. Αποστ.	122
Λόχος ΕΛΒΑΣΑΝ	120
ΣΥΝΟΛΟ	803

Αργότερα στην Αλβανία από Ελληνικής πλευράς παρέμεινε ένας (1) Λόχος (206 άνδρες), με ανάλογα μέσα (ΕΛΔΑΛ), στα πλαίσια διμερούς συμφωνίας για την ανασυγκρότηση των Ενόπλων Δυνάμεων. Επίσης έχουν τοποθετηθεί πέντε (5) αξιωματικοί σύνδεσμοι.

ΚΟΣΣΟΒΟ

Το ΝΑΤΟ από 28 Μαΐου 1998, για την αντιμετώπιση της κρίσης στο Κόσσοβο υιοθέτησε σειρά ενεργειών, που άρχισαν από τη δημοσιοποίηση δηλώσεων ανησυχίας και προχώρησε στη σχεδίαση μορφών στρατιωτικών επιχειρήσεων (αεροπορικών και χερσαίων).

Αποτέλεσμα των βομβαρδισμών ήταν να αναγκασθεί η Κυβέρνηση της ΟΔΓ να υπογράψει την 9 Ιουνίου 1999 τη Συμφωνία, σύμφωνα με την οποία αποχώρησαν οι Σερβικές Δυνάμεις από το Κόσσοβο και επετράπη η είσοδος Στρατιωτικής Πολυεθνικής Δύναμης υπό το ΝΑΤΟ, με την ονομασία Δύναμη Κοσσόβου (KFOR).

Στα πλαίσια ανάπτυξης Ειρηνευτικής Πολυεθνικής Δύναμης στο Κοσσυφοπέδιο το 1999 αποφασίστηκε η συμμετοχή Ελληνικής Δύναμης, επιπέδου Ταξιαρχίας, με την ονομασία Ελληνική Δύναμη Κοσσυφοπεδίου (ΕΛΔΥΚΟ), αποστολή της οποίας είναι η δημιουργία ασφαλούς περιβάλλοντος για τους κατοίκους του Κοσσυφοπεδίου και η ασφαλής επιστροφή των προσφύγων και των εκτοπισμένων.

Η ΕΛΔΥΚΟ αποτελείτο αρχικά από την 34η Μηχανοκίνητη (Μ/Κ) Ταξιαρχία (ΤΑΞ), συνολικής δύναμης 1162 ατόμων, ένα μεταγωγικό αεροσκάφος C-130 με προσωπικό 10 άτομα, προσωπικό (30 αξιωματικοί και οπλίτες) για την επάνδρωση των συμμαχικών Επιτελείων των Στρατηγείων και των Διοικήσεων καθώς και προσωπικό εντός της Ελλάδας (157 αξιωματικοί και οπλίτες) για την παροχή υποστήριξης. Η Δύναμη συμπληρώνατο από

ένα Λόχο Πεζικού με στοιχεία Μηχανικού που αποτελείτο από 60 αξιωματικούς και οπλίτες και από ένα Τμήμα Υποστήριξης και ένα Τμήμα Εγκαταστάσεων συνολικής δύναμης 10 ατόμων, με έδρα την Communication Zone West στη Θεσσαλονίκη. Σήμερα η ΕΛΔΥΚΟ αποτελείται από δύο μηχανοκίνητα τάγματα πεζικού και από στελέχη που υπηρετούν στη συμμαχική διοίκηση KFOR.

Η ΕΛΔΥΚΟ έχει εκτελέσει εκατοντάδες αποστολές Αναγνώρισεως, Συνοδείας, Ασφαλείας και Ελέγχου Κυκλοφορίας. Έχει επανδρώσει 7 σημεία ελέγχου δρομολογίων (Check Points) και έχει αναλάβει την οργάνωση και τη διεύθυνση των αποστολών ελέγχου κυκλοφορίας στον οδικό άξονα που συνδέει την ΠΓΔΜ με την Πρίστινα και στο συνοριακό σταθμό Κοσσυφοπέδιου-ΠΓΔΜ.

Ακόμη Έλληνες στρατιωτικοί φρουρούσαν νυχθημερόν, δυο σημεία συγκέντρωσης όπλων που παραδίδοντο από τον UCK και συγχρόνως, προετοιμάζαν τη μεταφορά και την καταστροφή του συγκεκριμένου οπλισμού. Κορυφαία στιγμή του ελληνικού τμήματος, ήταν η ανακάλυψη αποθήκης με μεγάλες ποσότητες όπλων και πυρομαχικών. Η αποστολή αναγνωρίζεται από την KFOR ως η δεύτερη σε σπουδαιότητα και σε επιτυχία αποστολή που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι τώρα στο Κοσσυφοπέδιο. Επιπλέον η ΕΛΔΥΚΟ έχει καταστρέψει πάνω από 4000 όπλα διαφόρων τύπων και διαμετρημάτων τα οποία έχει προηγουμένως κατασχέσει η KFOR από κρυψώνες παραστρατιωτικών οργανώσεων ή εγκληματικών στοιχείων.

Η ΕΛΔΥΚΟ παρέχει 24ωρη προστασία σε Χριστιανικές Εκκλησίες στη Ζώνη Ευθύνης της. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της άμεσης ενέργειας Ελληνικής περιπόλου για τη διάσωση της Εκκλησίας του Αγίου Ούρου στο κέντρο του Ουρόσεβατς που κινδύνεψε από εμπρησμό.

Τέλος σημαντική είναι η προσφορά της ΕΛΔΥΚΟ στη μεταφορά, τη συνοδεία και τη διανομή της ανθρωπιστικής βοήθειας, στην παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στην τοπική κοινωνία και στην προστασία δεκάδων φαλαγγών ανθρωπιστικής βοήθειας.

ΕΙΡΗΝΕΥΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ ΑΛΒΑΝΙΑΣ (AFOR)

Με την έναρξη των αεροπορικών επιχ/σεων του NATO στην ΟΔΓ και το Κόσσοβο, διογκώθηκε ιδιαίτερα το κύμα των προσφύγων από το Κόσσοβο, ο αριθμός των οποίων έφτασε το 1.000.000. Για αντιμετώπιση του οξυμένου αυτού προβλήματος των προσφύγων αναπτύχθηκε στην Αλβανία Πολυεθνική Δύναμη υπό το NATO, για παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας με το όνομα AFOR.

Η χώρα μας για το σχέδιο είχε διαθέσει ένα (1) Λόχο Πεζικού δύναμης 92 ανδρών, ένα Λόχο Μηχανικού δύναμης 62 ανδρών, μια (1) Διμοιρία μεταφορών, τρεις (3) ΑΞ/κούς και δύο (2) Υπαξ/κούς για την επάνδρωση του επιτελείου COMAFOR και του επιτελείου της Διοίκησης του Τακτικού Συγκροτήματος.

Η Ελληνική Δύναμη έχει αναλάβει την οργάνωση και λειτουργία τριών (3) προσφυγικών καταυλισμών στις περιοχές Κούκες, Τιράνων και Πόγραδετς υπό Γαλλική Διοίκηση (Task Force South).

ΚΟΣΣΟΒΟ (KVM-ΟΑΣΕ)

Για την επιτήρηση της υπογραφείσης συμφωνίας, για την ειρήνευση στο Κοσσυφοπέδιο μεταξύ ΟΔΓ και ομάδες κρατών (ΗΠΑ, Μ.Βρετανίας, Γαλλίας, Γερμανίας κ.λ.π.) συγκροτήθηκε η Κ.Υ.Μ. (Kosovo Verification Mission) τον Οκτώβριο του 1998 και ο σχεδιασμός ήταν για συμμετοχή δύο χιλιάδων (2.000) περίπου ατόμων.

Η Ελλάδα εξέφρασε την επιθυμία της να συμμετάσχει με πενήντα (50) άτομα. Τελικά η συμμετοχή μας έφτασε στους δεκαεπτά (17), 10 στρατιωτικοί -7 μη στρατιωτικοί. Πριν την έναρξη των βομβαρδισμών του NATO η αποστολή μετακινήθηκε στη FYROM και στη συνέχεια το προσωπικό ελαττώθηκε σε πολύ μικρό αριθμό αναμένονται νέα αποστολή.

ΚΥΠΡΟ

Η συνθήκη του Λονδίνου με την οποία καθορίστηκε η σύσταση του Κυπριακού κράτους, προέβλεπε και την αποστολή εκ μέρους της Ελλάδας ειρηνευτικού τμήματος, επιπέδου συντάγματος με την ονομασία Ελληνική Δύναμη Κύπρου (ΕΛΔΥΚ) για την επίβλεψη, μαζί με το αντίστοιχο Τουρκικό τμήμα των αποφάσεων της.

Παρά το γεγονός της διαφοροποίησης των δεδομένων του 1960, η ΕΛΔΥΚ εξακολουθεί να παραμένει στην Κύπρο και συμβάλλει ουσιαστικά στην αποτροπή των Τουρκικών επεκτατικών βλέψεων.

ΚΟΝΓΚΟ

Στις 30 Ιουνίου 1960 το Κονγκό απέκτησε την ανεξαρτησία του από τους Βέλγους. Η ημέρα αυτή βρήκε το λαό του Κονγκό εντελώς απροετοίμαστο να αναλάβει την αυτοδιακυβέρνησή του. Δυο μέρες μετά την ημέρα της ανεξαρτησίας, ξέσπασαν ταραχές μεταξύ των διαφόρων φύλων που διεκδικούσαν την εξουσία του νεοσύστατου κράτους. Η Βελγική κυβέρνηση μπροστά στη δύσκολη θέση στην οποία βρέθηκαν οι πολίτες της, απέστειλε βελγικές στρατιωτικές δυνάμεις. Στο μεταξύ η κυβέρνηση υπό του πρωθυπουργού Lumumba είχε ζητήσει τη βοήθεια των ΗΕ για την αποκατάσταση της τάξης.

Η ειρηνευτική δύναμη των ΗΕ στο Κονγκό (UNOC) υπήρξε η μεγαλύτερη που επιχειρήθηκε ποτέ από διεθνή οργανισμό. Κατά τα τέσσερα (4) χρόνια της διάρκειάς της έλαβαν συνολικά μέρος 93000 άνδρες από τριάντα τέσσερις χώρες μεταξύ των οποίων και η χώρα μας. Οι ανθρώπινες απώλειες ανήλθαν σε 126 νεκρούς.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ (ΕΛΔΑΦ)

Η Ελληνική Δύναμη Αφγανιστάν (ΕΛΔΑΦ) συμμετέχει στην πολυεθνική ειρηνευτική δύναμη που συγκροτήθηκε στο Αφγανιστάν, μετά την εκδίωξη των Ταλιμπάν από την εξουσία και την κατάληψη της πρωτεύουσας Καμπούλ, με σκοπό την παροχή βοήθειας για τη διατήρηση της ασφάλειας στην πρωτεύουσα Καμπούλ και τα περίχωρά της, με σκοπό να επιτρέψει στην προσωρινή κυβέρνηση του Αφγανιστάν να μεταβιβάσει την εξουσία σε μια ευρείας αποδοχής πολυφυλετική και πλήρως αντιπροσωπευτική κυβέρνηση.

Η Ελληνική Δύναμη Αφγανιστάν (ΕΛΔΑΦ) αποτελείται από:

- Ένα (1) Λόχο Μηχανικού Ειρηνευτικών Αποστολών (ΕΛΜΧΕΑ), με 122 αξιωματικούς και υπαξιωματικούς, 57 οχήματα, 23 μηχανήματα και προσωπικό, για την παροχή βοήθειας στην προσωρινή κυβέρνηση του Αφγανιστάν στην προσπάθεια ανασυγκρότηση της χώρας.

- Ένα Κινητό Στρατιωτικό Νοσοκομείο.

- Ένα (1) στρατιωτικό μεταγωγικό αεροσκάφος C-130 και 25 άτομα, πλήρωμα και προσωπικό υποστήριξης εδάφους για την εκτέλεση αερομεταφορών ανθρωπιστικής βοήθειας.

- Έξι (6) άτομα για τη Διοικητική Μέριμνα και την υποστήριξη της ΕΛΔΑΦ

- Δεκαέξι (16) αξιωματικούς στο στρατιωτικό επιτελείο της πολυεθνικής δύναμης ISAF.

- Δύο (2) αξιωματικούς σύνδεσμους της ΕΛΔΑΦ στα δύο στρατηγεία που συστάθηκαν στο πλαίσιο της ειρηνευτικής δύναμης για τον σχεδιασμό και τον συντονισμό του έργου της πολυεθνικής και ένας αξιωματικό στο Περιφερειακό Πολυεθνικό Συντονιστικό Αεροπορικό Κέντρο στο Κατάρ.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ «ACTIVE ENDEAVOUR» (ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ)

Σκοπός της επιχείρησης «Active Endeavour» είναι η υποστήριξη των επιχειρήσεων Ναυτικής Παρουσίας, Παρακολούθησης και Επιτήρησης στο πλαίσιο της παγκόσμιας αντιτρομοκρατικής εκστρατείας, από τις μόνιμες ναυτικές δυνάμεις του ΝΑΤΟ.

– Επιχειρήσεις, η Προστασία Μονάδων Υψηλής Αξίας, ο έλεγχος των Θαλασσιών Οδών Επικοινωνιών, επιχειρήσεις Νηοψίας, και αντιτρομοκρατικές θαλάσσιες επιχειρήσεις στην περιοχή της Μεσογείου.

Στη δύναμη αυτή, που περιπολεί στη Μεσόγειο Θάλασσα, το Πολεμικό Ναυτικό διαθέτει ήδη μία (1) φρεγάτα (Φ/Γ) ή ένα (1) αντιτορπιλικό ενώ συμμετέχει ελληνική τορπιλοπυραυλάκατος (ΤΠΚ) με αποστολή την επιτήρηση της θαλάσσιας περιοχής του Αιγαίου και την ανάληψη επιχειρήσεων παρακολούθησης μονάδων ενδιαφέροντος.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ «ENDURING FREEDOM» (ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ)

Το ελληνικό Πολεμικό Ναυτικό συνεισφέρει δυνάμεις, στα πλαίσια της παγκόσμιας αντιτρομοκρατικής επιχείρησης, και στην πολυεθνική ναυτική δύναμη, υπό την Αμερικανική Κεντρική Διοίκηση USCENTCOM (U.S. Central Command), που έχει την ευθύνη επιτήρησης της θαλάσσιας περιοχής της Ερυθράς Θάλασσα, της Αραβικής Θάλασσας, του Περσικού Κόλπου και του Ινδικού Ωκεανού.

Οι αποστολές που εκτελούνται περιλαμβάνουν ναυτικές επιχειρήσεις ανάσχεσης, επιχειρήσεις προστασίας Μονάδων ανεφοδιασμού και αεροπλανοφόρων, επιχειρήσεις

ελέγχου και προστασίας θαλασσίων οδών επικοινωνίας και επιχειρήσεις Έρευνας και Διάσωσης.

Από ελληνικής πλευράς συμμετέχει μία φρεγάτα (Φ/Γ) τύπου ΜΕΚΟ ή τύπου «S», με οργανικό ελικόπτερο (Ε/Π) S-70B6 ή AB-212, ενώ επί του πολεμικού σκάφους επιβαίνει αριθμός βατραχανθρώπων που ανήκουν στην Ομάδα Υποβρυχίων Καταστροφών (ΟΥΚ). Στο επιτελείο της CENTCOM στην Τάμπα της πολιτείας Φλόριντα στις ΗΠΑ υπηρετούν, ως σύνδεσμοι, τέσσερις (4) αξιωματικοί ενώ στο ναυτικό επιτελείο που εδρεύει στο Μπαχρέιν (NAVCENT), υπάρχει ακόμη ένας (1) Έλληνας αξιωματικός ως σύνδεσμος.

2.9 Ανθρώπινοι Πόροι – Ανάπτυξη και Προστασία των Ανθρώπων

Όπως έχουμε δει στην θεωρητική προσέγγιση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, ο πρώτος και κατά πολλούς σημαντικότερος τομέας δράσης των εταιριών, αφορά στην ευθύνη τους για προστασία και ανάπτυξη των εργαζομένων τους. Το πεδίο δράσης είναι πολύ μεγάλο και χαρακτηριστικά μπορεί να περιλάβει: την παροχή ενός ασφαλούς, υγιεινού, και ευχάριστου περιβάλλοντος εργασίας, την προστασία των εργαζομένων από παρενόχληση και καταπίεση στο περιβάλλον εργασίας που βασίζεται στο γένος, εθνικότητα και σεξουαλικές προτιμήσεις, τη βοήθεια των εργαζομένων στις οικογενειακές τους υποχρεώσεις, τη δίκαια αποζημίωση μέσω των μισθών και προνομίων για την εργασία τους και τη μη υπονόμηση του δικαιώματός τους να συνδικαλιζονται, την παροχή κινήτρων, ανταμοιβών, την ενθάρρυνση της συμμετοχής και δημιουργικότητας και την παροχή ευκαιριών για ομαδική εργασία και ανάπτυξη προς υποστήριξη των στόχων της επιχείρησης, τη δημιουργία ατμόσφαιρας που ενθαρρύνει την ανάληψη ρίσκου, τη διαβίωση μάθηση, επιμόρφωση και δημιουργικότητα, την παροχή ίσων ευκαιριών στην πρόσληψη και προαγωγή.

Στις τάξεις των Ενόπλων Δυνάμεων σήμερα υπηρετεί μόνιμο ανθρώπινο δυναμικό, δηλαδή στρατιωτικό και πολιτικό προσωπικό που έχει προσληφθεί και εργάζεται για ορισμένο χρόνο, καθώς και κληρωτοί, οι στρατευμένοι άνδρες δηλαδή με ελληνική ιθαγένεια οι οποίοι υπηρετούν την υποχρεωτική θητεία τους. Λόγω αυτής της ιδιομορφίας του ανθρώπινου δυναμικού των ΕΔ καθώς και των διαφορετικών αναγκών και

προβλημάτων που παρουσιάζει, έχουν δημιουργηθεί διαφορετικά προγράμματα κοινωνικής μέριμνας από τη διοίκηση των ΕΔ.

Πρόγραμμα Κοινωνικής Ευθύνης προς Στρατευμένους

Στην κατεύθυνση αυτή υλοποιείται ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα μέτρων που επιτρέπουν την παραγωγική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου των στρατευμένων σε λειτουργίες που βελτιώνουν την επιχειρησιακή ικανότητα του στρατεύματος, αναγνωρίζοντας ταυτόχρονα ότι ο χρόνος της θητείας μπορεί να χρησιμοποιηθεί και προς όφελος των ίδιων των στρατευμένων με κύρια έμφαση σε δύο στόχους: την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και της ανεργίας και την ανάπτυξη της προσωπικότητας των στρατευμένων ως ενεργών πολιτών.

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα:

- Απευθύνεται στους νέους πολίτες της χώρας μας. Οι νέοι είναι μια ομάδα που υπολείπεται της κοινωνικής προστασίας, επειδή το σύστημα κοινωνικών υπηρεσιών βασίζεται στη χορήγηση παροχών με την ανάληψη εργασίας. Πολλοί νέοι, όμως, που υπηρετούν τη θητεία τους δεν έχουν ακόμη εισέλθει στο στίβο της επαγγελματικής απασχόλησης και, κατά συνέπεια, δε νομιμοποιούνται για παροχές κοινωνικού χαρακτήρα.
- Στηρίζεται στην υλοποίηση διαρθρωτικών δράσεων κοινωνικής πολιτικής, με στόχο τη μακροχρόνια και αποτελεσματική αντιμετώπιση των προβλημάτων των νέων. Προγράμματα βελτίωσης δεξιοτήτων, ικανότητας απασχόλησης και ανίχνευσης νέων επαγγελματικών κατευθύνσεων δημιουργούν ένα ισχυρό υπόβαθρο για την ουσιαστική ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας και γενικότερα στην κοινωνία.
- Στοχεύει στην καλύτερη αξιοποίηση του χρόνου της θητείας ώστε να καταπολεμά και όχι να ενισχύει τα φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού. Η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού σχετίζεται με την αποδοτική αξιοποίηση του χρόνου της θητείας, παρέχοντας τη δυνατότητα στους νέους να αποκτούν δεξιότητες, ενώ παράλληλα καταπολεμούνται οι εκπαιδευτικές και

οικονομικές ανισότητες, έτσι ώστε οι περισσότεροι από αυτούς μετά τη λήξη της θητείας να μπορούν να ενταχθούν άμεσα στο παραγωγικό δυναμικό της χώρας μας.

- Αναδεικνύει ένα νέο ρόλο των Ενόπλων Δυνάμεων συμπληρωματικό και ενισχυτικό της αποστολής τους σχετικά με τη διατήρηση της ασφάλειας της χώρας μας. Το νέο αυτό μοντέλο προβλέπει ότι εκτός από την αποτελεσματικότητα των οπλικών συστημάτων η ασφάλεια της χώρας προστατεύεται και από την οικονομική και κοινωνική της ανάπτυξη. Το κοινωνικό πρόγραμμα των Ενόπλων Δυνάμεων στοχεύει στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των αυριανών ενεργών πολιτών.

Στόχος του προγράμματος αυτού είναι η ανάπτυξη μιας αμφίδρομης σχέσης μεταξύ Ενόπλων Δυνάμεων και στρατευσίμων που θα δημιουργήσει αποτελεσματικούς οπλίτες αλλά παράλληλα κοινωνικά ευαίσθητους και ενεργούς πολίτες. Μόνο αν το επιχειρησιακό προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων είναι κατάλληλα εκπαιδευμένο, με υψηλό ηθικό και κινητοποίηση και μόνο αν συνεισφέρει το μέγιστο των ικανοτήτων του μπορεί να εξασφαλιστεί η βέλτιστη επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα των Ενόπλων Δυνάμεων.

Κύριες Δράσεις του Κοινωνικού Έργου των ΕΔ προς τους Στρατευμένους

Οικονομική ενίσχυση ευπαθών ομάδων

Έχει υπογραφεί κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομίας, με την οποία εξασφαλίζεται η μηνιαία οικονομική ενίσχυση ύψους 100€ των στρατευμένων που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, όπως παιδιά μακροχρόνιων ανέργων και νέοι που κατοικούν σε ορεινές και μειονεκτούσες περιοχές. Η δράση αυτή είναι συμπληρωματική των ενισχύσεων που ήδη παρέχονται σε μέλη πολύτεκνων οικογενειών, σε στρατευμένους γονείς και άλλες ευπαθείς κατηγορίες.

Σίτιση

Η παραχώρηση σε ιδιώτες των υπηρεσιών σίτισης θα βελτιώσει την παρεχόμενη ποιότητα του φαγητού των στρατευμένων, «απελευθερώνοντας» ταυτόχρονα μεγάλο αριθμό ανθρώπινου δυναμικού από μη επιχειρησιακές δραστηριότητες με αποτέλεσμα την αύξηση της ετοιμότητας και της διαθεσιμότητας για εκπαίδευση.

Το πρόγραμμα ανάθεσης των υπηρεσιών σε τρίτους ξεκίνησε από τα 19 Κέντρα Εκπαίδευσης καλύπτοντας περισσότερους από 10 χιλιάδες στρατευμένους. Η εφαρμογή του προγράμματος έχει αρχίσει το Μάιο του 2004.

Γυμναστήρια

Η υλοποίηση του προγράμματος είχε σαν αποτέλεσμα την ολοκλήρωση κατασκευής 56 γυμναστηρίων σε στρατόπεδα των παραμεθόριων περιοχών.

Βιβλιοθήκες

Το πρόγραμμα αφορά στον εμπλουτισμό με 200-250 τίτλους βιβλίων 40 βιβλιοθηκών σε παραμεθόριες Μονάδες και φυλάκια. Συνολικά αποκτήθηκαν πάνω από 7.000 βιβλία.

Internet centers

Ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση και σύνδεση 49 νέων κέντρων για τη χρήση του διαδικτύου σε στρατόπεδα κυρίως στις παραμεθόριες περιοχές.

Επαγγελματικός προσανατολισμός και κατάρτιση

Το ΥΠΕΘΑ σε συνεργασία με τον ΟΑΕΔ και το Υπουργείο Εργασίας, εξασφάλισε τη συμμετοχή των στρατευμένων, κατά τους τελευταίους μήνες της θητείας τους, στα προγράμματα κατάρτισης που θα υλοποιηθούν στα πλαίσια του Γ' ΚΠΣ. Τα προγράμματα αυτά αφορούν σε βασικές δεξιότητες στους Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές και σε άλλες ειδικότητες που θα αναπτυχθούν στα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ) σε όλη τη χώρα. Σε πρώτη φάση μέχρι τον Ιούνιο του 2004 έχουν ήδη καταρτισθεί 2000 στρατευμένοι.

Μετά από συνεργασία με τον Οργανισμό Εκπαίδευσης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΟΕΕΚ) και την τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας εκ μέρους του, οι στρατευμένοι έχουν δυνατότητα συμμετοχής σε προγράμματα των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) με ειδικότητες που αφορούν τόσο σε αποφοίτους Λυκείου όσο και Γυμνασίου.

Το ΥΠΕΘΑ σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων του Υπουργείου Παιδείας προγραμματίζει τη συμμετοχή στρατευμένων στο πρόγραμμα «Δια Βίου Μάθηση» με στόχο την αντιμετώπιση του αναλφαβητισμού. Το πρόγραμμα έχει τεθεί σε πιλοτική εφαρμογή από τον Νοέμβριο του 2003.

Οι παραπάνω πρωτοβουλίες συνδέονται άμεσα με τον Ενεργό Επαγγελματικό Προσανατολισμό που ήδη υλοποιείται από το ΥΠΕΘΑ. Ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός είναι μια σύγχρονη επιστημονική διαδικασία προσφοράς συμβουλευτικής υποστήριξης. Η υποστήριξη αυτή αποσκοπεί στη συστηματική ενημέρωση και καθοδήγηση του ενδιαφερομένου ατόμου για να λάβει την καλύτερη δυνατή απόφαση για την επαγγελματική του κατεύθυνση και το αντικείμενο κατάρτισης που πιθανώς να επιλέξει. Το πρόγραμμα υλοποιείται εδώ και 5 χρόνια σε όσους Νεοσύλλεκτους επιθυμούν κατά την κατάταξή τους στα Κέντρα Εκπαιδεύσεως Νεοσυλλέκτων.

Το ΥΠΕΘΑ, στα πλαίσια της κοινωνικής του δραστηριότητας, επιχειρεί τη διασύνδεση των «απολυομένων» με την Αγορά Εργασίας μέσω συγκεκριμένης ιστοσελίδας. Το πρόγραμμα αυτό δίνει τη δυνατότητα στους απολυόμενους στρατευμένους να υποβάλλουν τυποποιημένο επαγγελματικό βιογραφικό, το οποίο προβάλλεται στο Internet. Παράλληλα, υλοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία το πρόγραμμα «Ημέρες Καριέρας» που στοχεύει στην άμεση επικοινωνία στρατευμένων και στελεχών επιχειρήσεων που αναζητούν προσωπικό. Η διασύνδεση με την αγορά εργασίας αποτελεί το τελευταίο στάδιο της ολοκληρωμένης παρέμβασης του ΥΠΕΘΑ που ξεκινάει με τον επαγγελματικό προσανατολισμό των νεοσύλλεκτων, συνεχίζει με την κατάρτιση και ολοκληρώνεται με την απόδοση των νέων στην αγορά εργασίας.

Τέλος, ολοκληρώθηκε η επιλογή των στρατευμένων και η ένταξή τους σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης του Υπουργείου Εργασίας.

Ανοιχτή γραμμή ψυχολογικής στήριξης

Το ΥΠΕΘΑ έχει θέσει σε λειτουργία τηλεφωνική γραμμή επικοινωνίας χωρίς χρέωση, η οποία λειτουργεί σε 24ωρη βάση και παρέχει υποστήριξη σε στρατευμένους που αντιμετωπίζουν προβλήματα σε προσωπικό / ψυχολογικό επίπεδο. Η υπηρεσία αυτή παρέχεται από εξειδικευμένο προσωπικό, καθώς και από την αξιοποίηση εφέδρων ψυχολόγων και διασφαλίζει την ανωνυμία του καλούντος, ενώ λειτουργεί και ως πόλος κινητοποίησης των μηχανισμών του Υπουργείου για την επίλυση προβλημάτων.

Ναρκωτικά

Πρωθείται η υλοποίηση του Μνημονίου Συνεργασίας με τον ΟΚΑΝΑ. Συγκεκριμένα:

- Έχει υλοποιηθεί η αντιστοίχιση των στρατιωτικών μονάδων με τα κέντρα πρόληψης του ΟΚΑΝΑ.
- Εκπονούνται τα επιμέρους προγράμματα κατά μονάδα.
- Έχει επιλεγεί το έντυπο υλικό που θα μοιράζεται στα στρατολογικά γραφεία σε γονείς και νέους.

Πρόγραμμα Κοινωνικής Ευθύνης - Μέριμνας προς Μόνιμα Στελέχη

Το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας ανακήρυξε το έτος 2005 ως έτος Μέριμνας για το προσωπικό των ενόπλων Δυνάμεων, τονίζοντας έτσι τη σημασία που δίνει στο ανθρώπινο παράγοντα. Οι διάφοροι τομείς στους οποίους εφαρμόζεται έμπρακτα η κοινωνική μέριμνα του ΥΠΕΘΑ προς τα στελέχη του, συνοπτικά είναι οι παρακάτω:

Στέγαση

Το πρόγραμμα επιχειρεί να δώσει μια ουσιαστική λύση στο στεγαστικό πρόβλημα των Ενόπλων Δυνάμεων, στελεχών και ΕΠΟΠ. Τα κύρια στοιχεία του προγράμματος στέγασης περιλαμβάνουν τη συντήρηση παλαιών, την κατασκευή 360 νέων κατοικιών αξιωματικών-υπαξιωματικών και την κατασκευή 2.400 ξενώνων studio των δύο ατόμων, για τη στέγαση μεγάλου αριθμού ΕΠΟΠ ώστε να είναι ικανοποιημένοι σε ότι αφορά την ιδιωτική τους ζωή και τις συνθήκες διαβίωσης.

Επαγγελματικός Προσανατολισμός Τέκνων Στελεχών και Μονίμου Προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων

Το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας υλοποιεί πρόγραμμα Επαγγελματικού Προσανατολισμού που αφορά στα τέκνα των μονίμων στελεχών και του πολιτικού προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα υλοποιείται από το 1999 με τη συμμετοχή τέκνων Στελεχών και Μονίμων Υπαλλήλων. Σκοπός του είναι η παροχή μιας πρόσθετης πηγής πληροφόρησης, βασισμένη σε επιστημονική μεθοδολογία η οποία θα βοηθήσει το νέο στη λήψη της πιο κατάλληλης απόφασης σταδιοδρομίας, ανάλογα με την προσωπικότητα, τα κίνητρα, τα ενδιαφέροντα και τις ικανότητες του.

Γραφείο Ισότητας των Δύο Φύλων στις Ε.Δ.

Το Γραφείο Ισότητας των Δύο Φύλων συστάθηκε στις αρχές του 2004 και λειτουργεί έκτοτε στο Επιτελείο του Υπουργού Εθνικής Άμυνας (ΕΠΥΕΘΑ).

Στόχοι του Γραφείου Ισότητας είναι:

- Να συλλέγει, διαχειρίζεται και επεξεργάζεται, κατά την κείμενη νομοθεσία, στοιχεία και πληροφορίες για θέματα που αφορούν την ισότητα των δύο φύλων στο στρατιωτικό προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων της Ελλάδας καθώς και άλλων κρατών - μελών

της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Βορειοατλαντικού Συμφώνου και άλλων Διεθνών Οργανισμών.

- Να διατυπώνει θεσμικές προτάσεις και προωθεί τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή της αρχής της ισότητας των δύο φύλων στο στρατιωτικό προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων της χώρας.
- Να συνεργάζεται για αντικείμενα ισότητας των δύο φύλων με τη Γενική Γραμματεία Ισότητας και τα Γενικά Επιτελεία και τις λοιπές υπηρεσίες του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, ως επίσης και με την Γενική Γραμματεία Ισότητας του ΥΠΕΣΔΔΑ.

Στα πλαίσια λειτουργίας του εν λόγω γραφείου έχει αναπτυχθεί η δυνατότητα του στρατιωτικού προσωπικού των ενόπλων δυνάμεων να απευθύνεται ιεραρχικά στο γραφείο ισότητας για τυχόν προβλήματα που παρουσιάζονται κατά την καθημερινή του διαβίωση εντός του στρατεύματος και άπτονται της ισότητας των δύο φύλων.

Αξιζει να σημειωθεί ότι ο αριθμός των γυναικών που υπηρετούν στις Ένοπλες Δυνάμεις αυξάνεται συνεχώς τα τελευταία χρόνια και παράλληλα το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο επεκτείνεται και οι συνθήκες υπηρεσίας και εξέλιξης στην ιεραρχία βελτιώνονται. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ενώ το 1992 υπηρετούσαν 1168 γυναίκες στον Στρατό Ξηράς, 492 στο Πολεμικό Ναυτικό και 1131 στην Πολεμική Αεροπορία, το 2004 οι αριθμοί αυτοί αυξήθηκαν σε 3822 για το ΣΞ, 2088 για το ΠΝ, 2091 για την ΠΑ και 279 στα Κοινά Σώματα.

Σχετικά με τη συμμετοχή των γυναικών στις ανώτατες σχολές Αξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων και στις σχολές Υπαξιωματικών, παρατηρείται αυξητική τάση. Ειδικότερα μετά την υλοποίηση των διατάξεων του άρθρου 6 του Νόμου 2913/01 όπως αυτό τροποποιεί το Νόμο 1911/90, από το 2002 εισήχθησαν για πρώτη φορά στις παραγωγικές σχολές και των τριών σωμάτων γυναίκες μέσω του θεσμού των Πανελληνίων Εξετάσεων (κατάργηση ποσοστού 10% για τις γυναίκες υποψήφιες) και με όρια απόδοσης στα αγωνίσματα κοινά και για τα δύο φύλλα. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στην Σχολή

Μονίμων Υπαξι/κών Ναυτικού (ΣΜΥΝ) από τους 188 πρωτοετείς Δοκίμους της 25ης σειράς (Έτους 2004) οι 101 ήταν γυναίκες. Επίσης αξίζει να σημειωθεί ότι στα Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΣΕΙ) η επιλογή των γυναικών σε μάχιμες ειδικότητες είναι ελεύθερη και ήδη φοιτούν σε τέτοιες ειδικότητες γυναίκες.

Βρεφονηπιακοί Σταθμοί

Η αύξηση των μονίμων στελεχών των ΕΔ, κυρίως λόγω της καθιέρωσης του θεσμού των ΕΠΟΠ, είχε σαν αποτέλεσμα την αύξηση των οικογενειών και των αναγκών των στελεχών. Για το λόγο αυτό και επειδή οι υπάρχοντες βρεφονηπιακοί σταθμοί στις ακριτικές κυρίως περιοχές δεν μπορούσαν να απορροφήσουν τα τέκνα των στελεχών, αποφασίστηκε η δημιουργία βρεφονηπιακών σταθμών σε διάφορες περιοχές στην Ελλάδα. Σήμερα, δεύτερη χρονιά που εφαρμόζεται αυτό το πρόγραμμα, έχουν δημιουργηθεί τέτοιοι σταθμοί σε 15 περιοχές σε όλη την Ελληνική επικράτεια.

Μονάδα Φροντίδας Ηλικιωμένων

Είναι σε εξέλιξη οι διαδικασίες ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδας Φροντίδας Ηλικιωμένων, σε υπάρχουσες εγκαταστάσεις του στρατοπέδου «ΦΑΚΙΝΟΥ», στο Δήμο Παπάγου, δυναμικότητας 20 ατόμων. Ήδη έχει δημοπρατηθεί το έργο και εκκρεμεί η νομοθετική ρύθμιση.

Παραθεριστικά Κέντρα (ΚΑΑΥ)

Λειτουργούν σε κάθε Σχηματισμό κέντρα παραθερισμού, κυρίως σε παραθαλάσσιες περιοχές, όπου μπορούν να παραθερίσουν τα στελέχη και οι οικογένειές τους.

Διαταγές Μέριμνας Προσωπικού

Έχουν εκδοθεί διάφορες διαταγές από όλους τους κλάδους και τα κλιμάκια των ΕΔ που αφορούν στην αντιμετώπιση προβλημάτων του προσωπικού καθώς και στην βελτίωση των συνθηκών εργασίας αυτού. Χαρακτηριστικά μπορούν να αναφερθούν οι παρακάτω:

- Στα στελέχη που εκτελούν 24ωρη Υπηρεσία – Διανυκτερεύσεως, σε ημέρες Αργίας (Σάββατο, Κυριακή, Επίσημες Αργίες) χορηγείται υποχρεωτικά μία (1) ημέρα απαλλαγής, εντός μηνός από την υλοποίηση της Υπηρεσίας των.
- Για τα συζευγμένα στελέχη του Στρατού Ξηράς που έχουν τέκνα, συνυπηρετούν και συμμετέχουν από κοινού σε δραστηριότητες ή καταστάσεις οι οποίες απαιτούν διανυκτέρευση (ασκήσεις, επιφυλακή κλπ) εξαιρουμένων των ορισθέντων σε 24ωρη υπηρεσία, αποφασίστηκε να αποδεσμεύονται οι μητέρες που έχουν ανήλικα τέκνα.
- Προκειμένου να διευκολυνθούν τα στελέχη που είναι γονείς με αυξημένες οικογενειακές υποχρεώσεις και έντονα κοινωνικά προβλήματα, καθορίζεται η χορήγηση απαλλαγής την επομένη εικοσιτετράωρης υπηρεσίας διανυκτερεύσεως.
- Ορίζεται κατάλληλος Αξκος - Υπεξκος, ο οποίος είναι υπεύθυνος για την άμεση συγκέντρωση των απαραίτητων δικαιολογητικών προκειμένου να τακτοποιήσει τα συνταξιοδοτικά ζητήματα θανόντων εν ενεργεία στελεχών, ώστε να ελαφρυνθεί η οικογένειά του από αυτά τα ζητήματα.
- Συγκροτήθηκε και λειτουργεί στο ΓΕΣ και στους Μ. Σχηματισμούς – Σχηματισμούς μέχρι επιπέδου Ταξιαρχίας, Δνση - Γραφεία Μέριμνας Προσωπικού αντίστοιχα, με σκοπό την υλοποίηση του συστήματος μέριμνας για το προσωπικό. Αποστολή τους είναι η μέριμνα για το προσωπικό του Στρατού Ξηράς, για την κατά το δυνατό επίλυση των πάσης φύσεως θεμάτων, που το απασχολούν. Τα καθήκοντα αυτού του γραφείου περιγράφονται στο Παράρτημα «Γ» της παρούσας εργασίας.

- Οι κυοφορούσες με την είσοδό τους στον 3ο μήνα κυήσεως και μέχρι λήψεως της άδειας κυήσεως - τοκετού, δύνανται να φέρουν πολιτική περιβολή. Επίσης, με τη γνωστοποίηση της κυήσεως στην Υπηρεσία και μέχρι λήψεως της άδειας κυήσεως - τοκετού, απαλλάσσονται από υπηρεσίες, εκπαιδευτικές δραστηριότητες και χρήση Η/Υ.
- Με την γνωστοποίηση στην υπηρεσία της έναρξης ενός κύκλου εξωσωματικής γονιμοποίησης, η ενδιαφερόμενη απαλλάσσεται από κάθε εκπαιδευτική δραστηριότητα καθώς και από εικοσιτετράωρη υπηρεσία διανυκτερεύσεως. Επίσης, λαμβάνει απαλλαγή κατά τις ημέρες λήψης ωαρίων και εμβρυομεταφοράς. Τέλος, κατ' ανάλογο τρόπο διευκολύνεται το άρρεν στρατιωτικό προσωπικό στην έκταση που απαιτείται κατά περίπτωση.
- Καθορίζεται η λήψη μέτρων για τη βοήθεια των οικογενειών των στελεχών, που συμμετέχουν σε Επιχειρήσεις Υποστήριξης Ειρήνης (EYE).
- Θεσπίζεται η συνυπηρέτηση συζύγων που υπηρετούν και οι δύο στις ΕΔ ή στο Δημόσιο τομέα.
- Καθορίζεται σειρά μέτρων προκειμένου να διευκολυνθούν ευαίσθητες κατηγορίες στελεχών, με γνώμονα την προστασία της πολύτεκνης οικογένειας, την προστασία των ατόμων που αντιμετωπίζουν έντονα κοινωνικά-οικογενειακά και οικονομικά προβλήματα, λόγω της παρουσίας ατόμων με ειδικές ανάγκες στην οικογένειά τους.

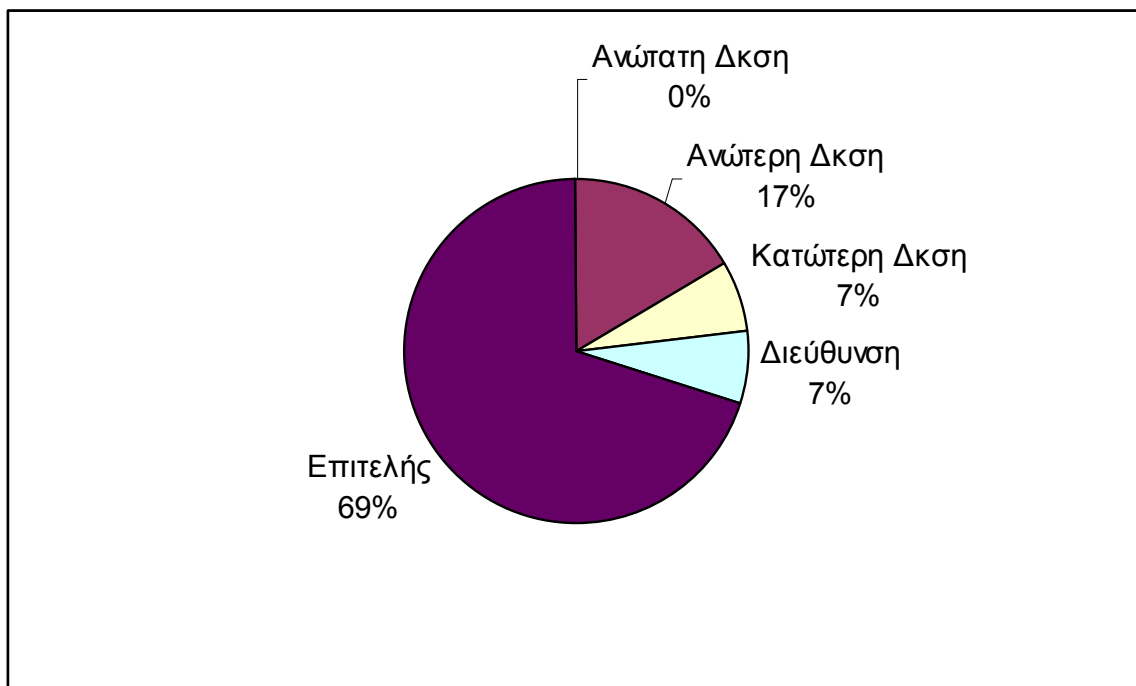
Κεφάλαιο 3: Η Έρευνα

3.1 Μεθοδολογία

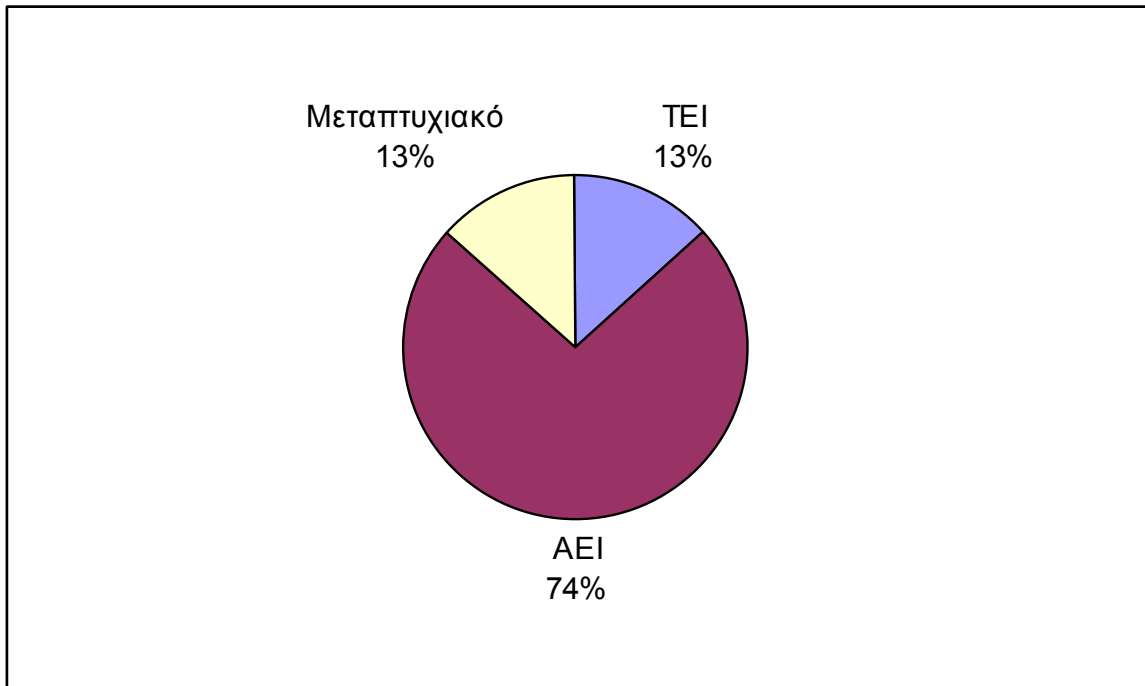
Η έρευνα έλαβε χώρα το Σεπτέμβριο του 2006 στη Θεσσαλονίκη. Το ερωτηματολόγιο δόθηκε σε 30 στελέχη του Γ' Σώματος Στρατού και απαντήθηκε από όλους, γεγονός που δείχνει το μεγάλο ενδιαφέρον των υπηρετούντων στις ένοπλες δυνάμεις για συμμετοχή σε έρευνες και μάλιστα με αντικείμενο κοινωνικό.

Η μεγάλη πλειοψηφία (69%) των ερωτηθέντων είναι επιτελείς (Σχήμα 3.1), ενώ υπάρχουν και στελέχη που ασκούν κατώτερη και ανώτερη διοίκηση. Όσο αφορά την ακαδημαϊκή μόρφωση των συμμετασχόντων, παρατηρείται ότι το επίπεδο είναι αρκετά υψηλό καθώς το 74% έχουν ανώτατη (κυρίως απόφοιτοι Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων), ενώ το 13% είναι κάτοχοι μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών (Σχήμα 3.2). Τέλος, το 43% είναι ηλικίας 26 – 35 ετών και το 57% 36 – 45 ετών (Σχήμα 3.3).

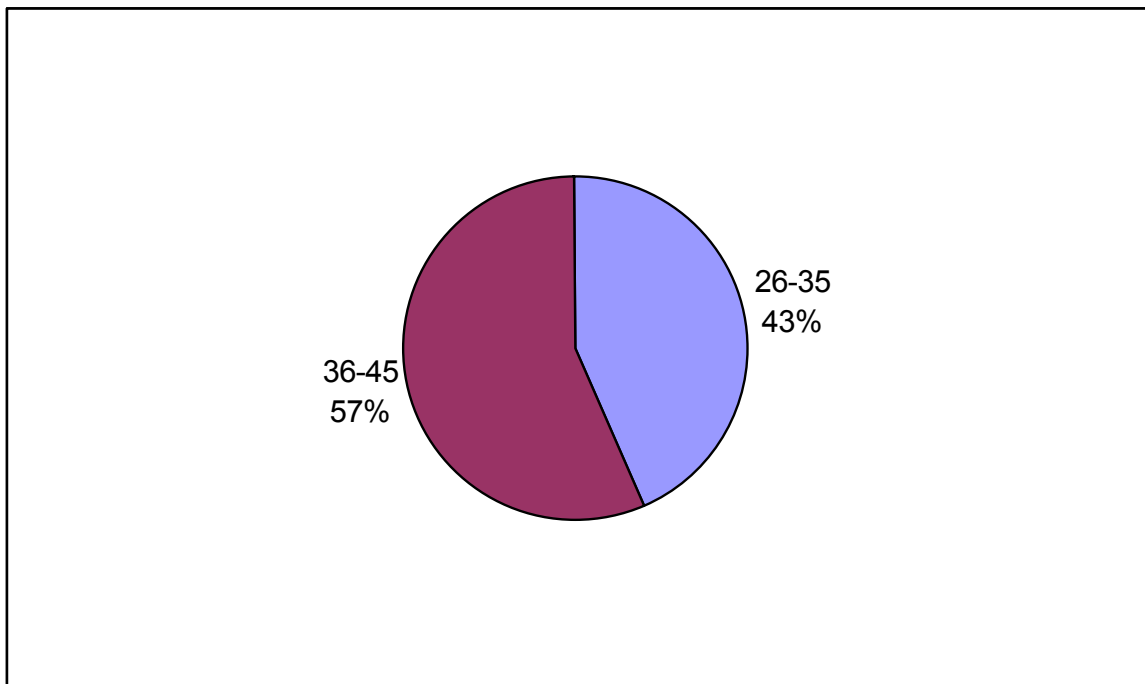
Σχήμα 3.1: Θέση Ερωτηθέντων

Σχήμα 3.2: Μόρφωση Ερωτηθέντων

Σχήμα 3.3: Ηλικία Ερωτηθέντων

Ο στόχος της έρευνας είναι η διερεύνηση των απόψεων των στελεχών των ΕΔ σχετικά με την κοινωνική ευθύνη των ΕΔ τόσο ως προς την Ελληνική και Διεθνή κοινωνία αλλά και ως προς τα ίδια τα στελέχη. Η έρευνα ήταν απολύτως ανώνυμη.

Η σύνταξη του ερωτηματολογίου έγινε με γνώμονα την εξερεύνηση τεσσάρων διαφορετικών θεμάτων σχετικά με την κοινωνική ευθύνη των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων (Βλέπε Παράρτημα Α). Το πρώτο θέμα αφορά σε γενικά σημεία περί της κοινωνικής ευθύνης των ΕΔ. Το δεύτερο αφορά στη κοινωνική τους ευθύνη απέναντι στην ελληνική κοινωνία, όπως συμμετοχή στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών, διάθεση μέσων και προσωπικού κ.α. Το τρίτο θέμα αφορά στην ευθύνη των ΕΔ ως προς το προσωπικό τους, όπως μέριμνα υπέρ προσωπικού, υγιεινή και ασφάλεια στην εργασία κ.α. Το τέταρτο και τελευταίο θέμα αφορά στην κοινωνική ευθύνη των ΕΔ διεθνώς, όπως συμμετοχή σε ειρηνευτικές αποστολές, ανθρωπιστικές επιχειρήσεις κ.α.

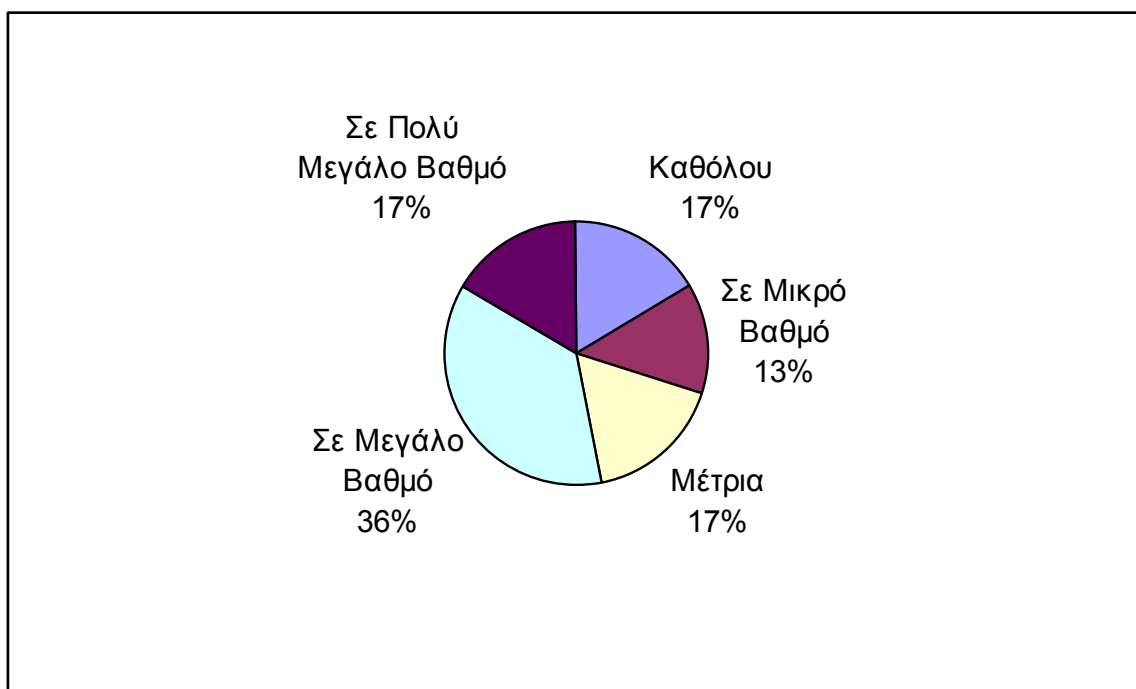
Στους ερωτηθέντες παρασχέθηκε ένας σύντομος ορισμός της κοινωνικής ευθύνης γενικά, αλλά και ειδικά όσο αφορά την έννοια της στον χώρο των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων και κλήθηκαν να βαθμολογήσουν χρησιμοποιώντας μια κλίμακα πέντε βαθμίδων (Καθόλου-Σε Μικρό Βαθμό-Μέτρια-Σε Μεγάλο Βαθμό-Σε Πολύ Μεγάλο Βαθμό).

3.2 Ανάλυση Αποτελεσμάτων

Γενικά Περί Κοινωνικής Ευθύνης των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων

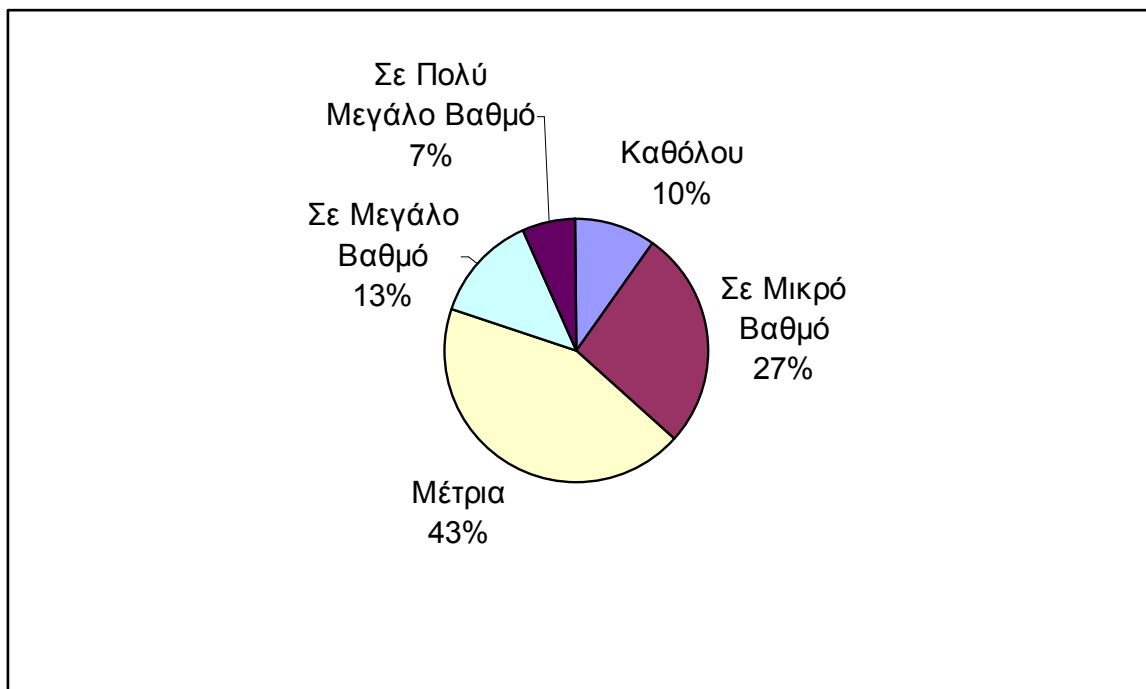
Στο ερώτημα εάν πιστεύουν ότι μια από τις προτεραιότητες για τις ΕΔ πρέπει να αποτελεί η ευθύνη προς την κοινωνία, το 53% των ερωτηθέντων στελεχών απάντησε ότι πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα σε μεγάλο ή πολύ μεγάλο βαθμό, ενώ το 30% πιστεύει ότι είτε δεν πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα είτε να ασχολούνται οι ΕΔ σε μικρό βαθμό με αυτό το θέμα (Σχήμα 3.4). Το γεγονός ότι ένας στους δύο ερωτηθέντες αναγνωρίζουν τον σημαντικό ρόλο και την ευθύνη των ΕΔ απέναντι στην κοινωνία τόσο εξωτερικά προς την ελληνική ή ξένη κοινωνία, όσο και εσωτερικά προς τους εργαζομένους στις ΕΔ, είναι ενθαρρυντικό ως προς τον τρόπο που αντιλαμβάνονται τα στελέχη το ρόλο αυτό των ΕΔ και κατ' επέκταση και το δικό τους σε αυτόν τον σημαντικό τομέα. Από την άλλη μεριά το 1/3 των στελεχών δεν αντιλαμβάνεται αυτή την αποστολή των ΕΔ, γεγονός το οποίο πρέπει να προβληματίσει καθώς οι δράσεις των διαφόρων οργανισμών και ειδικότερα των ΕΔ σε κοινωνικά θέματα για να είναι επιτυχείς πρέπει να τυγχάνουν της καθολικής αποδοχής από αυτούς που τις πραγματοποιούν.

Σχήμα 3.4: Αποτελέσματα Ερώτησης «Πιστεύετε ότι μια από τις προτεραιότητες για τις ΕΔ πρέπει να αποτελεί η ευθύνη προς την κοινωνία;»

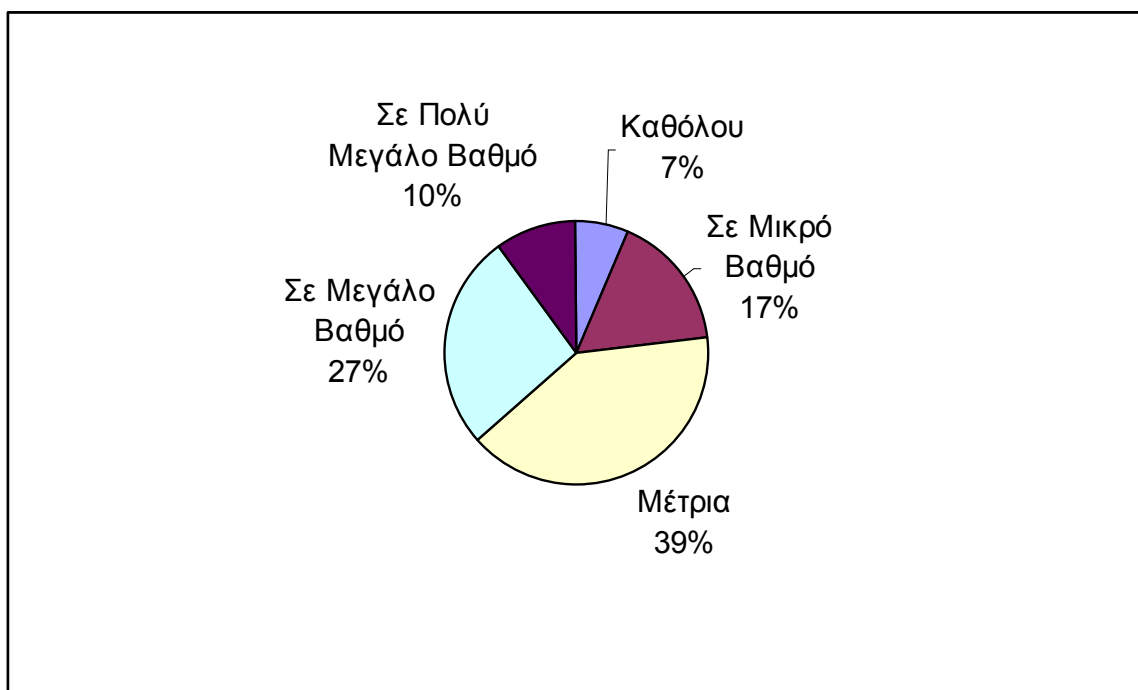
Στο δεύτερο ερώτημα εάν πιστεύουν ότι η πολιτική που ακολουθείται από τις ΕΔ όσο αφορά την κοινωνική ευθύνη είναι η σωστή, παρατηρούμε ότι μόνο το 20% των στελεχών θεωρούν ότι αυτή είναι σωστή σε μεγάλο ή πολύ μεγάλο βαθμό. Αντιθέτως, το 27% πιστεύουν ότι η ακολουθούμενη πολιτική δεν είναι η σωστή (Σχήμα 3.5). Εάν μάλιστα σε αυτό το ποσοστό προστεθεί το 43% των ερωτηθέντων που πιστεύουν ότι η πολιτική αυτή είναι μέτρια δηλαδή όχι τόσο αποτελεσματική, βλέπουμε ότι το 70% των στελεχών θεωρεί ότι υπάρχει πρόβλημα με την πολιτική που ακολουθείται από τις ΕΔ όσο αφορά με την κοινωνική ευθύνη τους.

Σχήμα 3.5: Αποτελέσματα Ερώτησης «Πιστεύετε ότι η πολιτική που ακολουθείται από τις ΕΔ όσο αφορά την κοινωνική ευθύνη είναι η σωστή;»

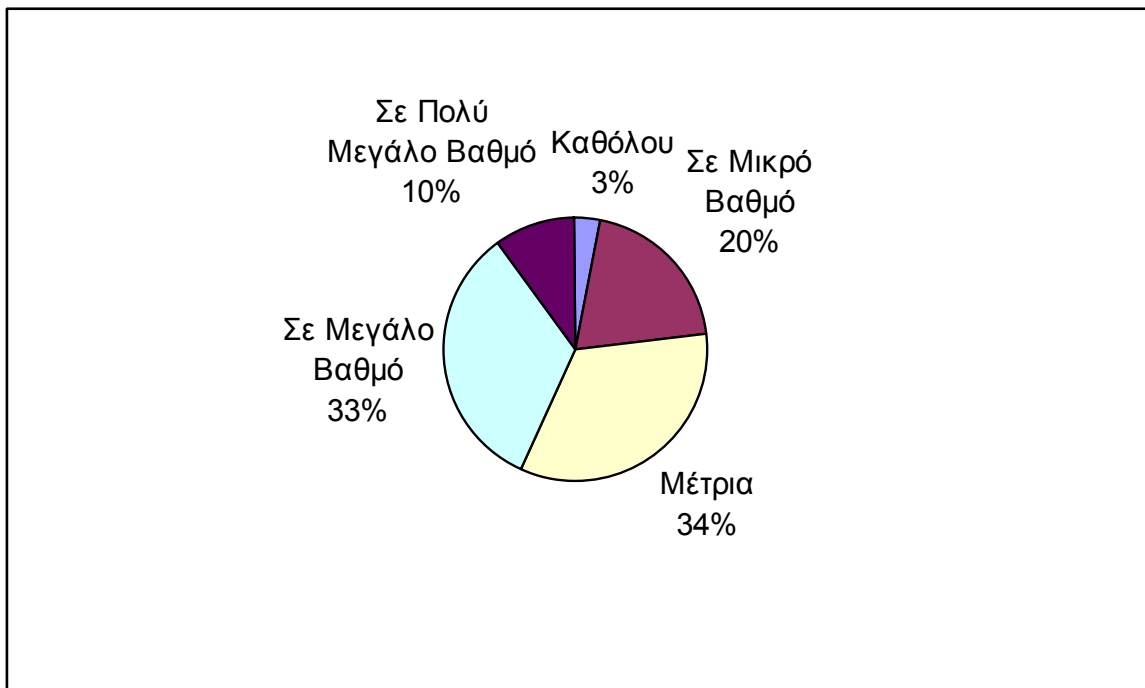
Το επόμενο ερώτημα που τέθηκε ήταν εάν πιστεύουν ότι η ηγεσία των ΕΔ στηρίζει πρωτοβουλίες των διοικήσεων για εφαρμογή της κοινωνικής ευθύνης των ΕΔ. Οι απαντήσεις εδώ παρουσιάζουν κάποια ποικιλία. Το 37% αναγνωρίζει ότι η ηγεσία των ΕΔ στηρίζει πρωτοβουλίες κοινωνικής ευθύνης. Το 24% των στελεχών πιστεύει ότι κάτι τέτοιο δεν είναι ορατό. Τέλος, το 39% θεωρεί ότι η υποστήριξη είναι μέτρια (Σχήμα 3.6). Αν παραδέχουμε ότι η ουσιαστική υποστήριξη της ηγεσίας είναι πρωταρχικής σημασίας για την επιτυχία οποιασδήποτε δράσης και ιδιαίτερα δράσεις κοινωνικής ευθύνης, τότε συμφωνούμε ότι μέτρια υποστήριξη δεν είναι αποδεκτή. Άρα το ποσοστό των ερωτηθέντων που θεωρεί μη ουσιαστική την στήριξη της ηγεσίας σε πρωτοβουλίες των διοικήσεων για εφαρμογή της κοινωνικής ευθύνης αυξάνεται στο 63%, γεγονός που αναδεικνύει το την έλλειψη θέλησης και εμμονής της ηγεσίας των ΕΔ για κοινωνικά υπεύθυνες δράσεις.

Σχήμα 3.6: Αποτελέσματα Ερώτησης «Πιστεύετε ότι η ηγεσία των ΕΔ στηρίζει πρωτοβουλίες των διοικήσεων για εφαρμογή της κοινωνικής ευθύνης των ΕΔ;»

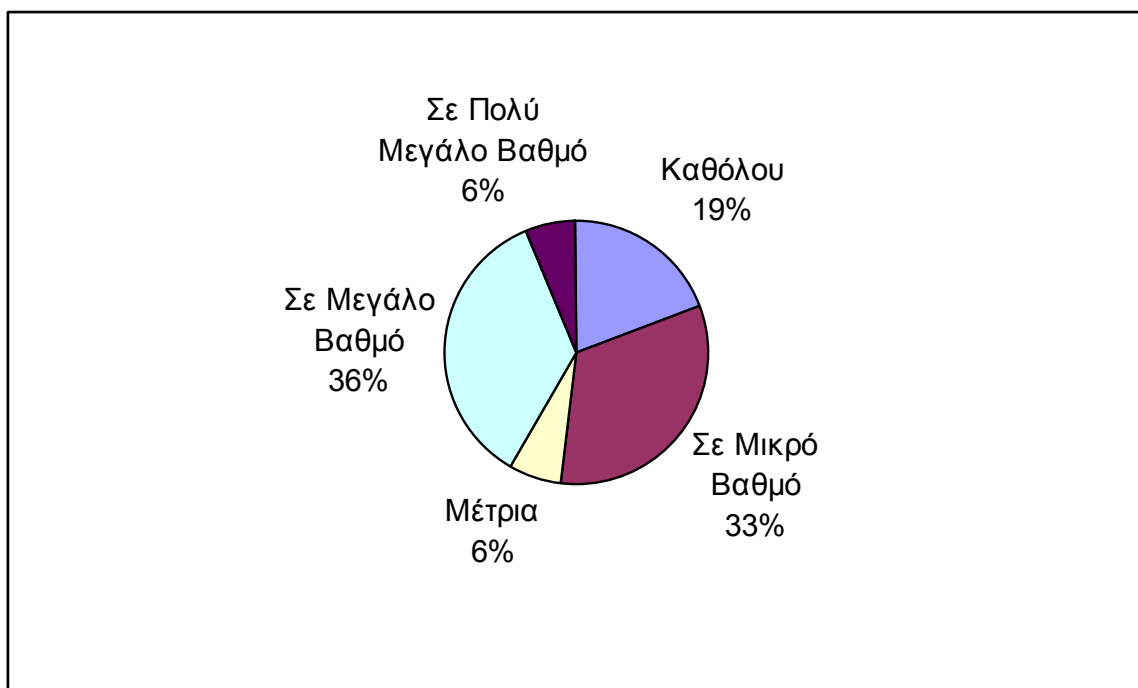
Το τέταρτο γενικό ερώτημα αφορά στο κατά πόσο υπάρχουν διαταγές και διαδικασίες σχετικά με την κοινωνική ευθύνη των ΕΔ. Οι απαντήσεις σε αυτό το ερώτημα ακολουθούν τις τάσεις της προηγούμενης ερώτησης. Αυτό είναι λογικό καθώς συνήθως η υποστήριξη της ηγεσίας μετουσιώνεται σε πράξη μέσα από διαταγές και διαδικασίες. Έτσι λοιπόν το 43% πιστεύουν ότι σε μεγάλο ή πολύ μεγάλο βαθμό έχουν εκδοθεί διαταγές και ότι υπάρχουν διαδικασίες που να αφορούν την κοινωνική ευθύνη των ΕΔ. Από την άλλη πλευρά το 23% θεωρεί ότι αυτό δεν ισχύει τουλάχιστον στο βαθμό που θα έπρεπε (Σχήμα 3.7).

Σχήμα 3.7: Αποτελέσματα Ερώτησης «Υπάρχουν διαταγές και διαδικασίες σχετικά με την κοινωνική ευθύνη των ΕΔ;»

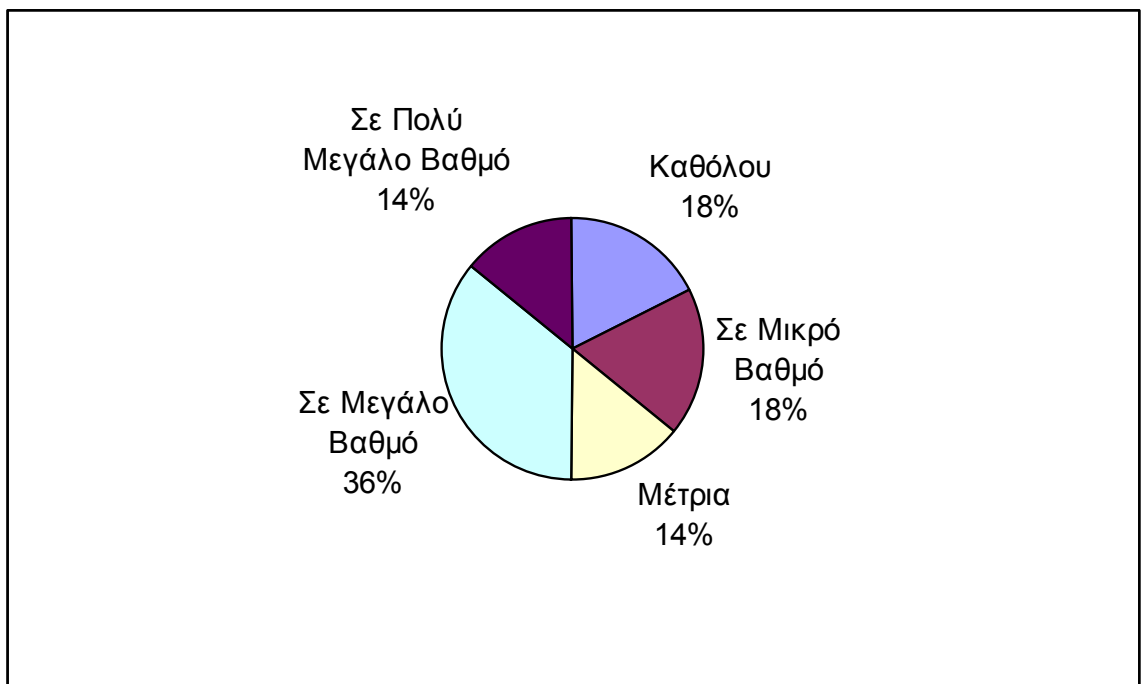
Στην ερώτηση για το αν τα στελέχη πιστεύουν ότι η κοινωνική ευθύνη των ΕΔ εφαρμόζεται λόγω ιδεαλιστικών προθέσεων, οι απαντήσεις ήταν σχεδόν μοιρασμένες. Το 42% υποστηρίζει ότι οι κοινωνικά υπεύθυνες δράσεις οφείλονται σε μεγάλο ή πολύ μεγάλο βαθμό σε μια ιδεαλιστική προσέγγιση παρά σε μια στρατηγική ανάδειξης των Ενόπλων Δυνάμεων. Αντίθετα, το 52% πιστεύει ότι οι κοινωνικές πολιτικές αποσκοπούν μάλλον στην προβολή των ΕΔ (Σχήμα 3.8).

Σχήμα 3.8: Αποτελέσματα Ερώτησης «Πιστεύετε ότι η κοινωνική ευθύνη των ΕΔ εφαρμόζεται λόγω ιδεαλιστικών προθέσεων;»

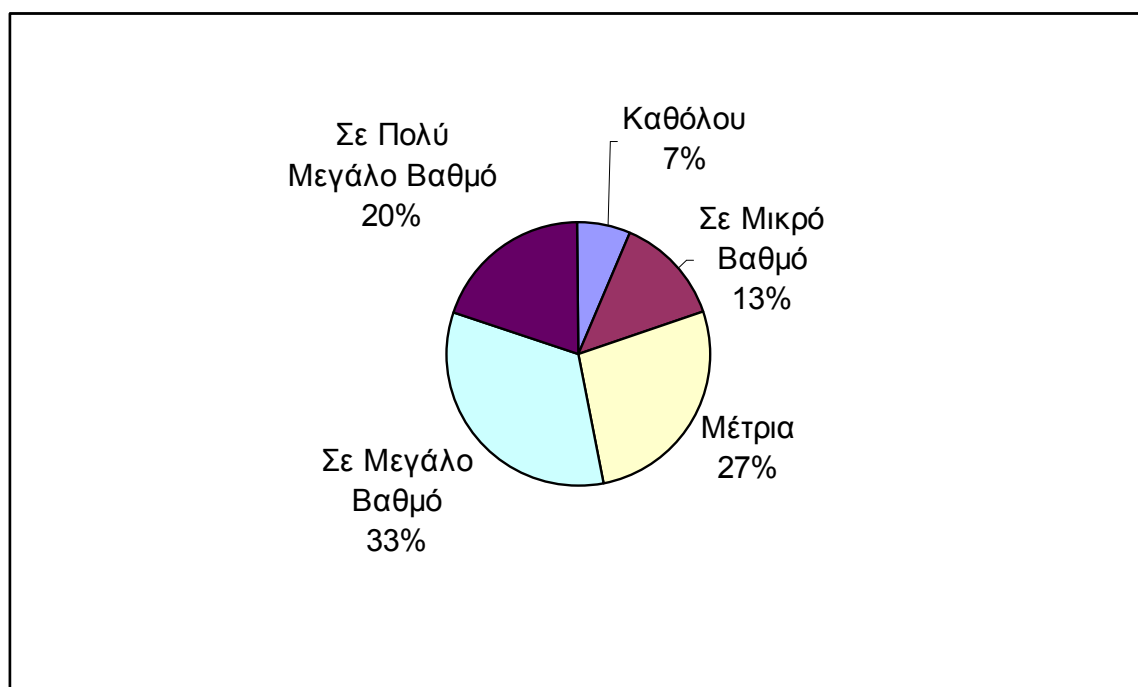
Αναφορικά με τα οφέλη που λαμβάνουν οι ΕΔ από την προσφορά κοινωνικού έργου, από την πλειοψηφία των ερωτηθέντων (50%) υποστηρίζετε ότι αυτά είναι μεγάλα, ενώ ένας στους τρεις (36%) πιστεύει ότι τα οφέλη είναι μικρά (Σχήμα 3.9).

Σχήμα 3.9: Αποτελέσματα Ερώτησης «Πιστεύετε ότι υπάρχουν οφέλη για τις ΕΔ από την προσφορά κοινωνικού έργου;»

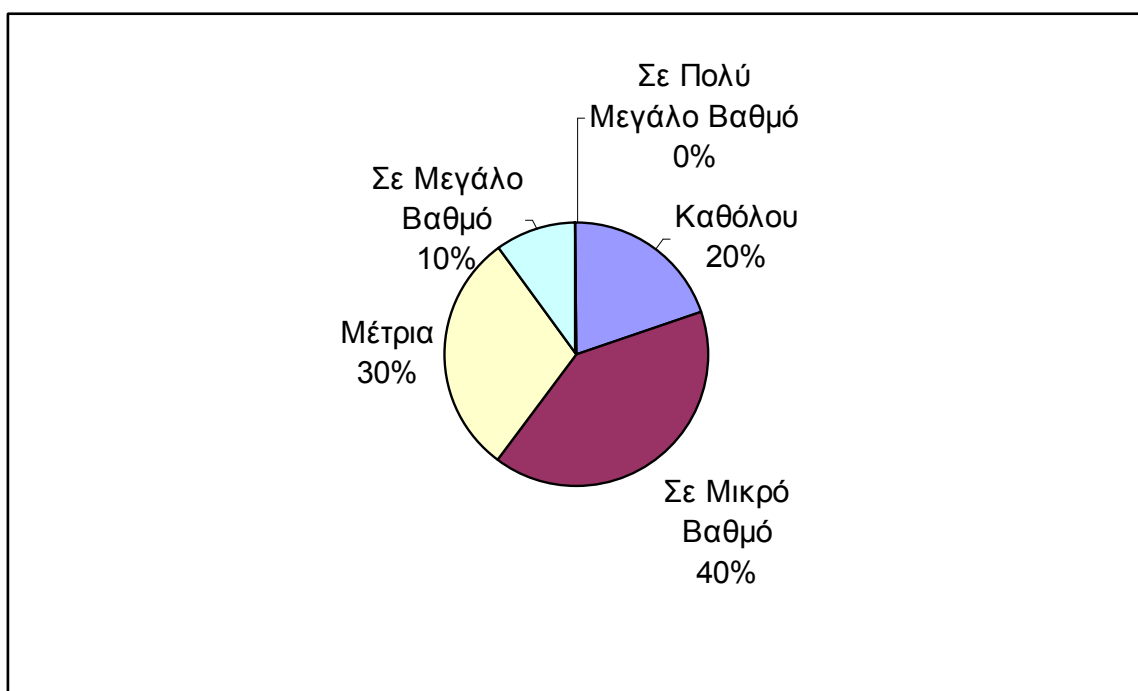
Στο κρίσιμο ερώτημα σχετικά με το εάν η εφαρμογή κοινωνικής ευθύνης από τις ΕΔ επηρεάζει αρνητικά την προσπάθεια για βελτίωση της επιχειρησιακής ετοιμότητάς τους η μεγάλη πλειοψηφία των ερωτηθέντων στελεχών πιστεύει ότι αυτοί οι δύο στόχοι δεν είναι συμβατοί. Συνολικά το 80% (όσοι απάντησαν μέτρια, σε μεγάλο και σε πολύ μεγάλο βαθμό) θεωρούν ότι οι πολιτικές κοινωνικής ευθύνης έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην προσπάθεια για βελτίωση της επιχειρησιακής ετοιμότητας των Μονάδων, ενώ μόνο το 7% πιστεύει ότι δεν υπάρχει καμμία αρνητική επίδραση (Σχήμα 3.10). Η εξήγηση γι αυτήν την σχεδόν συλλογική άποψη ίσως βρίσκεται στο γεγονός ότι ασυνείδητα θεώρησαν ότι η έννοια της κοινωνικής ευθύνης αφορά μόνο την υποχρέωση προς την κοινωνία και όχι προς τα στελέχη ταυτόχρονα. Σε κάθε περίπτωση το θέμα της συμβατότητας των δύο αυτών κορυφαίων ρόλων των ΕΔ, της προετοιμασίας δηλαδή για πόλεμο και της χειροπιαστής καθημερινής προσφοράς προς την κοινωνία, είναι φλέγον και πρέπει να εξεταστεί πολύ προσεκτικά.

Σχήμα 3.10: Αποτελέσματα Ερώτησης «Η εφαρμογή κοινωνικής ευθύνης από τις ΕΔ επηρεάζει αρνητικά την προσπάθεια για βελτίωση της επιχειρησιακής ετοιμότητάς τους;»

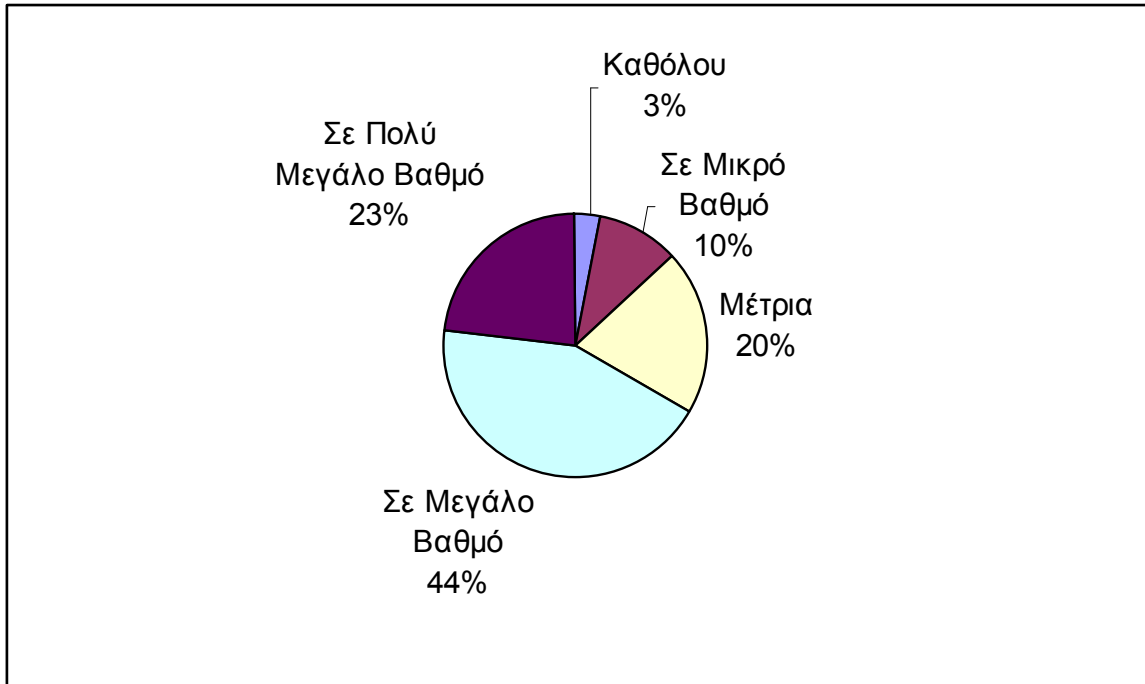
Η επόμενη ερώτηση σχετίζεται με την καταλληλότητα του τρόπου με τον οποίο προβάλλεται η κοινωνική προσφορά των ΕΔ. Εδώ φαίνεται το μεγάλο έλλειμα προβολής του έργου των ΕΔ στον τομέα της κοινωνικής προσφοράς. Το 90% των ερωτηθέντων στελεχών υποστηρίζει ότι η ανάδειξη του κοινωνικού έργου γίνεται σε περιορισμένο βαθμό ή δεν γίνεται καθόλου (Σχήμα 3.11). Το θέμα αυτό εντάσσεται στο γενικότερο θέμα της επικοινωνίας των ΕΔ με την κοινωνία και ως τέτοιο πρέπει να αντιμετωπιστεί από τη ηγεσία των ΕΔ.

Σχήμα 3.11: Αποτελέσματα Ερώτησης «Η κοινωνική προσφορά των ΕΔ προβάλλεται με τον κατάλληλο τρόπο;»

Το τελευταίο ερώτημα γενικά περί της κοινωνικής ευθύνης των ΕΔ αφορά στην τάση που πιστεύετε ότι θα έχει η κοινωνική προσφορά των ΕΔ τα επόμενα έτη. Οι δύο στους τρεις ερωτηθέντες πιστεύουν ότι η τάση αυτή θα είναι αυξητική σε μεγάλο ή πολύ μεγάλο βαθμό (Σχήμα 3.12). Αυτή η άποψη είναι λογική γιατί καθώς φαίνεται ότι σιγά αλλά σταθερά περιορίζονται οι αμυντικές απαιτήσεις της Ελλάδας, ένα νέο πεδίο δραστηριότητας των ΕΔ προβλέπεται ότι θα είναι το κοινωνικό.

Σχήμα 3.12: Αποτελέσματα Ερώτησης «Πιστεύετε ότι η τάση για την κοινωνική προσφορά των ΕΔ τα επόμενα έτη θα είναι αυξητική;»

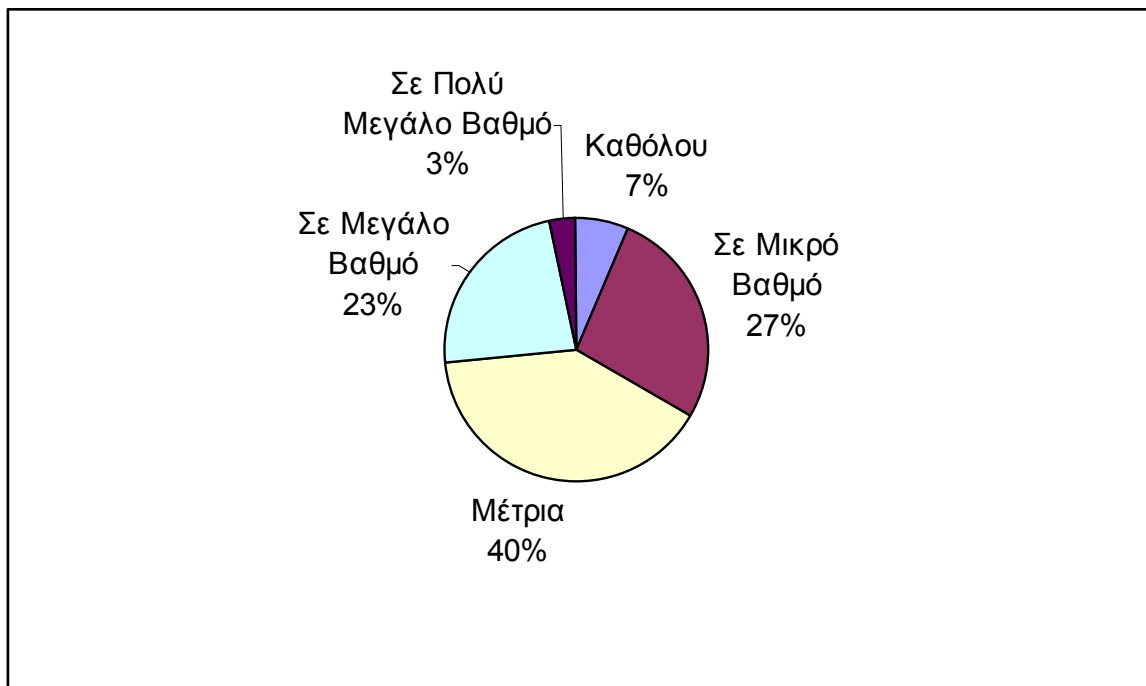

Κοινωνική Ευθύνη Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων προς την Ελληνική Κοινωνία

Στο δεύτερο μέρος του ερωτηματολογίου τίθενται τέσσερα ερωτήματα σε μια προσπάθεια να εξεταστεί η κοινωνική ευθύνη των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων προς την Ελληνική κοινωνία.

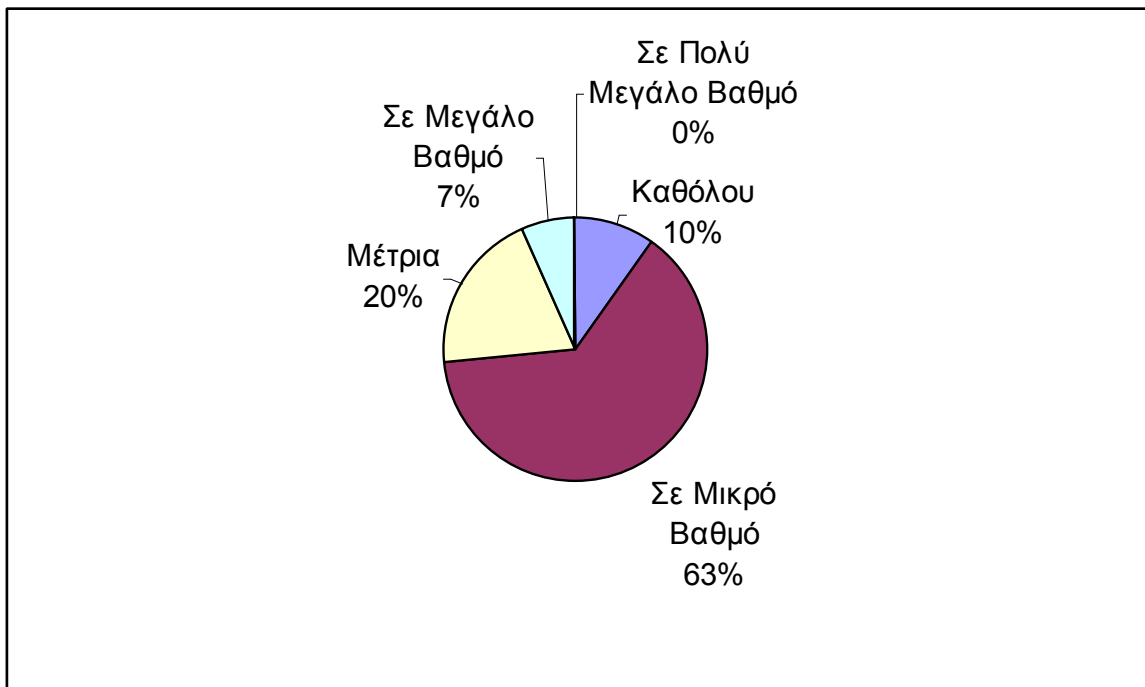
Το πρώτο ερώτημα καλεί τα στελέχη να απαντήσουν για το αν η κοινωνική ευθύνη των ΕΔ προς την Ελληνική κοινωνία εφαρμόζεται με σωστό τρόπο. Οι απόψεις σ'αυτό το ερώτημα ποικίλουν με το μεγαλύτερο όμως ποσοστό των ερωτηθέντων (40%) να θεωρεί ότι η εφαρμογή αυτή γίνεται με μέτριο τρόπο (Σχήμα 3.13).

Σχήμα 3.13: Αποτελέσματα Ερώτησης «Πιστεύετε ότι η κοινωνική ευθύνη των ΕΔ προς την Ελληνική κοινωνία εφαρμόζεται με σωστό τρόπο;»

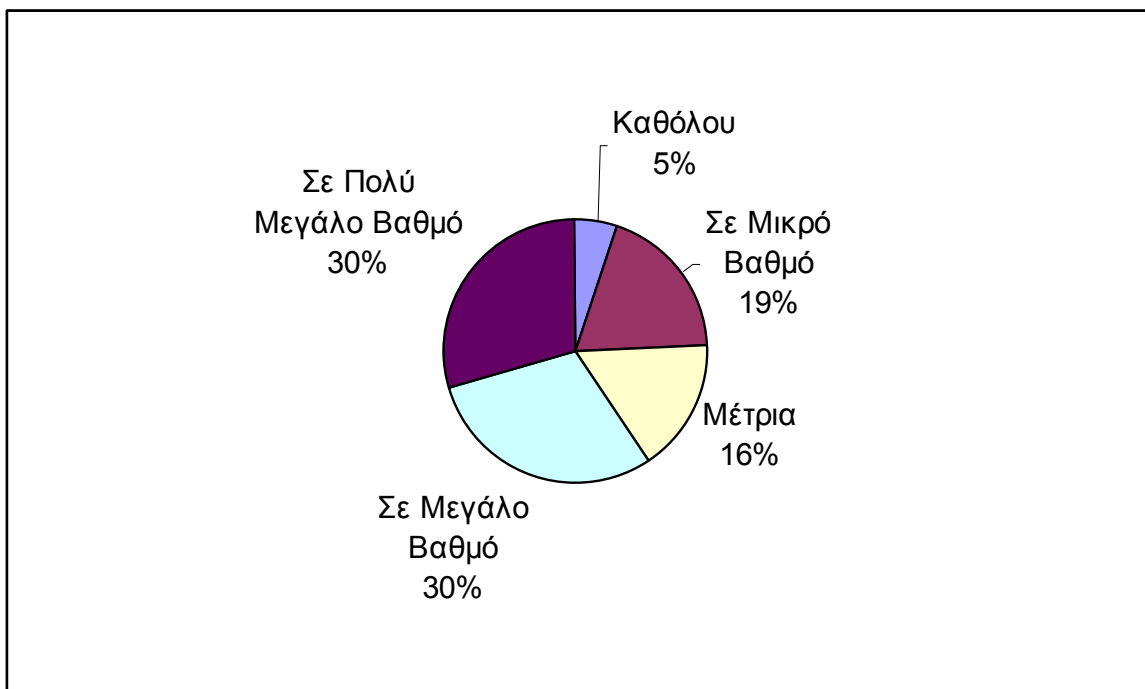
Στην ερώτηση εάν ο Έλληνας πολίτης είναι ενήμερος για την κοινωνική προσφορά των ΕΔ, η μεγάλη πλειοψηφία υποστηρίζει ότι είναι ενήμερος σε μικρό βαθμό (60%) (Σχήμα 3.14). Αυτό το αποτέλεσμα είναι άμεσα συνδεδεμένο με την προβολή που τυγχάνει το κοινωνικό έργο των ΕΔ η οποία θεωρείται πολύ χαμηλή.

Σχήμα 3.14: Αποτελέσματα Ερώτησης «Ο Έλληνας πολίτης γνωρίζει την κοινωνική προσφορά των ΕΔ;»

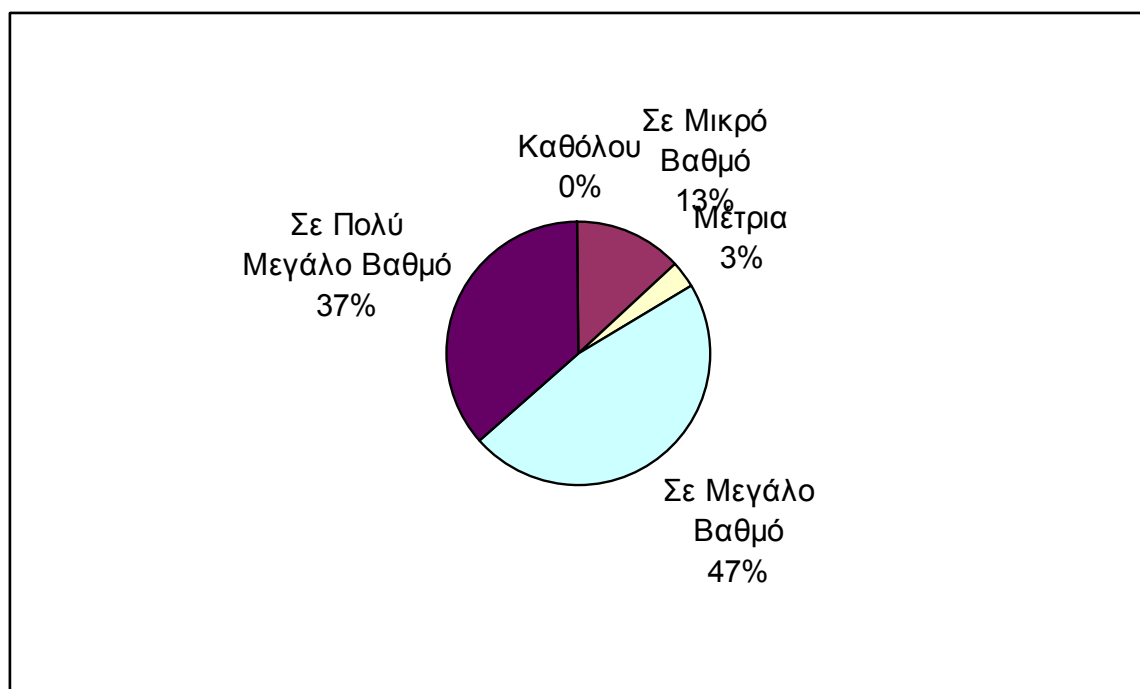
Όσο αφορά την αποδοχή που τυγχάνει από την Ελληνική κοινωνία η εφαρμογή κοινωνικής ευθύνης από τις ΕΔ, η γνώμη των ερωτηθέντων είναι ότι αυτή παρουσιάζεται μεγάλη καθώς το 76% πιστεύει ότι ενισχύει το πρόσωπο των ΕΔ (Σχήμα 3.15).

Σχήμα 3.15: Αποτελέσματα Ερώτησης «Η εφαρμογή κοινωνικής ευθύνης από τις ΕΔ ενισχύει την αποδοχή τους από την Ελληνική κοινωνία;»

Τέλος, στο ερώτημα εάν ο Έλληνας πολίτης απαιτεί από τις ΕΔ να συμπεριφέρονται κατά τρόπο κοινωνικά υπεύθυνο το 80% (Σχήμα 3.16) υποστηρίζει ότι σε μεγάλο ή πολύ μεγάλο βαθμό ο Έλληνας είναι απαιτητικός απέναντι στις ΕΔ, θεωρώντας ότι είναι υποχρέωση των ΕΔ να συνεισφέρουν στην επίλυση των κοινωνικών προβλημάτων. Αυτή η απαίτηση οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι οι ΕΔ είναι ένας δημόσιος οργανισμός, ο οποίος χρηματοδοτείται από το υστέρημα του ελληνικού λαού και μάλιστα με μεγάλα ποσά για τα ελληνικά οικονομικά δεδομένα και ως εκ τούτου οφείλει να είναι χρήσιμος καθημερινά και όχι μόνο σε μελλοντική πιθανότητα συρράξεως.

Σχήμα 3.16: Αποτελέσματα Ερώτησης «Ο Έλληνας πολίτης απαιτεί από τις ΕΔ να συμπεριφέρονται κατά τρόπο κοινωνικά υπεύθυνο;»

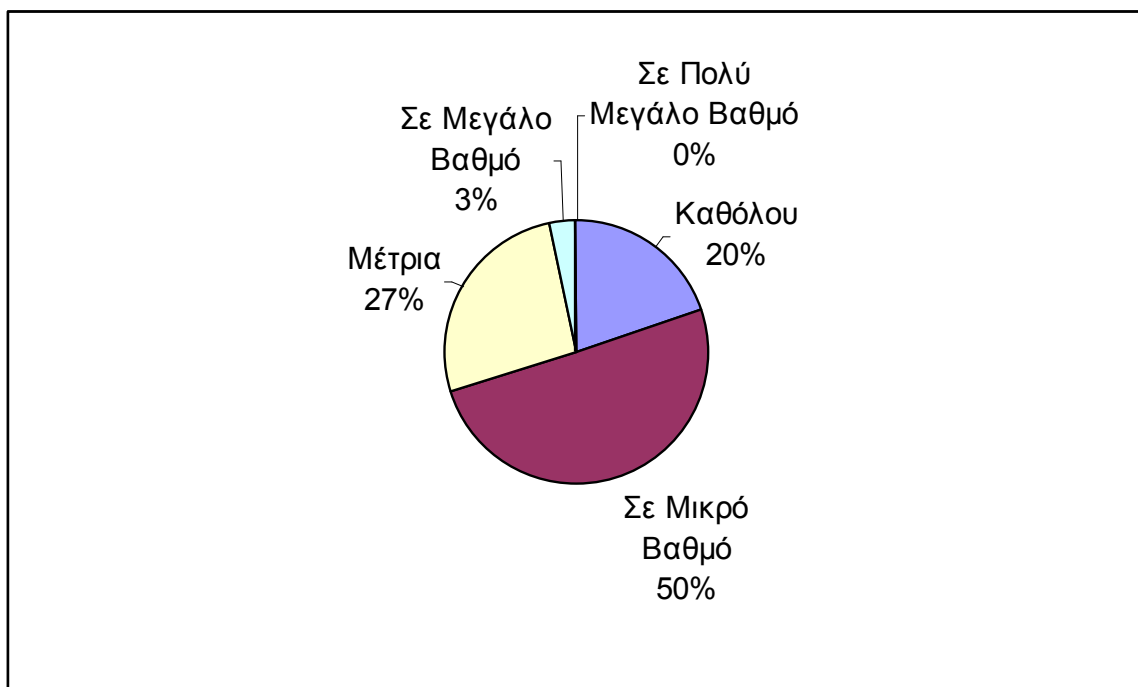

Κοινωνική Ευθύνη ΕΔ προς το Προσωπικό τους

Στο τρίτο μέρος του ερωτηματολογίου γίνεται προσπάθεια να εξεταστεί η κοινωνική ευθύνη των ΕΔ προς το προσωπικό τους, θέτοντας τρία ερωτήματα.

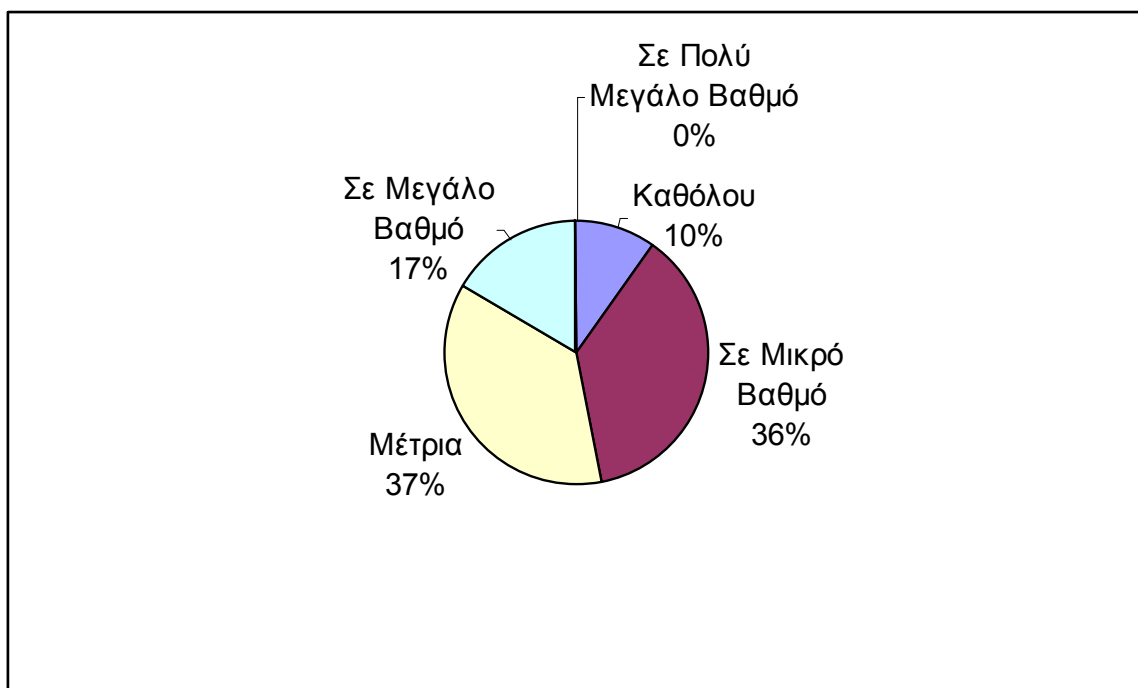
Το πρώτο ερώτημα αφορά στο εάν η κοινωνική ευθύνη των ΕΔ προς το προσωπικό τους εφαρμόζεται με σωστό τρόπο. Τα ποσοστά σ' αυτό το ερώτημα είναι συντριπτικά κατά του τρόπου που εφαρμόζεται η κοινωνική πολιτική των ΕΔ προς τα στελέχη του καθώς το 97% πιστεύει ότι είτε οι πρακτικές αυτές είναι μη ενδεδειγμένες είτε απλά ότι δεν είναι αποτελεσματικές (Σχήμα 3.17). Τα αποτελέσματα αυτά είναι χαρακτηριστικά της αίσθησης που έχουν τα στελέχη για τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονται τα προβλήματά τους από την υπηρεσία, που πολύ απλά θεωρούν ότι δεν είναι δίπλα τους.

Σχήμα 3.17: Αποτελέσματα Ερώτησης «Πιστεύετε ότι η κοινωνική ευθύνη των ΕΔ προς το προσωπικό τους εφαρμόζεται με σωστό τρόπο;»

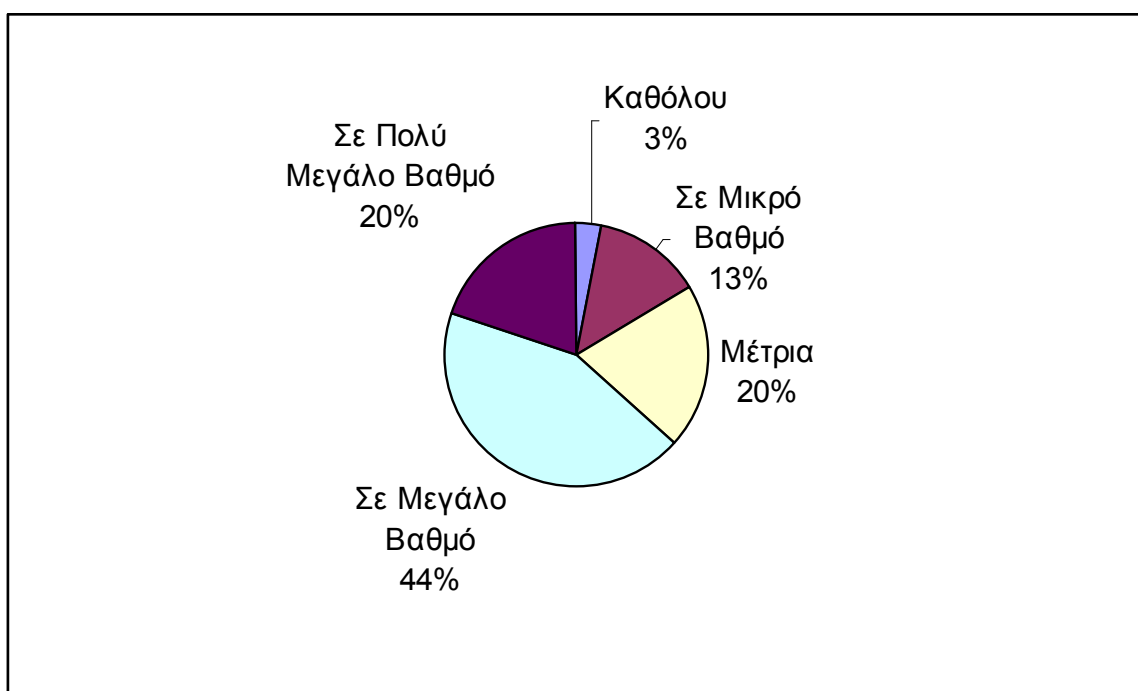
Όσο αφορά με την ύπαρξη ενημέρωσης του προσωπικού των ΕΔ σχετικά με την κοινωνική προσφορά προς αυτό, παρατηρούμε ότι το 46% πιστεύει ότι δεν έχουν επαρκή ενημέρωση για δράσεις που γίνονται υπέρ του, το 37% θεωρεί ότι η ενημέρωση αυτή κινείται σε μέτρια επίπεδα, ενώ μόνο το 17% υποστηρίζει ότι ενημερώνεται επαρκώς (Σχήμα 3.18). Και εδώ τα αποτελέσματα έχουν άμεση σχέση με τα θέματα επικοινωνίας στις τάξεις των ΕΔ. Αυτή τη φορά έχουν να κάνουν με την εσωτερική επικοινωνία που όπως φαίνεται δεν είναι αποτελεσματική.

Σχήμα 3.18: Αποτελέσματα Ερώτησης «Υπάρχει ενημέρωση του προσωπικού των ΕΔ σχετικά με την κοινωνική προσφορά προς αυτό;»

Η τελευταία ερώτηση του τρίτου μέρους του ερωτηματολογίου αφορά στον τρόπο που επηρεάζει τη στάση και τη συμπεριφορά του προσωπικού η εφαρμογή κοινωνικής ευθύνης από τις ΕΔ προς αυτό. Η συντριπτική πλειοψηφία (84%) απαντά σ' αυτό το ερώτημα ότι επηρεάζεται από μέτριο ως πολύ μεγάλο βαθμό θετικά (Σχήμα 3.19). Το εύρημα αυτό δείχνει πόσο σημαντικό θεωρούν τα στελέχη το ενδιαφέρον της υπηρεσίας προς αυτούς και τα προβλήματά τους. Δείχνει περίτρανα ότι αν μη τι άλλο ενέργειες κοινωνικού χαρακτήρα από την υπηρεσία προς τα στελέχη, θα φέρουν θετικότερα αποτελέσματα κυρίως στην υποκίνηση και την αύξηση της αποδοτικότητας της εργασίας των στελεχών.

Σχήμα 3.19: Αποτελέσματα Ερώτησης «Η εφαρμογή κοινωνικής ευθύνης από τις ΕΔ προς το προσωπικό τους επηρεάζει θετικά στη στάση και συμπεριφορά του;»

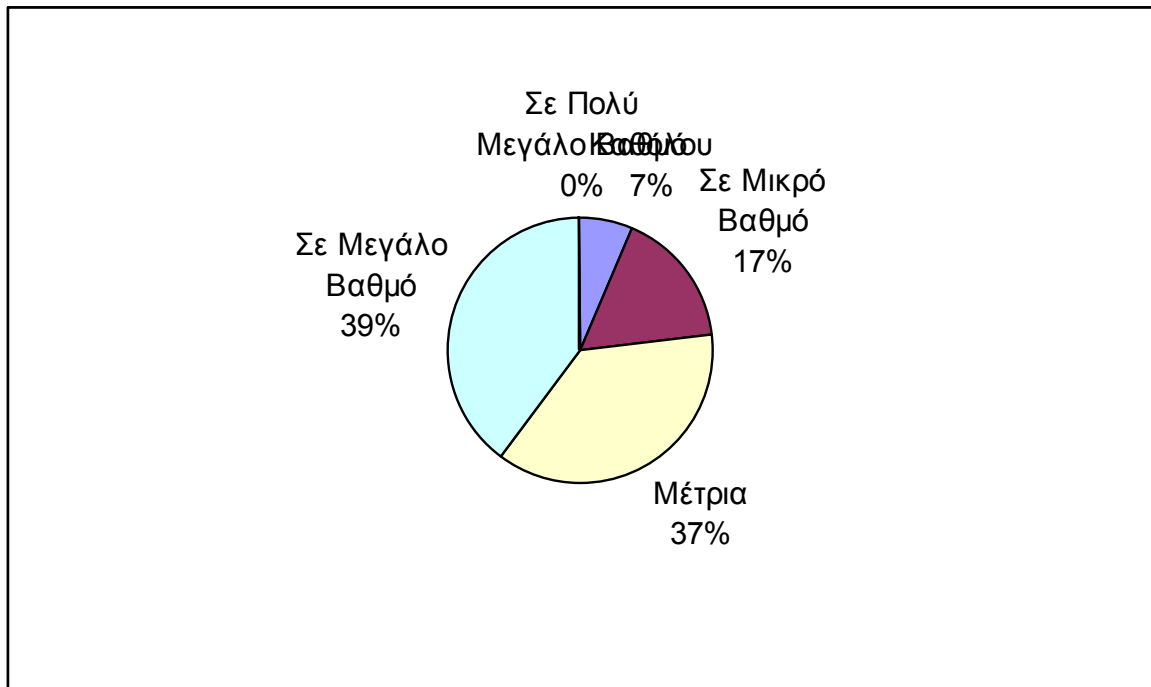

Κοινωνική Ευθύνη ΕΔ Διεθνώς

Στο τέταρτο και τελευταίο μέρος του ερωτηματολογίου γίνεται προσπάθεια να εξεταστεί η κοινωνική ευθύνη των ΕΔ διεθνώς, θέτοντας τέσσερα ερωτήματα.

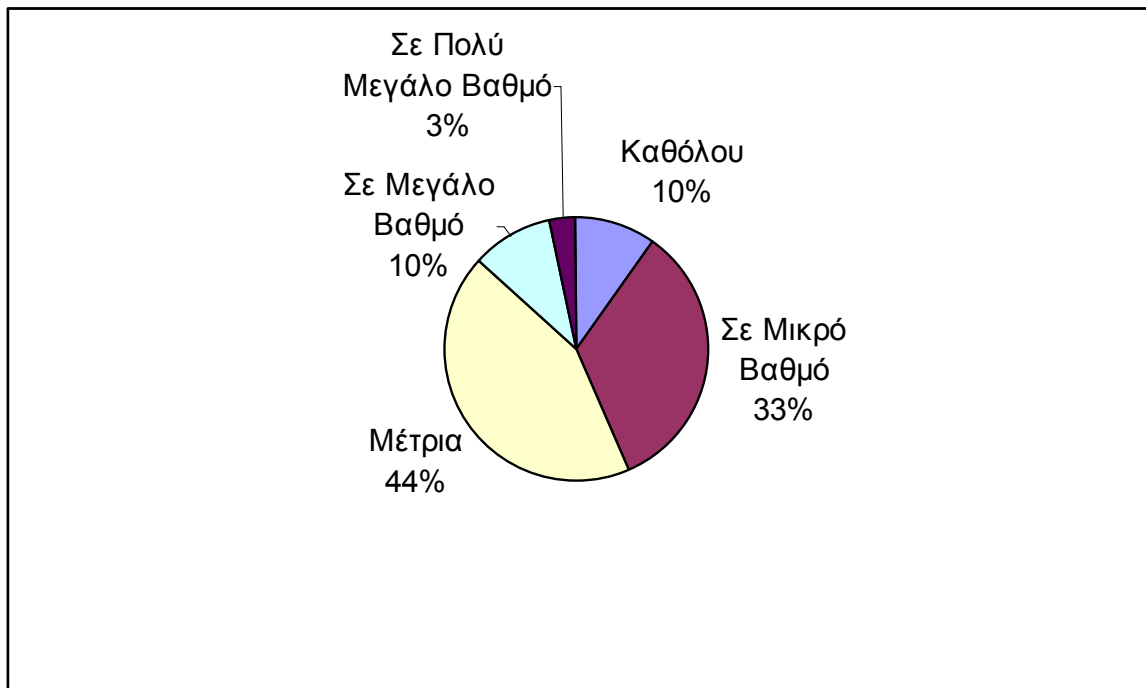
Η πρώτη ερώτηση αφορά στο κατά πόσο η κοινωνική ευθύνη των ΕΔ διεθνώς εφαρμόζεται με σωστό τρόπο. Τα αποτελέσματα εδώ δείχνουν ότι η διεθνής αυτή δράση φαίνεται ότι κινείται προς την σωστή κατεύθυνση καθώς το 76% πιστεύει ότι ασκείται καλά έως πολύ καλά (Σχήμα 3.20), σε αντίθεση με τον τρόπο άσκησης της κοινωνικής ευθύνης είτε προς την ελληνική κοινωνία είτε προς το προσωπικό της. «Έξω πάμε καλά», θα μπορούσε να είναι η κατάλληλη έκφραση και αυτό είναι πολύ σημαντικό για την γενικότερη προβολή της χώρας διεθνώς.

Σχήμα 3.20: Αποτελέσματα Ερώτησης «Πιστεύετε ότι η κοινωνική ευθύνη των ΕΔ διεθνώς εφαρμόζεται με σωστό τρόπο;»

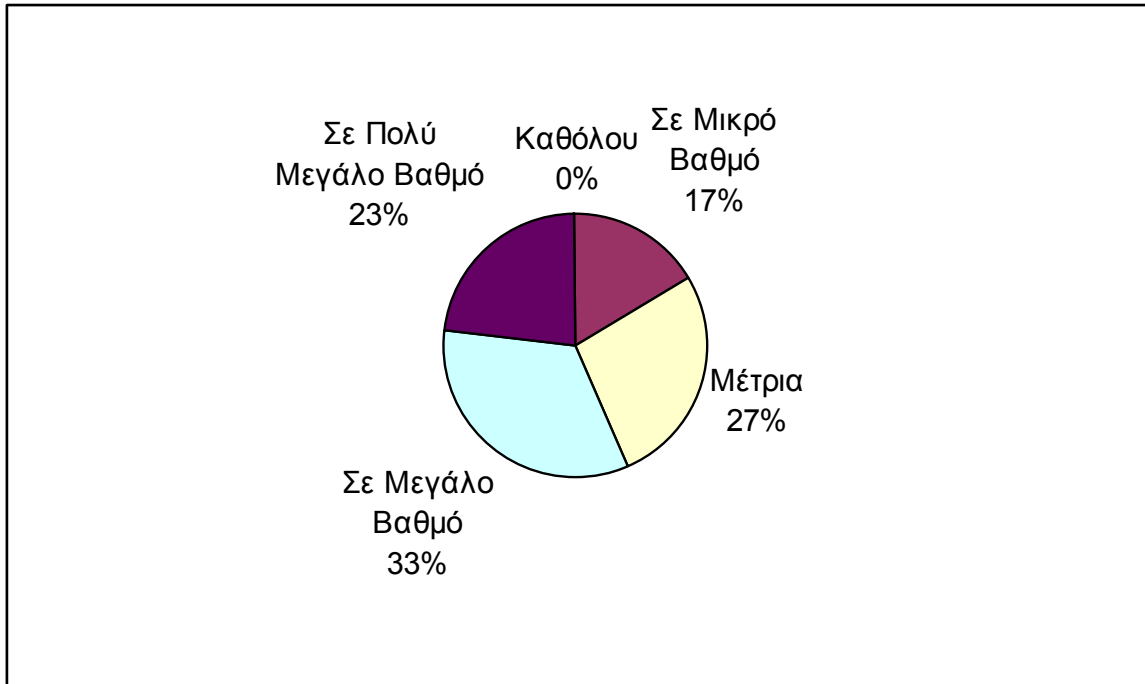
Στη δεύτερη ερώτηση εάν υπάρχει επαρκής προβολή της δράσης αυτής, τα αποτελέσματα ακολουθούν την τάση όλων των ερωτήσεων που αφορούν την επικοινωνία στις ΕΔ. Θεωρείται λοιπόν ως μη επαρκής η προβολή της διεθνούς κοινωνικής δράσης των ΕΔ (Σχήμα 3.21).

Σχήμα 3.21: Αποτελέσματα Ερώτησης «Υπάρχει επαρκής προβολή της δράσης αυτής;»

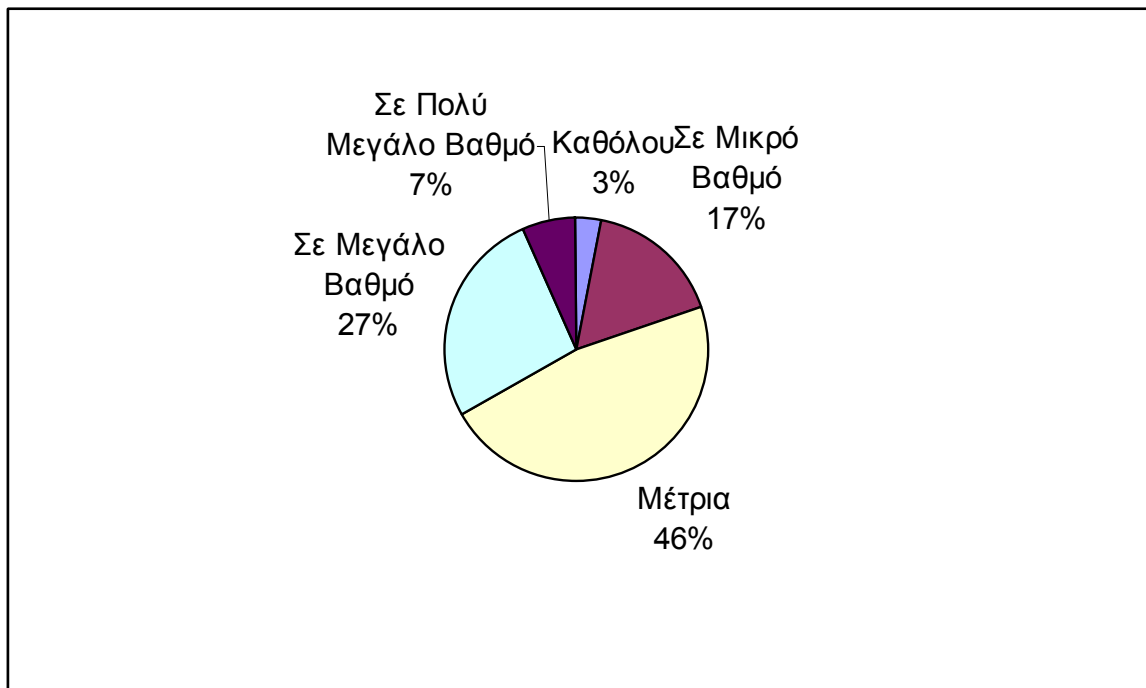
Η τρίτη ερώτηση αφορά στο κατά πόσο η διεθνής κοινωνική προσφορά των ΕΔ εξυπηρετεί τα συμφέροντα της Ελλάδας. Το 83% υποστηρίζει ότι η δράση αυτή έχει μέτρια έως πολύ μεγάλη συνεισφορά στην εξυπηρέτηση των συμφερόντων της χώρας (Σχήμα 3.22). Είναι απολύτως θετικό ότι αναγνωρίζεται από τα στελέχη ότι με το να προσφέρουν σε κοινωνικό επίπεδο διεθνώς οι ΕΔ, εξυπηρετούν τα συμφέροντα της Ελλάδας, καθώς έτσι ενισχύεται η αφοσίωση των στελεχών προς αυτή τη κατεύθυνση.

Σχήμα 3.22: Αποτελέσματα Ερώτησης «Πιστεύετε ότι η διεθνής κοινωνική προσφορά των ΕΔ εξυπηρετεί τα συμφέροντα της Ελλάδας;»

Η τελευταία ερώτηση του τελευταίου μέρους του ερωτηματολογίου αφορά στο κατά πόσο η διεθνής κοινωνική προσφορά των ΕΔ αναγνωρίζεται από τη διεθνή κοινότητα. Οι μισοί σχεδόν ερωτηθέντες (47%) δείχνουν να είναι προβληματισμένοι όσο αφορά με την αναγνώριση που τυγχάνει η προσφορά των ΕΔ στο διεθνές επίπεδο. Είναι λογικό αυτό γιατί παρόλο που υπάρχει σημαντική δράση των ΕΔ στο εξωτερικό, δεν φαίνεται να έχει απτά αποτελέσματα σχετικά με την ικανοποίηση εθνικών θεμάτων από τη διεθνή κοινότητα.

Σχήμα 3.23: Αποτελέσματα Ερώτησης «Πιστεύετε ότι η διεθνής κοινωνική προσφορά των ΕΔ αναγνωρίζεται από τη διεθνή κοινότητα;»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο : Συμπεράσματα – Προτάσεις

"Οι διοίκηση επιχειρήσεων είναι παραπάνω από διοίκηση μέσα στην επιχείρηση, συμπεριλαμβάνει κοινωνικές ευθύνες, συχνά υψηλής προτεραιότητας και δαπανηρές για την εταιρία"(Richard Eells)

Συνοψίζοντας τα ευρήματα της έρευνας που διενεργήθηκε, θα μπορούσαμε να πούμε ότι τα συμπεράσματα είναι λογικά και σε πολλές περιπτώσεις τα αναμενόμενα.

Πρώτα απ' όλα υπάρχει μια αποδοχή ότι η κοινωνική ευθύνη αποτελεί ή πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα πλέον στις ΕΔ. Παρόλα αυτά διαπιστώνεται ότι η πολιτική που ακολουθείται στον τομέα αυτό δεν είναι η πλέον κατάλληλη, ενώ η στήριξη της ηγεσίας των ΕΔ σε πρωτοβουλίες κοινωνικής δράσης είναι περιορισμένη. Επίσης πιστεύεται ότι η εφαρμογή της κοινωνικής ευθύνης επηρεάζει αρνητικά σε κάποιο βαθμό την προσπάθεια βελτίωσης της επιχειρησιακής ετοιμότητας των ΕΔ. Από την άλλη μεριά υποστηρίζεται ευρέως ότι η προσφορά των ΕΔ προς την κοινωνία δεν προβάλλεται επαρκώς με αποτέλεσμα ο Έλληνας πολίτης να μη γνωρίζει το έργο το οποίο επιτελείται. Αναγνωρίζεται από την συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων ότι η τάση για κοινωνική προσφορά θα είναι αυξητική τα επόμενα χρόνια καθώς ο Ελληνικός λαός απαιτεί από τις ΕΔ να συμπεριφέρονται κοινωνικά υπεύθυνα. Ταυτόχρονα επίσης πιστεύεται ότι η κοινωνική δράση των ΕΔ βρίσκει θετική αποδοχή στα μάτια των Ελλήνων, οι οποίοι τοποθετούν τις ΕΔ στην κορυφή των πλέον αποδεκτών οργανισμών στην Ελληνική κοινωνία.

Όσο αφορά την πολιτική κοινωνικής ευθύνης προς το εσωτερικό των ΕΔ, δηλαδή προς το ανθρώπινο προσωπικό αυτών, η γενική αίσθηση είναι ότι αυτή δεν εφαρμόζεται με τον σωστό τρόπο. Ακόμα και όταν γίνονται κάποιες θετικές προς το προσωπικό ενέργειες αυτές δεν επικοινωνούνται με τον κατάλληλο τρόπο με αποτέλεσμα να μη γίνονται ευρέως γνωστές. Γενικά πιστεύεται ότι μια σωστή και ανθρωποκεντρική πολιτική θα επηρεάσει σημαντικά προς τη θετική κατεύθυνση τη στάση, τη συμπεριφορά, το ηθικό και τελικά την αποτελεσματικότητα του προσωπικού.

Τέλος, διαπιστώθηκε από την έρευνα ότι η κοινωνική ευθύνη των ΕΔ διεθνώς, κυρίως υπό τη μορφή ειρηνευτικών αποστολών και ανθρωπιστικής βοήθειας, εφαρμόζεται

με ικανοποιητικό τρόπο και ότι εξυπηρετεί τα εθνικά μας συμφέροντα. Παρ'όλα αυτά όμως πιστεύεται ότι δεν υπάρχει επαρκής προβολή της δράσης αυτής τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό με αποτέλεσμα στο μεν εσωτερικό να μην γίνεται γνωστή στους Έλληνες πολίτες, στο δε εξωτερικό να μην αναγνωρίζεται αρκετά και να μην αποκομίζουμε σημαντικά οφέλη κυρίως όσο αφορά στην επίλυση προβλημάτων μας με άλλες χώρες.

Στην προσπάθεια βελτίωσης των επιδόσεων των ΕΔ στον ευαίσθητο τομέα της κοινωνικής ευθύνης, παρατίθεται μια πρόταση που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως ένας οδηγός ενεργειών από τα διάφορα ιεραρχικά κλιμάκια των ΕΔ κατά την κοινωνική τους εμπλοκή.

Πίνακας 4.1: Απαραίτητες Ενέργειες από διάφορα κλιμάκια των ΕΔ κατά την κοινωνική εμπλοκή.

Ομάδα Οργανισμού	Απαραίτητη Ενέργεια
Ανώτατη Διοίκηση	Βελτίωση της αλληλεπίδρασης με το περιβάλλον και τις εισερχόμενες πληροφορίες από αυτό
	Ανάπτυξη οργανωσιακής φιλοσοφίας, αφοσίωσης και στρατηγικής
	Ίδρυση κατάλληλων οργανωσιακών δομών στον τομέα των κοινωνικών θεμάτων
	Δέσμευση πόρων για κοινωνικές δράσεις
	Αναθεώρηση των προσδοκιών απόδοσης και των αμοιβών
Επιτελείς	Βελτίωση της αλληλεπίδρασης με το περιβάλλον και τις εισερχόμενες πληροφορίες από αυτό
	Αξιολόγηση των εισερχόμενων πληροφοριών και υποβολή προτάσεων δράσης
	Επικοινωνία των πληροφοριών κοινωνικού περιεχομένου σε ολόκληρο τον οργανισμό
	Ανάπτυξη κοινωνικών ελέγχων για την αξιολόγηση του οργανισμού και την ανάδραση
Μονάδες	Βελτίωση της αλληλεπίδρασης με το περιβάλλον και τις εισερχόμενες πληροφορίες από αυτό

	Αναθεώρηση λειτουργικών διαδικασιών για συμμόρφωση με τη νέα φιλοσοφία και πολιτική
	Χρησιμοποίηση πόρων σε κοινωνικές δράσεις
	Αξιολόγηση και αναφορά αποτελεσμάτων στη διοίκηση

Ήταν πριν 36 χρόνια όταν το περιοδικό New York Times δημοσίευσε το άρθρο του Milton Friedman "The Social Responsibility of Business Is to Increase Its Profits", το οποίο παραμένει ως ένα από τα πιο σημαντικά και περισσότερο αναπαραχθέντα άρθρα στην ιστορία των business schools. Ο Friedman υποστηρίζει ότι οι επιχειρήσεις βασικά δεν έχουν άλλη ευθύνη από την αύξηση των κερδών των μετόχων, οι οποίοι μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν με τον τρόπο που αυτοί νομίζουν καλύτερο. Από την άλλη μεριά, οι κυβερνήσεις και οι κοινότητες μπορούν να χρησιμοποιήσουν τους φόρους απ' αυτά τα κέρδη για κοινωνικούς σκοπούς. Στην περίπτωση των Ενόπλων Δυνάμεων και τον παραλληλισμό τους με επιχείρηση, μπορούμε να πούμε ότι τα κέρδη από τη λειτουργία τους είναι η παρεχόμενη προστασία και η ασφάλεια της Χώρας από εξωτερικούς κινδύνους και οι ωφελούμενοι από αυτά είναι η κυβέρνηση και όλοι οι Έλληνες πολίτες, καθώς οι ΕΔ ως κρατικός οργανισμός υπάρχει για να τους υπηρετεί. Κατά τον Friedman λοιπόν, η μοναδική ευθύνη των ΕΔ πρέπει να είναι η διατήρηση και ενίσχυση αυτής της προστασίας και ασφάλειας. Κατόπιν, η κυβέρνηση και ο ελληνικός λαός θα χρησιμοποιήσουν αυτά τα κέρδη ως το απαραίτητο εκείνο υπόβαθρο για την ανάπτυξη της Ελλάδας και την ευημερία των πολιτών της. Επαγωγικά λοιπόν, σύμφωνα με τη θεωρία του Friedman, οι ΕΔ δεν πρέπει να εμπλέκονται με θέματα κοινωνικής ευθύνης, καθώς είναι ένα πεδίο για το οποίο έχει αρμοδιότητα η κυβέρνηση. Οι ισχυρισμοί του Νομπελίστα οικονομολόγου Friedman στην καλύτερη περίπτωση, κατά την άποψή μου, δεν εκφράζουν κατά απόλυτο βαθμό την πραγματικότητα.

Ζούμε σε μια εποχή όπου απόψεις όπως αυτές του Friedman έχουν αρχίσει να αποτελούν τη μειοψηφία. Το βασικό χαρακτηριστικό της εποχής μας είναι η ταχύτατη διάδοση των πληροφοριών. Αυτό σημαίνει ότι κάθε δράση ή μη δράση μιας εταιρίας και πιο συγκεκριμένα των Ενόπλων Δυνάμεων είναι άμεσα διαθέσιμη σε όλο τον κόσμο να τη δει. Κάθε καλή ή κακή ενέργεια, σωστή ή λανθασμένη απόφαση γίνεται γνωστή στη κοινωνία, η οποία είναι ο αποδέκτης όλων όσων συμβαίνουν γύρω μας και φυσικά ο

τελικός κριτής. Δε θα έπρεπε λοιπόν να δείξουμε μεγαλύτερη ευαισθησία στην προσέγγιση της και τελικά ικανοποίησή της;

Κάποιος μπορεί εύλογα να αναρωτηθεί για ποιόν λόγο να δαπανήσουμε χρόνο και πόρους για την κοινωνική ευθύνη, ειδικά σε μια εποχή όπου και τα δυο είναι σε δυσέμερα. Γιατί να ασχολούμαστε με την τοπική κοινωνία ή με διάφορες κοινότητες και λαούς ανά τον κόσμο όταν η αποστολή μας είναι άλλη, και μιλώντας για τις Ένοπλες Δυνάμεις, αυτή είναι η προστασία της εδαφικής κυριαρχίας της Ελλάδας. Όταν ακούω τέτοιους προβληματισμούς στο μυαλό μου έρχονται όχι ένας αλλά τρεις βασικοί λόγοι για τους οποίους πρέπει να εντάξουμε στο κέντρο των δραστηριοτήτων μας ως Ένοπλες Δυνάμεις την κοινωνική δράση.

Ο πρώτος λόγος είναι ότι απλά είναι “the right thing to do”. Ζούμε σε ένα κόσμο όπου ο μισός πληθυσμός ζει με 2\$ την ημέρα, όπου ένα δισεκατομύριο άνθρωποι δεν γνωρίζουν ανάγνωση και γραφή, όπου 1,5 δισεκατομύριο άνθρωποι ποτέ τους δεν ήπιαν ένα καθαρό ποτήρι νερό. Ειδικότερα στην Ελλάδα του 2006 υπάρχουν ακόμη περιοχές και άνθρωποι που δεν έχουν πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη, στην εκπαίδευση, στις μεταφορές, στη διασκέδαση, στην επικοινωνία. Οι Ένοπλες Δυνάμεις λόγω της φύσης τους βρίσκονται σε αυτές τις περιοχές, βρίσκονται κοντά σε τέτοιους ανθρώπους και ίσως σε ορισμένες περιπτώσεις να είναι η μοναδική μορφή εξουσίας παρούσα. Μαζί λοιπόν με την πανελλαδική και όχι μόνο παρουσία και την συγκέντρωση δύναμης που έχουν συμβαδίζει και πανελλαδική ευθύνη για την κοινωνία.

Ο δεύτερος λόγος για τον οποίο πρέπει να εντάξουμε στο κέντρο των δραστηριοτήτων μας ως Ένοπλες Δυνάμεις την κοινωνική δράση είναι ότι αυτό είναι «the smart thing to do». Αποτελεί βεβαιότητα ότι αργά ή γρήγορα ο Ελληνικός λαός θα απαιτεί να γνωρίζει, να ελέγχει αλλά και να υποδεινώνει όλο και περισσότερο το έργο των Ενόπλων Δυνάμεων. Όσοι ασχολούνται με το χώρο της άμυνας γνωρίζουν καλά ότι όλες αυτές οι ατομικές και συλλογικές προσπάθειες που λαμβάνουν χώρα από το ανθρώπινο δυναμικό των ΕΔ για να προσφερθεί τελικά στους Έλληνες πολίτες το προϊόν των ΕΔ που είναι η ασφάλεια της Ελλάδας, είναι δύσκολο να προβληθούν και παραμένουν άγνωστες από την ελληνική κοινωνία. Πως είναι δυνατόν για παράδειγμα να γνωρίζει ο Ελληνικός λαός τις προσπάθειες που καταβάλουν ο διοικητής και το προσωπικό του για να προετοιμάσουν και να διατηρήσουν την επιχειρησιακή ετοιμότητα της Μονάδας τους; Πως μπορεί να

προβληθεί αυτή η προσπάθεια όταν ο πόλεμος για τον οποίο προετοιμάζονται δεν έρχεται (και καλώς που δεν έρχεται); Πάντως μόνο με τις παρελάσεις στις Εθνικές επετείους αυτό δεν μπορεί να επιτευχθεί. Από τη μια μεριά έχουμε λοιπόν τη μη δυνατότητα προβολής των κόπων του προσωπικού και από την άλλη μεριά βλέπουμε την κατά καιρούς δυσφήμιση των ΕΔ από περιστατικά που είναι σίγουρο ότι θα συμβούν σε ένα ζωντανό οργανισμό όπως είναι οι ΕΔ. Όλα αυτά θα οδηγήσουν την κοινωνία να τηρεί μια στάση επιφυλακτική και γιατί όχι επικριτική απέναντι στις ΕΔ, θα αυξήσουν την τάση για έλεγχο και παρεμβάσεις στο χώρο των ΕΔ, θα κάνουν τους πολίτες πιο απαιτητικούς καθώς θα πιστεύουν ότι δε συντελείται έργο στις ΕΔ. Αυτή η ίδια νοοτροπία πιθανόν να περάσει σαν ντόμινο και στα στελέχη των ΕΔ εφόσον δεν υπάρχει ανάλογη μέριμνα για αυτούς από την υπηρεσία. Η ιδέα λοιπόν είναι «δώσε εσύ πριν στο ζητήσουν» ή «η προ-δράση είναι καλύτερη από την αντίδραση». Εάν υπάρχει κοινωνική μέριμνα για τους πολίτες αλλά και τα στελέχη των ΕΔ, τότε θα γίνει πιο ορατή η ύπαρξη των ΕΔ και θα κατανοηθεί καλύτερα το έργο τους.

Τέλος, ο τρίτος καλός λόγος για κοινωνική δράση είναι προέκταση του δευτέρου και αφορά στην επιθυμία όλων των κοινωνικών εταίρων, συμπεριλαμβανομένων και των εργαζομένων στις ΕΔ, να υπάρχει κοινωνική προσφορά από μέρους των ΕΔ, καθώς επίσης και η αναγνώριση τέτοιων δράσεων από την κοινωνία γενικότερα. Γνωρίζουμε καλά ότι οι ΕΔ έχουν τα μέσα για να ασκήσουν κοινωνικό έργο, διαθέτουν δηλαδή το ανθρώπινο δυναμικό, τις υποδομές, τα μηχανήματα, τις γνώσεις - εξειδίκευση και το κεφάλαιο, γιατί λοιπόν να μην αξιοποιηθούν για το καλό της κοινωνίας; Όπως υποστηρίζει και ο Davis (1973) "Business have the resources" και "Let business try". Με αυτό τον τρόπο οι ΕΔ θα τύχουν της πλήρους αναγνώρισης των πολιτών, θα μειωθούν οι αρνητικές κρίσεις και θα αποκατασταθεί η προεξέχουσα θέση τους στην Ελληνική κοινωνία η οποία κλωνίζεται τον τελευταίο καιρό. Επιπρόσθετα, εφόσον συντελείται κοινωνικό έργο από τις ΕΔ, το προσωπικό τους θα απολαμβάνει την ηθική ικανοποίηση από την προσφορά προς τους συνανθρώπους του και έτσι το ηθικό του θα είναι υψηλό, κάτι που είναι ή πρέπει να είναι το πρώτο ζητούμενο στο στράτευμα.

Πρόσφατα, σε μια συνέντευξή του ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας δήλωσε τα εξής: «... στόχος μας είναι σταδιακά, η μείωση των δαπανών προς τα εξοπλιστικά προγράμματα και η αύξηση, αν θέλετε, της κοινωνικής αποστολής των Ενόπλων Δυνάμεων. Γιατί θεωρώ ότι οι Ένοπλες Δυνάμεις πρέπει να είναι μέσα στην κοινωνία. Θέλουμε, λοιπόν, να

στραφούμε προς αυτή την κατεύθυνση, σταδιακά, αργά, σταθερά χωρίς να χάσουμε βεβαίως το αξιόμαχο των Ενόπλων Δυνάμεων. Για αυτό ακριβώς και θέλω να σας πω ότι η επένδυση πλέον στην εθνική άμυνα, είναι επένδυση στην ειρήνη. Δεν είναι επένδυση σε πόλεμο. Είναι επένδυση στον ανθρώπινο παράγοντα.» Είναι πλέον ολοφάνερη η νέα φιλοσοφία της ηγεσίας των ΕΔ, η προτεραιότητα που δίνεται στον κοινωνικό ρόλο των ΕΔ.

Οι ΕΔ υπάρχουν στην Ελλάδα από συστάσεως του Ελληνικού Κράτους. Όλα αυτά τα χρόνια έχουμε μάθει ότι η κοινωνική ευθύνη αποτελεί μια διαχρονική υποχρέωση αλλά και αξία η οποία μπορεί να κάνει την σημαντική διαφορά στον τρόπο λειτουργίας των ΕΔ, μπορεί να επηρεάσει θετικά το ανθρώπινο δυναμικό της, την Ελληνική Κοινωνία, τις διεθνείς σχέσεις της Ελλάδας και τελικά να συμβάλλει στη γενικότερη βελτίωση των ΕΔ καθώς και της ευημερία της Ελλάδας. Ακόμα έχουμε να μάθουμε πολλά. Προς αυτούς που υπηρετούν στις ΕΔ και κυρίως στα στελέχη που δεν έχουν ξεκινήσει ακόμα το ταξίδι μέσα στην κοινωνική προσφορά και προβληματίζονται επειδή δεν έχουν την τέλεια στρατηγική ή όλες τις απαντήσεις στα ερωτήματα γύρω από το τι πρέπει να κάνουν, ταπεινά προσφέρω την ακόλουθη συμβουλή: Μην περιμένετε για το τέλειο, μην καθυστερείτε μέχρι να μαζέψετε όλα τα κομμάτια μαζί, μην ανησυχείτε εάν πιθανόν δεν υπάρχουν γραμμένες διαταγές ή σχέδιο κοινωνικής δράσης από τους προϊσταμένους σας. Πάρτε πρωτοβουλίες, ξεκινήστε το ταξίδι και συνεχίστε το. Γιατί τελικά όλα αυτές οι ενέργειες κινούνται γύρω από την έννοια της ηθικής. Και όπως μας έχει διδάξει ο Σωκράτης ηθική δεν είναι μόνο να υπακούμε και να πράττουμε ότι μας λέει ο νόμος αλλά πολύ περισσότερο από αυτό. Και όπως συμπληρώνει ο Αριστοτέλης η ηθική είναι σκληρή δουλειά που καθορίζεται από απλούς πρακτικούς ανθρώπους κοινής λογικής, και όχι από έμφυτους, μοναστικούς ειδικούς με το μυαλό τους σε έναν μακρινό και αυστηρό κόσμο.

ΠΗΓΕΣ

A. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

(Ξενόγλωσση)

- Davis Keith and Blomstrom L. Robert (1974), "Business and Society: Environment and Responsibility", *Mc Graw-Hill*.
- Hatcher Tim (2002), "Ethics and HRD", Perseus.
- Herbert D. Doan, (1969), "Controlling Society's Weeds", *Chemical Engineering Progress*.
- James E. Post, William C. Frederick, Anne T. Lawrence and James Weber, (1996), "Business and society: Corporate Strategy, Public Policy, Ethics", *McGraw-Hill*.
- P. M. Blau and W. R. Scott, (1962), "Formal Organizations: A Comparative Approach", *San Francisco: Chandler*.
- Peter Schwartz and Blair Gibb, (1999), "When Good Companies Do Bad Things: Responsibility and Risk in an Age of Globalization", *John Wiley and Sons*.
- Preston E. Lee and Post E. James (1975), "Private Management and Public Policy: The Principle of Public Responsibility", *Prentice-Hall*.
- Robert C. Solomon, (1994), "The New World of Business: Free Enterprise in the Global 1990s", *Rowman & Littlefield Publishers*.
- Sims R. Ronald (2003), "Ethics and Corporate Social Responsibility: Why Giants Fall", *Praeger*.
- Thornton Bradshaw and David Vogel, (1981), "Corporations and their Critics: Issues and Answers on the Problems of Corporate Social Responsibilities", *Mc Graw-Hill*.

(Ελληνική)

- Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, (2001), "Το Πράσινο Βιβλίο: Προώθηση του Ευρωπαϊκού Πλαισίου για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη"
- Νικόλαος Διον. Κουλουγλιώτης, (1992), "Επιχείρηση και Κοινωνία: Ο Κοινωνικός Χαρακτήρας της Επιχείρησης", *Σύγχρονη Εκδοτική*.
- Σ. Παπασπηλιόπουλος, (1982), "Οικολογία και Περιβάλλον".
- Πιπερόπουλος, Γ. «ΕΞΑΡΤΗΣΕΙΣ- Αλκοολισμός, Ναρκωτικά» ΓΕΣ/ΔΥΓ, Αθήνα 1997
- Τζεφ Μάλγκαν, (1999), "Αλληλένδεση: Η Ευθύνη, η Ελευθερία, οι Επιχειρήσεις και η Εξουσία στον Αιώνα που Ανατέλλει", *Καστανιώτη*.

B. ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

- Alvaro J. de Regili, "Corporate Social Responsibility without Living Wages is Irresponsible and Unsustainable", *TLWNSI Issue Brief*, Jul 2003
- Alvaro J. de Regili "Corporate Social Responsibility, Still an Infant Discipline", *TLWNSI Issue Brief*, Mar 2003.
- BAE Systems, "Corporate Social Responsibility Report 2003".
- Business in the Community-Ireland, "The First-Ever Survey of Consumer Attitudes in Ireland Towards Corporate Responsibility", Dec 2002.
- Carly Fiorina, "Invention for the Common Good", Spring 2004.
- Charles B. McCoy, quoted in *Company and Community*, Wilmington, Del.: E. I. de Nemours & Company, n. d., p. 33.
- Curtis C. Verschoor and Elizabeth A. Murphy, "Financial Performance of Large U.S Firms and Those with Global Prominence: How Do the Best Corporate Citizens Rate?", *Business and Society Review*, (Fall 2002), 371-380.
- Coy G. Eklund, "Corporate Responsibility and Minority Economic Development".
- Debold Elizabeth, "The Business of Saving the World", What is Enlightenment? *Press, Issue 28* March-May 2005.
- Deborah Doane, "The Myth CSR", Fall 2006.
- Erkki Liikanen Member of the European Commission, responsible for Enterprise and the Information Society, "Corporate Social Responsibility: the way forward", *Speech to EU Multi-Stakeholder Forum on CSR*, Brussels, 29 June 2004.
- Fleishman-Hillard "Rethinking Corporate Social Responsibility: National Consumers League Study", *Fleishman-Hillard International Communications* 2005.
- Hemsley Steve, "Who's Responsible?", *PR Week*, 12 Aug 2005.
- Henry Ford II, "Business, the Environment and the Quality of Life", *speech delivered before the Harvard Business School Public Affairs Forum, Boston, Mass.*, (Dec 2, 1969).
- Howard Stock, "CEOs Scrimp on Social Programs Despite Investor Interest", *Investor Relations Business*, (Oct 2002).
- Gérard Fonteneau, "Corporate Social Responsibility: Envisioning its Social Implications", *TLWNSI Issue Brief*, Oct 2003.
- Golin Harris "Doing Well By Doing Good 2005: The Trajectory of Corporate Citizenship in American Business", www.golinharris.com

- Jérôme Ballet and Damien Bazin, "Firms and their Responsibility towards Nature", *Journal of Social Sciences*, 31-38, 2005.
- John Kotter and James Haskett, "Responsibility and Success", *The Economist*, June 6, 1992.
- Keith Davis, "The Case for and Against Business Assumption of Social responsibility", *Academy of Management Journal* (June 1973), 312-22.
- Kevin Brady, Wylie Thomas, Jennifer Clipsham and Malcolm Smith "Corporate Social Responsibility: Lessons Learned", *Interdepartmental Working Group on Corporate Social Responsibility, Natural Resources Canada*.
- Kristin B. Backhaus, Brett A. Stone and Karl Heiner, "Exploring the Relationship between Corporate Social Performance and Employer Attractiveness", *Business and Society Review* 41, no. 3 (2002), 292-318.
- M. Friedman, "The Social Responsibility of Business is to Profits", *New York Times Magazine*, (September, 1970).
- Mark Kramer & John Kania "Changing the Game", Spring 2006.
- Myriam Cardozo Brumii "Governments and Non-governmental Organizations vis-à-vis Corporate Social Responsibility", *TLWNSI Issue Brief*, Jun 2003.
- R. A. Buchholtz and S. B. Rosenthal, *Business Ethics, Upper Saddle River, N. J.: Prentice Hall*, (1998).
- Richard Eells, "Beyond the Golden Rule", *Columbia Journal of World Business*, July-August 1967, p.87.
- S. P. Sethi, "Dimensions of Corporate Social Performance: An Analytical Framework", *California Management Review* 17, no. 3 (1975), 58-64
- Taylor Nelson Sofres, "Investing in Responsible Business: The 2003 Survey of European Fund Managers, Financial Analysts and Investors Relations Officers", *CRS Europe, Deloitte, Euronext*.
- Timothy M. Devinney, Patrice Auger, Giana Eckhardt, & Thomas Birtchnell "The Other CSR", Fall 2006.
- Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, "Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη στην Ελλάδα: Θέματα και Προοπτικές"
- Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, (Μάρτιος 2006), "Ανακοίνωση Της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή Πραγμάτωση της Εταιρικής Σχέσης για τη Μεγέθυνση και την

Απασχόληση: Να Γίνει η Ευρώπη Πόλος Αριστείας στον Τομέα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης”

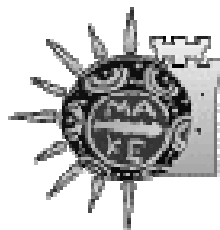
- ΟΤΕ, “Κοινωνικός Απολογισμός 2005”

Γ. ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

- <http://www.kpmg.hu>
- <http://www.fgi.org.gr> (Δικτυακός τόπος ΣΕΒ)
- <http://www.csreurope.org> (Δικτυακός τόπος European Business Network for CSR)
- <http://www.ote.gr> (Δικτυακός τόπος ΟΤΕ)
- <http://www.delta.gr> (Δικτυακός τόπος ομίλου Δέλτα)
- <http://www.titan.gr> (Δικτυακός τόπος ομίλου Τιτάν)
- <http://www.eurobank.gr> (Δικτυακός τόπος ΕFG Eurobank-Ergasias)
- <http://www.alpha.gr> (Δικτυακός τόπος Alpha Bank)
- <http://www.intracom.gr> (Δικτυακός τόπος Intracom)
- <http://www.rand.org> (Δικτυακός τόπος Research and Development institute)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 'Α'

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ (ΕΔ)

Η παρούσα έρευνα διεξάγεται από φοιτητή του Δ' Εξαμήνου του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση Επιχειρήσεων (M.B.A Executive), του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, στο πλαίσιο της διπλωματικής του εργασίας. Στόχος του είναι η διερεύνηση των απόψεων των στελεχών των ΕΔ σχετικά με την κοινωνική ευθύνη των ΕΔ τόσο ως προς την Ελληνική και Διεθνή κοινωνία αλλά και ως προς τα ίδια τα στελέχη.

Η έρευνα είναι απολύτως ανώνυμη και θα χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για ακαδημαϊκούς λόγους.

Επιλέξτε μια απάντηση σε κάθε ερώτηση. Εάν αλλάξετε γνώμη, απλά επιλέξτε μια διαφορετική απάντηση για την συγκεκριμένη ερώτηση.

Δεν υπάρχει σωστή ή λανθασμένη απάντηση. Μας ενδιαφέρει η αντίληψη σας για το πώς έχουν τα πράγματα αυτή τη στιγμή.

	Καθόλου	Σε μικρό βαθμό	Μέτρια	Σε μεγάλο βαθμό	Σε Πολύ μεγάλο βαθμό
ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΕΔ					
1. Πιστεύετε ότι μια από τις προτεραιότητες για τις ΕΔ πρέπει να αποτελεί η ευθύνη προς την κοινωνία;	☐	☐	☐	☐	☐
2. Πιστεύετε ότι η πολιτική που ακολουθείται από τις ΕΔ όσο αφορά την κοινωνική ευθύνη είναι η σωστή;	☐	☐	☐	☐	☐

3. Πιστεύετε ότι η ηγεσία των ΕΔ στηρίζει πρωτοβουλίες των διοικήσεων για εφαρμογή της κοινωνικής ευθύνης των ΕΔ;

4. Υπάρχουν διαταγές και διαδικασίες σχετικά με την κοινωνική ευθύνη των ΕΔ;

5. Πιστεύετε ότι η κοινωνική ευθύνη των ΕΔ εφαρμόζεται λόγω ιδεαλιστικών προθέσεων ή ως στρατηγική ανάδειξης των ΕΔ;

6. Πιστεύετε ότι υπάρχουν οφέλη για τις ΕΔ από την προσφορά κοινωνικού έργου;

7. Η εφαρμογή κοινωνικής ευθύνης από τις ΕΔ επηρεάζει αρνητικά την προσπάθεια για βελτίωση της επιχειρησιακής ετοιμότητάς του;

8. Η κοινωνική προσφορά των ΕΔ προβάλεται με τον κατάλληλο τρόπο;

9. Πιστεύετε ότι η τάση για την κοινωνική προσφορά των ΕΔ τα επόμενα έτη θα είναι αυξητική;

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΕΔ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ (Αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών, διάθεση μέσων-προσωπικού κτλ)

Καθόλου Σε Μέτρια Σε Σε
 μικρό μεγάλο Πολύ
 βαθμό βαθμό βαθμό

1. Πιστεύετε ότι η κοινωνική ευθύνη των ΕΔ προς την Ελληνική κοινωνία εφαρμόζεται με σωστό τρόπο;

2. Ο Έλληνας πολίτης γνωρίζει την κοινωνική προσφορά των ΕΔ;

3. Η εφαρμογή κοινωνικής ευθύνης από τις ΕΔ ενισχύει την αποδοχή τους από την Ελληνική κοινωνία;

4. Ο Έλληνας πολίτης απαιτεί από τις ΕΔ να συμπεριφέρονται κατά τρόπο κοινωνικά υπεύθυνο;

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΕΔ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥΣ (Μέριμνα υπέρ προσωπικού, υγιεινή και ασφάλεια στην εργασία κτλ)

Καθόλου Σε Μέτρια Σε Σε
 μικρό μεγάλο Πολύ
 βαθμό βαθμό βαθμό

1. Πιστεύετε ότι η κοινωνική ευθύνη των ΕΔ προς το

προσωπικό τους εφαρμόζεται με σωστό τρόπο;

2. Υπάρχει ενημέρωση του προσωπικού των ΕΔ σχετικά με την κοινωνική προσφορά προς αυτό;

3. Η εφαρμογή κοινωνικής ευθύνης από τις ΕΔ προς το προσωπικό τους επηρεάζει θετικά στη στάση και συμπεριφορά του;

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΕΔ ΔΙΕΘΝΩΣ (Ειρηνευτικές, ανθρωπιστικές επιχειρήσεις)

Καθόλου Σε μικρό βαθμό Μέτρια Σε μεγάλο βαθμό Σε Πολύ μεγάλο βαθμό

1. Πιστεύετε ότι η κοινωνική ευθύνη των ΕΔ διεθνώς εφαρμόζεται με σωστό τρόπο;

2. Υπάρχει επαρκής προβολή της δράσης αυτής;

3. Πιστεύετε ότι η διεθνής κοινωνική προσφορά των ΕΔ εξυπηρετεί τα συμφέροντα της Ελλάδας;

4. Πιστεύετε ότι η διεθνής κοινωνική προσφορά των ΕΔ αναγνωρίζεται από τη διεθνή κοινότητα;

Σε αυτό το τμήμα, επιλέξτε την διαβάθμιση για την απάντηση που περιγράφει καλύτερα τα προσωπικά σας στοιχεία.

Πρόσθετες πληροφορίες για σας και την υπηρεσία σας

Ποιό είναι το φύλο σας;

1.) Άντρας

2.) Γυναίκα

Ποιος είναι ο ρόλος σας;

- 1.) *Ανώτατη διοίκηση*
- 2.) *Ανώτερη Διοίκηση*
- 3.) *Κατώτερη Διοίκηση*
- 4.) *Διεύθυνση*
- 5.) *Επιτελής*

Ποια είναι η εκπαιδευτική εμπειρία σας;

- 1.) *Απόφοιτος Γυμνασίου*
- 2.) *Απόφοιτος Λυκείου*
- 3.) *Μετα-δευτεροβάθμια εκπαίδευση*
- 4.) *Πτυχιούχος Τ.Ε.Ι.*
- 5.) *Πτυχιούχος Α.Ε.Ι.*
- 6.) *Κάτοχος μεταπτυχιακού*

Σε ποιά ηλικιακή κατηγορία ανήκετε

- 1.) *18-25*
- 2.) *26-35*
- 3.) *36-45*
- 4.) *46-60.*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

GLOBAL COMPACT

Το Global Compact, το Οικουμενικό Σύμφωνο που προωθεί ο Γ.Γ. του ΟΗΕ Κ. Ανάν, συζητήθηκε για πρώτη φορά στο Διεθνές Οικονομικό Φόρουμ του Νταβός το 1999 και παρουσιάστηκε σε 50 πολυεθνικές επιχειρήσεις και επιλεγμένες μη κυβερνητικές οργανώσεις στη Νέα Υόρκη, τον Ιούλιο του 2000, μετά τις μεγάλες διαδηλώσεις που είχαν γίνει στο Σιάτλ των Ηνωμένων Πολιτειών κατά των ακραίων φαινομένων της παγκοσμιοποίησης. Αποδέκτες του είναι οι επιχειρήσεις και στηρίζεται σε εννέα «δεδομένες αρχές», οι οποίες πηγάζουν από τη Διεθνή Συνθήκη του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, τη Δήλωση του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας περί Βασικών Αρχών και Δικαιωμάτων στην Εργασία, καθώς και την Αρχή 15 του Ρίο για τον σεβασμό στο περιβάλλον. Με δυο λόγια:

Σε ό,τι αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα:

1. Υποστήριξη και σεβασμό της προστασίας των διεθνώς αποδεκτών ανθρωπίνων δικαιωμάτων εντός των επιχειρήσεων και της σφαίρας επιρροής τους.
2. Εξασφάλιση της μη εμπλοκής των επιχειρήσεων σε παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Τέσσερις είναι οι γενικές αρχές που αφορούν τα εργασιακά δικαιώματα και τις συνδικαλιστικές ελευθερίες:

1. Ελευθερία στη δημιουργία συνεταιρισμών και αναγνώριση του δικαιώματος για συλλογικές διαπραγματεύσεις.
2. Περιορισμός κάθε μορφής καταναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας.
3. Αποτελεσματική απαγόρευση της παιδικής εργασίας.
4. Περιορισμός κάθε διάκρισης στην εργασία και στην απασχόληση.

Οι τρεις τελευταίες αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου συνδέονται με το περιβάλλον και προβλέπουν:

1. Υποστήριξη μιας προληπτικής προσέγγισης στις περιβαλλοντικές προκλήσεις.
2. Ανάληψη πρωτοβουλιών για προώθηση μεγαλύτερης περιβαλλοντικής υπευθυνότητας.
3. Ενίσχυση της ανάπτυξης και διάδοσης φιλικών προς το περιβάλλον πρωτοβουλιών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

1. Μελέτες – Έρευνες- Εισηγήσεις Ευεργετικών Μέτρων υπέρ στελεχών και οικογενειών τους
2. Μέριμνα για την εξυπηρέτηση των μετακινούμενων στελεχών (στέγαση στελεχών, συγκέντρωση στοιχείων - τήρηση δεδομένων κλπ)
3. Μέριμνα για συνυπηρέτηση στελεχών με τους/τις συζύγους τους που υπηρετούν στον ίδιο ή σε διαφορετικό κλάδο των Ενόπλων Δυνάμεων, καθώς και στο στενό ή ευρύτερο δημόσιο τομέα.
4. Άδειες για διαμονή στελεχών μακράν της φρουράς που υπηρετούν
5. Παρουσιάσεις – Ακροάσεις στελεχών στην Ιεραρχία.
6. Μέτρα υπέρ Στελεχών που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα, που τους οδηγούν σε οριακές καταστάσεις απόγνωσης.
7. Μέριμνα υπέρ ευαίσθητων κατηγοριών στελεχών που αντιμετωπίζουν αυξημένα προβλήματα, λόγω της οικογενειακής τους κατάστασης (πολύτεκνοι – ΑΜΕΑ κλπ).
8. Μέριμνα υπέρ οικογενειών στελεχών, που υπηρετούν σε Επιχειρήσεις Υποστήριξης Ειρήνης (ΕΥΕ).
9. Ψυχολογική υποστήριξη Στελεχών – Οικογενειών
10. Υποστήριξη Στρατιωτικού – Πολιτικού Προσωπικού κατά την διάρκεια της νοσηλείας τους (επισκέψεις, στήριξη της οικογένειας του παθόντος κλπ)
11. Ενημέρωση στελεχών καθώς και υποστήριξη της οικογένειας τους για θέματα που τους αφορούν στη φρουρά υπηρετήσεως (πληροφορίες για σχολεία, θέατρα, συγκοινωνίες, επικοινωνίες κλπ)
12. Μέριμνα για υποστήριξη της οικογένειας σε περίπτωση απώλειας στρατιωτικού.
13. Μέριμνα για το Γυναικείο Προσωπικό (χειρισμός θεμάτων που προσιδιάζουν μόνο προς το φύλο).
14. Χειρισμός θεμάτων Βρεφονηπιακών Σταθμών.
15. Υλοποίηση Προγραμμάτων Επαγγελματικού Προσανατολισμού τέκνων στελεχών και πολιτικών υπαλλήλων

16. Μέριμνα υπέρ οπλιτών και ειδικότερα των απόρων και εγγάμων.
17. Χειρισμός Θεμάτων μετά από Επιστολές Ιδιωτών στην Ιεραρχία, που αφορούν στη Μέριμνα υπέρ Προσωπικού.
18. Ενημέρωση στα εσωτερικά Δίκτυα των Σχηματισμών, σε συνεργασία με τα Γραφεία Έρευνας Πληροφορικής.
19. Σύνταξη και διανομή ενημερωτικών Φυλλαδίων.
20. Οτιδήποτε άλλο θέμα το οποίο θα συμβάλλει στη μέριμνα για το προσωπικό.